

TRT vizyon

TRT Aylık Radyo Televizyon Dergisi

Temmuz 2025 Sayı 429

Hayalden gerçeğe
sinemaya
dair her şey

TRT

SREBRENİTSA SOYKIRIMI'NIN 30. YILI
ÖZEL İÇERİKLERİ

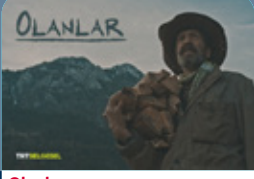
30

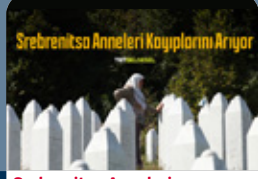
Nereye Gidiyorsun, Aida?
(Quo Vadis, Aida?)
11 Temmuz
23.30
TRT1
21.30
TRT2
20.00
TRTKURDî Tu Diçl Ku Dere Aida

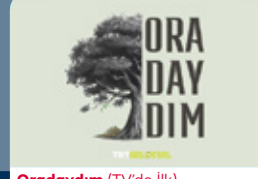
Evliya Çelebi "Saraybosna"
11 Temmuz
08.30
TRT2

Olanlar
11 Temmuz
19.35
TRTBELGESEL

Srebrenitsa Anneleri Kayıplarını Arıyor
11 Temmuz
20.30
TRTBELGESEL
7-11 Temmuz
16.00
TRTTÜRK

Oradaydım (TV'de ilk)
11 Temmuz
22.00
TRTBELGESEL

Gün boyu canlı yayın ve özel haberler yapılacaktır.
11 Temmuz
04.30, 07.20, 12.55, 16.25, 20.55, 22.00, 23.35
TRTHABER

İzler "Srebrenitsa Soykırımı"
11 Temmuz
04.30, 07.20, 12.55, 16.25, 20.55, 22.00, 23.35
TRTAVAZ

Türkistan Gündemi "Srebrenitsa Özel Yayını"
11 Temmuz
13.00
TRTAVAZ

Mavi Kelebeğin İzinde
11 Temmuz
10.30
TRTTÜRK

Saraybosna Kur'an'la Korunan Şehir
11 Temmuz
10.45
TRTTÜRK

Haberdar "Srebrenitsa Özel" (Canlı)
11 Temmuz
11.30
TRTTÜRK

Şahit Ol Srebrenitsa
11 Temmuz
15.00
TRTTÜRK

Balkan Saati "Umut Tüneli"
11 Temmuz
16.30
TRTTÜRK

Annemin Savaşı
11 Temmuz
23.10
TRTebu

Hikayat Sirbrnitsa (Srebrenitsa'nın Hikâyesi)
11 Temmuz
10.30
16.30
TRTARABİ

Zaem Bi Ruh Feylasof: Aliya Ezzat Begovich
(Filozafo Ruhlu Lider: Aliya İzzetbegović)
11 Temmuz
02.00
TRTARABİ

Across The Balkans (Balkanlara Doğru)
11 Temmuz
16.30
TRTWORLD

Focal Point: Remembering Srebrenica
(Odak Noktası: Srebrenitsa'yı Hatırlamak)
11 Temmuz
14.30
TRTWORLD

Dayton
tabii
tabii orijinal dizisi

Gündem (Canlı)
11 Temmuz
07.40
TRTRADYO1

Bakış AÇISI
11 Temmuz
16.07
TRTRADYO1

Gün Ötesi (Canlı)
11 Temmuz
18.00
TRTRADYO1 TRTHABER

Dünyanın Haberi (Canlı)
11 Temmuz
14.00
TRTHABER

Balkanlara Yolculuk (Canlı)
9 Temmuz
15.05
TRTSR

Memleket Treni (Canlı)
11 Temmuz
10.05
TRTSR

Hep güçlü, daima öncü...

13 Temmuz'da, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın tensipleriyle TRT Genel Müdürlüğü görevine yeniden atandım. Bu önemli görevi bir dönem daha sürdüreceğim olmanın hem memnuniyetini yaşıyorum hem de sorumluluğumu taşıyorum.

Geride bıraktığımız dört yıl boyunca birlikte çalıştık, ürettik ve en önemlisi Türkiye'nin kamu yayıncısı olmanın hakkını vermenin gayretinde olduk. Bu gayretle, ülkemizin görsel ve işitsel belleği olan Kurumumuzu; içerikten teknolojiye, dijitalden uluslararası yayıncılığa kadar her alanda daha ileriye taşıyan adımlar attık. Attığımız bu adımlar, milletimizin güvenine ve uluslararası kamuoyunun ilgisine mazhar olmamızı sağladı.

Bugün geriye dönüp baktığımızda; güçlü yapımlar, etkileyici içerikler, ulusal ve uluslararası pek çok stratejik zirve ve etkinlik, hayallerin tecrübeyle bulunduğu yer TRT Akademisi, kültürel ve dijital bağımsızlığımızın teminatı "tabii", insanı ve insani değerleri merkeze alan yayıncılık anlayışımızı dünyanın dört bir yanına taşıyan TRT Fransızca, TRT Balkan, TRT Afrika, TRT İspanyolca, TRT Farsça ve daha pek çok yenilik görüyoruz. Tüm bunların yanı sıra, teknik altyapımızı da güçlendirerek, yayıncılık teknolojilerimizi daha yenilikçi ve etkin bir yapıya kavuşturduk. Sözün özü, "hep güçlü, daima öncü" bir TRT için hep beraber gayret gösterdik.

Geldiğimiz noktada, TRT yalnızca içerik üreten değil, aynı zamanda çağın gereklerine yanıt veren yayıncılık teknolojileriyle gelişen, kamu diplomasisine katkı sunan, vicdanın sesi olarak tüm dünyada görülüp işitilen saygın bir kamu yayıncısıdır. Bu konuma gelmemizde emeği geçen, özveriyle, samimiyetle, fedakârlığıyla başarılarımıza katkı sunan her bir çalışma arkadaşımıza canı gönülden teşekkür ediyorum.

TRT'nin marka değerini daha da ileriye taşımak ise hepimizin müşterek sorumluluğudur. Önümüzdeki dönemde de bu sorumluluğun bilinciyle hareket edeceğiz. Türkiye Yüzyılı vizyonunun yayıncılık alanındaki temsilcisi olarak, ülkemizin hak sesinin dünyanın dört bir yanında yankılanmasını ve "daha adil bir dünya" tasavvurunun yerleşmesini sağlamak için gayret göstereceğiz. Güçlünün değil, haklının söz sahibi olduğu bir medya ekosisteminin inşasına katkı sunmak için çaba göstereceğiz. Varlık sahamızı daha da genişletecek, etki alanımızı daha da güçlendireceğiz. Kısacası, omuzlarımızdaki sorumluluğu layıkıyla üstlenmek için var gücümüzle çalışacağız. Zira bu bizim, aziz milletimize karşı borcumuzdur.

O millet ki, bundan dokuz yıl önce 15 Temmuz Destanını yazarak hiçbir yapının, hiçbir odağın ve hiçbir kirliliğin istiklaline ve istikbaline gölge düşüremeyeceğini tüm dünyaya haykırdı. O şanlı destanın dokuzuncu yıl dönümünde, o gece FETÖ'cü hainlerin öncelikli hedeflerinden biri olan TRT Genel Müdürlüğümüzde düzenlediğimiz anma programında şehit yakınlarımız, gazilerimiz ve TRT ailemizle bir araya geldik. Ulusal ve uluslararası kanallarımızda, radyolarımızda ve dijital mecralarımızda gün boyunca devam eden özel yayınlarımızla 15 Temmuz'u hafızalarda diri tuttuk. Ayrıca, o karanlık geceye ışık tutan "Son Sefer" filmimizi milletimizle buluşturduk.

Bu vesileyle, başta 15 Temmuz şehitlerimiz olmak üzere tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle yâd ediyor; kahraman gazilerimize sağlık ve afiyet diliyorum. O gece TRT'yi kahramanca savunan, bu uğurda gazi olan mesai arkadaşlarıma ve Kurumumuza siper olan tüm vatandaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Önümüzdeki dönemin, nitelikli işlere imza atacağımız ve "hep güçlü, daima öncü" konumumuzu tahkim edeceğimiz bir dönem olması temennisiyle...
TRT hem bellektir hem gelecek.

Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı
Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

TRT

**TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON
KURUMU ADINA SAHİBİ**
İbrahim KELEŞ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Masum EKİNCİ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ceren BÖLÜKBAŞIOĞLU

EDİTÖR
Ela GÜRMAN
Meral ÜNSAL
Cihad ŞAHİNOĞLU

YAZI KURULU
Ela GÜRMAN
Meral ÜNSAL
Özlem KARADAYI DOĞAN
Öztürk Miraç SARAL
Umay KARADAĞ
Yeliz KARAKÜTÜK
Ömer KARA

KONUK YAZARLAR
Elif ARISOY CİNCİOĞLU
Muhammed Taha CEYLAN
Zeynep ŞAHİN

GRAFİK TASARIM
Metin Murat GİRAY

YÖNETİM YERİ
TRT GENEL SEKRETERLİK
TRT SİTESİ B BLOK KAT: 11
ORAN/ANKARA
06550
Tel : (312) 463 23 00
Faks: (312) 463 23 07

ISSN 1308-7495
YAYIN TÜRÜ
Yaygın/Süreli

BASIM TARİHİ
25 Temmuz 2025

SAYI
429

BASILDIĞI YER
Semih Ofset Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.
Büyükd. Sanayi 1. Cadde No:74/1 İskitler
Altındağ/ ANKARA
Tel : (312) 341 40 75
www.semihofset.com.tr

www.trt.net.tr/vizyondergisi
facebook.com/TRTVizyonDergisi
instagram.com/trtvizyon
trtvizyon@trt.net.tr

- 1 **Başyazı**
- 10 **TRT Yönetim Kurulu'nda yeni dönem**
Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, başkanlık bayrağını devraldı
- 12 **Kıbrıs Barış Harekâtı'na giden süreç**
Türkiye, Ada'ya barış gelmesi için 51 yıl önce garantörlük hakkını kullandı
- 18 **Acılar bir gün diner mi?**
Srebrenitsa Soykırımı'nın üstünden 30 yıl geçti
- 22 **Muharrem ayına özel içerikler**
TRT'de gönül birlikteliği yaşandı
- 24 **15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü özel yayınları**
TRT, toplumsal hafızayı diri tutuyor
- 32 **Sinemaya küresel soluk**
TRT 12 Punto Ödülleri sahiplerini buldu
- 44 **Aile yılına özel: "Ailem - Candan Yakın Kalpler"**
Belgeseldeki her bir hikâye yüreklerle dokunuyor
- 50 **Hayatla yoğrulmuş bir yiğidin öyküsü**
İlk güreş dizisi "Harman Yeri" 'tabii'de
- 54 **Bir milletin onur ve varoluş sembolü**
Türk Deniz Kuvvetlerinin köklü tarihi "Çakı Cevizi"nde
- 62 **Bilginin kutsal nehrinde yüzen bir âlim**
"Bilimin Sultanları: Ali Kuşçu", TRT Belgesel'de
- 66 **Yeni ve yerli yarışma programı:**
"Kim Gitsin?"
Özgün içeriğiyle fark yaratacak!
- 74 **Selçuklu sanatının başyapıtlarından biri: Ahi Şerafettin Camisi**
UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde

TRT'den güneşli adım

TRT, enerji alanında örnek teşkil edecek nitelikte büyük bir adım attı. Van'da kurulan güneş enerjisi santrali (GES) yıllık yaklaşık 18 milyon kilovatsaat elektrik üretimiyle, TRT'nin toplam tüketiminin yüzde 20'sini karşılayacak. Yayıncılık dünyasında bu ölçekte bir yenilenebilir enerji yatırımı Türkiye'de ilk kez hayata geçirilmiş oldu.

127 bin metrekarelik alanda kurulu santralde toplam 16 bin 992 adet yüksek verimli güneş paneli bulunuyor. Kurulum sadece iki ay gibi kısa bir sürede tamamlandı.

Güneşlenme süresi ve açıları bakımından stratejik olarak seçilen bölgede kurulan santral, yayıncılık sektöründe sürdürülebilir enerji kullanımının da önünü açacak. Yatırım; yalnızca çevre dostu niteliğiyle değil aynı zamanda teknolojik altyapısı, üretim kapasitesi ve hızlı uygulanabilirliğiyle de öne çıkıyor.

Fotoğraf: TRT Haber

Türk Dünyası Turizm Başkenti
Türkiye'nin ve bizlerin kalbinde yer alan başkentimiz Ankara, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) tarafından, 2026 yılı Türk dünyası turizm başkenti seçildi. Teşkilatın üyeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye ve Özbekistan'dan oluşuyor. Türkmenistan ve Macaristan ise gözlemci statüsünde yer alıyor. Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, "Ankara, zengin mirası, müzeleri, sanat kurumları ve kültürel çeşitliliği ile Türk dünyasının ortak hafızasını yansıtan nadir şehirlerden biridir." açıklamasıyla haberi duyurdu. Bu yılın Türk dünyası turizm başkenti ise Kırgızistan'ın Celal-Abad şehri.

Fotoğraf: AA

Mavi, serin sular

Yaz mevsiminin en sıcak günlerinde bir fotoğrafla da olsa mavi, serin sulara dalalım ve Ayın Kareleri sayfamızın son fotoğrafını da böyle estetik bir fotoğrafa ayıralım istedik. Ancak fotoğrafımız turistik bir dalıştan değil: Akdeniz'de avlanan ve balık kafeslerinde yıl sonuna kadar beslenecek orkinosların taşınması sırasında çekilmiş. İzmir'in Urla ilçesindeki Gerence Koyu'na orkinosları taşıırken, 2 metreye ulaşan dalgalarla karşılaşan balıkçılar zorlu Çeşme Boğazı'ndan geçerken özel önlemler almış ve bu şekilde orkinoslar güvenli bir şekilde Gerence Koyu'na ulaştırılmış. Güzel ülkemizin sadece toprakları değil suları da bin bereketli.

Fotoğraf:AA

Fotograf: Aykut ÇEVİK

TRT Yönetim Kurulu'nda bayrak değişimi

Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT Genel Müdürlüğünde düzenlenen törenle görevi Prof. Dr. Ahmet Albayrak'tan devraldı.

Siyah beyaz ekranlardan beyaz perdeye, tek kanallı günlerden dijital platformlara uzanan bir dönüşüm yaşayan TRT, altmış yılı aşkın tarihi boyunca milyonların evine konuk olmuş, nesiller için bir "okul" vazifesi görmüş, Türkiye'nin kültürel kodlarını ve toplumsal hafızasını ilmek ilmek dokumuş bir ekoldür. İşte Türkiye'nin hafızası ve dünyaya açılan penceresi olan TRT'nin evi TRT Genel Müdürlüğünde 15 Temmuz günü hem resmî hem de samimi bir atmosferde bir bayrak değişimi yaşandı. Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile TRT Yönetim Kurulu Başkanlığı'na atanan Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT Genel

Müdürlüğünde düzenlenen törenle görevini Prof. Dr. Ahmet Albayrak'tan devraldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla TRT Genel Müdürü olarak yeniden atanan Prof. Dr. Mehmed Zahid Sobacı ve TRT yönetiminin de yer aldığı törende önemli mesajlar verildi.

"TRT, yaratıcı ve üretken bir ailedir"

Görevi devreden Prof. Dr. Ahmet Albayrak, veda konuşmasında TRT'yi "büyük, güçlü, yaratıcı ve üretken bir aile" olarak tanımladı. Dört yıllık görev süresince birlikte çalıştığı mesai arkadaşlarına teşekkür ederken, en büyük motivasyon kaynaklarından birini şu sözlerle dile getirdi: "TRT; büyük, güçlü, yaratıcı, kreatif

ve üretken bir ailedir. Bu aileyi yakından tanıyıp yapım sonrası aşamaları da dâhil olmak üzere işin incelikli kısımlarına tanık oldukça ve bu süreçlerdeki çalışma arkadaşlarımızın gözlerindeki ışıltıya şahit oldukça, bu durum işimize olan bağlılığımızı ve şevkimizi daha da artırdı. Dijital çağın doğal gerekleri doğrultusunda TRT de bir dönüşüm içerisindeydi. O dönüşümün bir parçası olarak bu bayrağı, yeni atanan Yönetim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Ferudun Yılmaz hocamıza devretmekten büyük bir mutluluk ve memnuniyet duyuyorum."

"TRT, daima öncülük etmelidir"

Bayrağı devralan yeni Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ferudun Yılmaz,

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan kararlara göre TRT Yönetim Kurulu Başkanlığına Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT Genel Müdürlüğü ve yönetim kurulu üyeliğine Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, yönetim kurulu üyeliklerine ise Hale Kaplan, Meryem İlayda Atlas Çetin, Prof. Dr. Özer Köseoğlu, Büşra Karaduman Aktuna, Prof. Dr. Murat Yeşiltaş, Prof. Dr. Ramazan Yıldırım ve Doç. Dr. Oğuz Güner atandı.

kendisine tevdi edilen bu onurlu görevi layıkıyla yerine getirmek için var gücüyle çalışacağını altını çizerek sözlerine başladı: "Cumhurbaşkanımızın takdir ve tensipleriyle bu görevi devralmış bulunuyoruz. İnşallah, uyumlu bir ekip ruhuyla bu onurlu görevi layıkıyla yerine getirmek için var gücümüzle çalışacağız. TRT, malumunuz, köklü geçmişle Türkiye'nin en güçlü kurumlarından biridir. Kurumumuz, engin tecrübesini teknolojiye hızlı değişime adapte ederek milletimizin kültürel mirasını, hafızasını ve varoluş kodlarını nesillere aktarmış; aynı zamanda Türkiye'nin dünyaya

TRT Yönetim Kurulu Başkanlığı'na atanan Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT'nin her alanda öncü olma niteliğine vurgu yaptı

Tören, Ankara'da bulunan TRT Genel Müdürlüğünde gerçekleşti

açılan yüzü olma görevini de bugüne kadar layıkıyla üstlenmiştir." Bu görevin bir bayrak yarışı olduğunu yineleyen Yılmaz, hızla dönüşen dünyaya dikkat çekerek TRT'nin misyonunu şöyle detaylandırdı: "Politik ve teknolojik olarak hızla dönüşen bir dünyadayız. Bu nedenle,

politikadan kültüre, spordan sanata, hayatın dokunduğu her alanda TRT'nin varlığının ne denli değerli olduğunu biliyoruz. TRT, bu dinamizme eşlik etme ve yeri geldiğinde ona öncülük etme misyonunu bundan sonra da sürdürecektir. Bu köklü tecrübeyi ve kurumsal birikimi, daha dinamik ve inovatif bir vizyonla daha da ileriye taşımak için hep birlikte gayret göstereceğiz. Allah bizleri mahcup etmesin. İnşallah, tüm ekibimizle birlikte, memleketimize ve milletimize hizmet yolunda canla başla çalışmaya devam edeceğiz." Karşılıklı iyi dileklerle sona eren devir teslim töreniyle birlikte, TRT Yönetim Kurulu, şu isimlerden oluştu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan kararlara göre TRT Yönetim Kurulu Başkanlığına Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT Genel Müdürlüğü ve yönetim kurulu üyeliğine Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, yönetim kurulu üyeliklerine ise Hale Kaplan, Meryem İlayda Atlas Çetin, Prof. Dr. Özer Köseoğlu, Büşra Karaduman Aktuna, Prof. Dr. Murat Yeşiltaş, Prof. Dr. Ramazan Yıldırım ve Doç. Dr. Oğuz Güner atandı.

TRT'nin yönetim kademesi de düzenlenen törene katıldı

Başbakan Bülent Ecevit (ortada), Kıbrıs Harekâtı konusunda gazetecileri bilgilendirdi. Gazeteci İlham İstemi (solda kadın), Dışişleri Bakanı Turan Güneş (Ecevit'in arkasında), gazeteci Kancan Danişkan (Ecevit'in yanında), AA Muhabiri Ural Yamaç (sağda trafik polisinin yanında)

Bir ada ve barışın hikâyesi

Bu yıl Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51. yılı... Türkiye'nin adaya barış getirmek için başlattığı harekâtın perde arkası, TRT'nin olağanüstü yayınları ve harekâtın sembolü hâline gelen şifre...

Akdeniz'in ortasında âdeta bir mücevher gibi duran bir ada. Ülkemizden sadece 70 kilometre uzakta olan bu adanın adı tahmin edeceğimiz gibi Kıbrıs. Bizim için ise adanın ülkemize yakın tarafı çok anlamlı çünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) halkıyla aramızda kalbi bir yakınlık mevcut. 1571 yılında Venediklilerden alınan ve 307 yıl Osmanlı hâkimiyetinde kalan Kıbrıs'ın tarihinde sular hiç durulmamış. Yazımız ise bizleri daha yakın tarihe, KKTC'nin kuruluşundan biraz daha geriye götürüyor.

Rumların karanlık emelleri Kıbrıs, Doğu Akdeniz'in stratejik konumu nedeniyle tarih boyunca pek çok medeniyetin ilgi odağı olmuş. 1960 yılında bağımsızlığını kazanan Kıbrıs Cumhuriyeti, Türk ve Rum topluluklarının ortak yönetiminde kurulmuş olsa da Rumların adayı tamamen "Helenleştirme"yi amaçlayan "Enosis" idealleri, gerilimin sürekli artmasına yol açmış. Bu gerilim, 1974 yılında doruk noktasına ulaşmış ve Türkiye'nin garantörlük yetkisini kullanarak gerçekleştirdiği Kıbrıs Barış Harekâtı ile adanın kaderi yeniden şekillenmişti. Şimdi dilerseniz süreci özetleyerek birlikte

hatırlamaya çalışalım. Kıbrıs Rum tarafı Kıbrıs Türk toplumuna karşı kapsamlı ve sistematik saldırılara geçmişti. Kıbrıs Türkler devlet kurumlarından uzaklaştırılmıştı. Lefkoşa'nın Tahtakale semtinde 1963 yılında 20 Aralık'ı 21 Aralık'a bağlayan gece otomobillerine açılan ateş sonucu Kıbrıs Türkü Zeki Halil ve Cemaliye Emiralî'nin şehit edilmesiyle başlayan "Kanlı Noel" saldırıları tarihe unutulmayacak bir acıyla not düştü. "Kanlı Noel" önceden hazırlanmış olan "Akritas Planı"na dayandırılmıştı. Türklerin imhası veya adadan atılmasını öngören Akritas Planı, basit bir örgütün eylem planı

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda verilen kahramanca mücadele, Türk askerinin fedakârlığı ve adada kalıcı bir barışın tesisi için ödenen bedel... Bundan 51 yıl önce Akdeniz'in ortasında bir mücevher gibi duran adada neler yaşanmıştı?

olmayıp, Rum yetkililerce hazırlanan bir etnik temizlik girişimiydi. Akritas Planı'nın uygulanması sonucunda, 30 bin Kıbrıslı Türk 103 köyü terk etmek zorunda kalmış ve ada yüzölçümünün yüzde 3'üne tekabül eden, denize çıkışı olmayan ve sürekli kuşatma altında tutulan küçük bölgelere sığınmak zorunda bırakılmıştı.

Vahşet dinmiyordu

Rum çeteleri, 24 Aralık 1963'te Lefkoşa'nın Kumsal bölgesindeki saldırılarına devam ederken, Kıbrıs'taki Türk Kuvvetleri Alayı'nda doktor olan Binbaşı Nihat İlhan'ın eşi Mürüvvet İlhan ile çocukları Murat, Kutsi ve Hakan banyo küvetinde öldürülmüş hâlde bulundu. Rumların tek taraflı girişimleriyle Kıbrıs'ta anayasa feshedilince Kıbrıs Cumhuriyeti 1963'te fiilen son bulmuş oldu. Enosis hedeflerini gerçekleştirmek için silahlanan Rumlar, Yunanistan'ın da desteğiyle 1963 - 1974 yılları arasındaki 11 yıllık

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda paraşütçüler Girne Boğazı yakınlarında adaya indiler

süreçte Kıbrıslı Türklerle uyguladıkları baskı, zulüm ve ambargoyu ara vermeden sürdürdü. Kıbrıs Türk Toplumu Lideri Rauf Denktaş, 25 Mart 1964'te TRT radyolarına verdiği bir demeçte Kıbrıs Türklerinin adada kuşatma altında bulunduğu işaret etmişti. Abluka altına alınan Kıbrıslı Türkler, en temel insani ihtiyaçlardan bile mahrum bırakılmıştı. Yardım eli Türkiye'den uzandı.

Barış getirmek için

Kıbrıs'ta 1963 - 1974 dönemi, Kıbrıs Türkleri için kan, gözyaşı, katliam, toplu mezar ve göç anlamına geliyordu. Türkiye tarafından garantörlüğün verdiği yetki sonuna kadar kullanılsa ve sorun

diplomasi kanallarıyla çözülmeye çalışılsa da sonuçsuz kalıyordu. Bunun üzerine 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs Barış Harekâtı'nın başlaması kararı alındı. Harekât, dünyaya Başbakan Bülent Ecevit'in TRT'den yaptığı şu tarihi açıklamayla duyuruldu: "Bu harekât milletimize, bütün Kıbrıslılara ve insanlığa hayırlı olsun. Umarım ki, kuvvetlerimize ateş edilmez ve kanlı bir çatışmaya yol açılmaz. Biz aslında savaş için değil, Türklere de Rumlara da barış getirmek için adaya gidiyoruz. Bu karara, ancak bütün diplomatik, politik yolları denedikten sonra mecbur kalarak vardık." Harekâtın bir gün önce, 19 Temmuz 1974'te yayımlanan Cumhurbaşkanı Fahri

Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında Türk askerlerine teslim olan Rumlar

“Ayşe tatile çıksın”... Belleklerde iz bırakan bu parola, Kıbrıs’ta barış için atılan ikinci büyük adımı başlatıyor. Başbakan Bülent Ecevit’in diplomatik çabaları sonuçsuz kalınca verilen askerî müdahale kararı ile Kıbrıs Barış Harekâtı’nın ikinci aşamasını başlatan bu parolada adı geçen Ayşe dönemin Dışişleri Bakanı Turan Güneş’in kızı. Prof. Ayşe Güneş Ayata, parolanın hikâyesini geçtiğimiz yıl Anadolu Ajansı’na anlatmıştı.

Korutürk ve Bakanlar Kurulu üyelerinin imzaladığı kararnamede ise şu ifadelerle yer verilmişti: “Kıbrıs’ta son gelişmeler nedeniyle, Büyük Millet Meclisinin 17.11.1967 tarihli ve 148 sayılı kararında verilen müsaade ile Garanti Antlaşması’nın 3’üncü maddesi ve Birleşmiş Milletler Yasası’nın 51’inci maddesi gereğince meşru savunma hakkını kullanmak üzere Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından Kıbrıs’a

karşı fiili müdahalede bulunulmasına ve Yunanistan’ın bir tecavüzü hâlinde bu devlete karşı da harekâta geçilmesine emir verme, konusunda Başbakanın yetkili kılınması Bakanlar Kurulunca 19 Temmuz 1974 günü kararlaştırılmıştır.” Türkiye, 20 Temmuz 1974’te “Atilla” kod adıyla harekâtı başlatmış ve amfibik çıkarma ve hava indirme operasyonlarıyla Türk Silahlı Kuvvetleri adaya ayak

basmıştı. Türk askerleri hızla ilerleyip stratejik noktaları ele geçirmişti. Türkiye, 22 Temmuz 1974’te müzakere çağrısında bulunarak harekâtı durdurdu.

“Ayşe tatile çıksın”

Bu gelişme üzerine garantör ülkeler bir masa etrafında bir araya gelerek Kıbrıs meselesinin çözümü için müzakerelere başladı. 25 Temmuz 1974’te toplanan

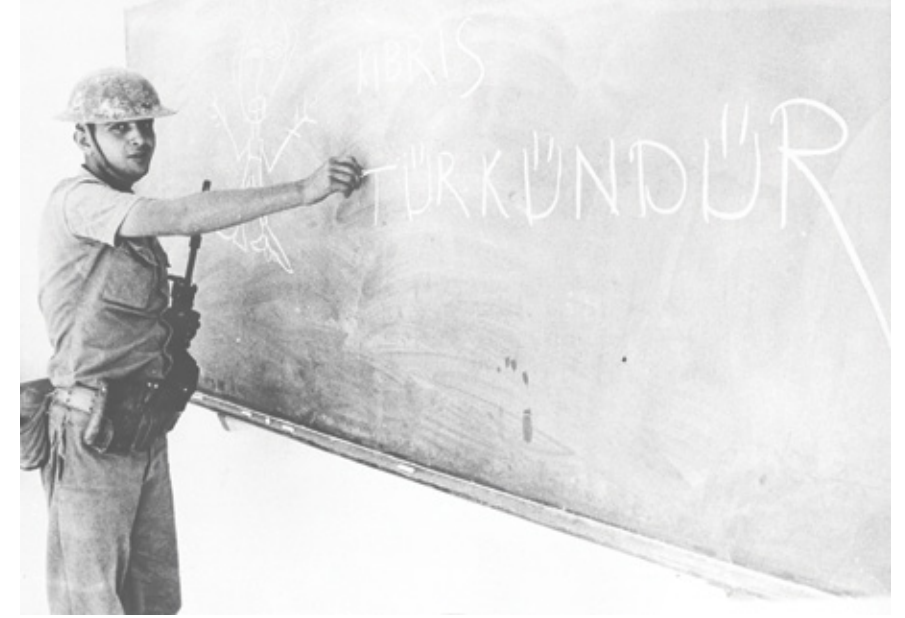

Mehmetçik GİRNE’de Atatürk büstünün yanında ve barış için Kıbrıs’ta

1974 Temmuz ve Ağustos aylarında TRT de olağanüstü yayın seferberliği başlatmış, Cenevre ve Atina’dan yapılan naklen yayınlar, artırılan yurt dışı yayın saatleri ve Kıbrıslı soydaşlarımıza özel “Kıbrıs İçin” programıyla Kıbrıs Barış Harekâtı’nın sesi olmuştu.

1. Cenevre Konferansı, 30 Temmuz 1974’te imzalanan Cenevre Deklarasyonu ile son buldu.

Konferansın 8 Ağustos 1974’teki ikinci aşamasında, Yunanistan, Kıbrıs’ta yeni anayasal düzenin tesis edilmesine dönük tüm teklifleri reddetti ve anayasal uzlaşa için Türk birliklerinin geri çekilmesini ön koşul olarak ileri sürdü. 2. Cenevre Konferansı’nda da çözüme varılamayınca Türk Silahlı Kuvvetleri 14 Ağustos 1974’te “Ayşe tatile çıksın” parolasıyla Kıbrıs Barış Harekâtı’nın ikinci aşamasına başladı ve 16 Ağustos 1974’te ateşkes ilan edildi. Bu harekâtle, Türk kontrolündeki bölge

genişletilmiş ve bugünkü Yeşil Hat olarak bilinen sınır hattı büyük ölçüde belirlenmiştir. Bu operasyon, Kıbrıs’ta kalıcı bir Türk bölgesi oluşmasını sağlamıştır.

Harekât sonucu, TSK’dan 415’i karacı, 65’i denizci, 5’i havacı ve 13’ü jandarma olmak üzere 498 kişi şehit, bin 200 kişi gazi oldu. Kıbrıs Türk tarafında ise 70 mücahit şehit olurken 270 sivil hayatını kaybetti ve bin kişi yaralı olarak kurtuldu. Kıbrıs Türkleri,

tüm mücadele boyunca bin 672 şehit verdi ve binlerce kişi yaralandı. Rumlar ve Yunanlar ise 4 bin ölü ve 12 bin yaralı verdi.

Barışın sesi TRT’den yankılandı

Kıbrıs Barış Harekâtı’nın gerçekleştiği 1974 yılının Temmuz ve Ağustos ayları, TRT için de olağanüstü bir dönem oldu. Yıllık izinlerinden feragat ederek gece geç saatlere kadar bölgeyi izleyen medya

MSB, Kıbrıs Barış Harekâtı’nda çekilen bazı fotoğrafları ilk kez yayımladı

ordusu, gelişmeleri anbean takip ediyordu. 24 saat aralıksız haber ve program üretilirdi. Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında ve sonrasında, Cenevre ve Atina'dan naklen yayın yapıldı. Radyolar, barışın sesini yurda duyururken; televizyonda da harekâtla ilgili film, haber ve röportajlara geniş yer veriliyordu. Aynı günlerde, yurt

dışına yönelik radyo yayınlarının süreleri de arttırıldı, yayın akışı yeniden düzenlendi. Avrupa'ya yönelik Türkçe yayınlarının süresi, 16 - 20 - 25 Temmuz ve 14 - 18 Ağustos günleri arasında, toplam 228 saat uzatıldı. 27 Ağustos'tan itibaren de Kıbrıslı soydaşlarımıza ve adada bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına

yönelik olarak, 3 saatlik "Kıbrıs için" adlı bir programın yayınına başlandı. TRT, Kıbrıs Barış Harekâtı'na bir medya harekâtıyla destek vermişti. Radyo ve televizyon yayınlarına benzer şekilde müzik yayınları da dönemin ruhuyla oluşturulmuştu. Zafer, Türk'ün olmuş, barışın sesi ise TRT'den yankılanmıştı.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin C-47 tipi askerî nakliye uçağı Kıbrıs Havaalanı'nda

"TRT az kalsın Kıbrıs Harekâtı'nı başlatıyordu!"

TRT Kıbrıs Barış Harekâtı'nı yayınlarıyla desteklemiş ve bu güzel adada canla başla verilen mücadeleyi izleyici ve dinleyicilerine bütün gerçekliğiyle aktarmıştı. Ancak yayınların arkasında, hiç bilmediğimiz bazı detaylar da yaşanmıştı mutlaka. Bunlardan birini yıllar önce söyleşi yaptığımız TRT Prodüktörü Münip Senyücel ilk kez dergimize aktarmıştı. Bu vesileyle kendisini bir kez daha rahmetle anıyor ve o anıyı sizlerle bir kez daha paylaşıyoruz: "Kıbrıs yayını. Yılmaz Dağdeviren yayın yönetmeni olan kişileri yani bizi çağırdı. 'Çok kritik bir döneme girdik. Hepimiz alarma geçtik. Bundan sonra televizyonda 24 saat yayın nöbeti tutulacak. Münip, ilk nöbet senin.' dedi. Normal yayın sürüyor. 23.00'te bitiyor yayın ama sabaha kadar biz bekleyeceğiz orada. Biraz sonra teknik ekipteki çocukların canı sıkıldı. Geldiler 'Abi biz bant koyalım bir iki şarkı dinleyelim.' dediler. Olmaz, dedim. Bize verilen emre göre hiçbir TRT cihazı kullanılmayacak. Ama kendinize ait radyonuz varsa dinleyin, dedim. Biraz söylendiler ama gittiler. Ertesi gün, benden sonraki yayın sorumlusuna da benzer bir şey söylemişler. O da 'Tamam, kapalı devre dinleyin' demiş. Meğer link açılmış 24 saat. Operasyon için önceden anlaşılmış; TRT yayına geçerse en yüksek alarm. Bütün ordunun televizyonları açılmış. Ve tek kanal bizim. Bunun üzerine Ege Ordu Komutanlığı Genelkurmay'a acele bildirmiş. TRT'de yayın var. Ne oluyor? diye. Operasyonun başlaması için de şifre Emel Sayın'dan 'Bir gece ansızın gelebilirim.' parçası. Ondan sonra Yılmaz Dağdeviren geliyor ve tabii bağırıyor. Bir sonraki gün galiba harekât başlıyor."

TRT KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI'NIN 51. YILI ÖZEL İÇERİKLERİ

Kuzeydeki Bayrak: Kıbrıs TRT BELGESEL TRT TÜRK 20 Temmuz 17.50 21 Temmuz 01.30	Ada'da 500 Yıl "Suriçi" TRT 2 20 Temmuz 3. Bölüm 08.00 1. Bölüm 19.00	Bir Sabah Ansızın TRT BELGESEL 20 Temmuz 13.25	Yaşamın Kıyısında "Barış" TRT BELGESEL TRT TÜRK 20 Temmuz 16.40 15.00	Türkiye'nin Dev Yapıları "Türkiye - KKTC Su Hattı Projesi" TRT BELGESEL 20 Temmuz 18.20
Oyunbozan "Teknofest Kıbrıs" TRT BELGESEL 20 Temmuz 20.00	Barışa Giden Yol TRT MÜZİK 20 Temmuz 19.15	Şehit Tahtında TRT HABER 20 Temmuz 21.40	Türkistan Gündemi "Kıbrıs Barış Harekâtı Özel Yayını" TRT AVAZ 20 Temmuz 13.00	İzler TRT AVAZ 20 Temmuz 16.30
Haberdar "Kıbrıs Özel" (Canlı) TRT TÜRK 19 Temmuz 21.00	Kıbrıs Masalları TRT TÜRK 20 Temmuz 13.45	Kıbrıs Lezzetleri TRT TÜRK 20 Temmuz 14.45	Misafir Kapıda "Kıbrıs Özel" TRT TÜRK 20 Temmuz 16.00	Ne Söylüyoruz Ne Dinliyoruz "Kıbrıs Özel" TRT TÜRK 20 Temmuz 16.30
Geçmişin İzleri "Cengiz Topel" TRT TÜRK 20 Temmuz 18.50	Gölgeler ve Suretler TRT TÜRK 20 Temmuz 22.00	Bir Zamanlar Kıbrıs TRT TÜRK 21 Temmuz 00.00	Cyprus 1974: Landing for Peace (Kıbrıs 1974: Barış İçin Harekât) TRT WORLD 20 Temmuz 17.30	Gündem Hafta Sonu TRT RAYO1 20 Temmuz 07.40
Gündem TRT RAYO1 21 Temmuz 07.40	Yakın Geçmiş Nasıl Geçmiş TRT TSR 24 Temmuz 13.45	21. Yüzyılın Kısa Tarihi TRT TSR 25 Temmuz 14.05	Bölge Gündemi (Canlı) TRT ANTALYA 20 Temmuz 10.05 TRT CUKUROVA 10.05 TRT ERZURUM 10.05 TRT GAP-DIYARBAKIR 10.05 TRT TRABZON 10.05	Hayatın İçinden (Canlı) TRT ANTALYA 20 Temmuz 11.00 TRT CUKUROVA 11.00 TRT ERZURUM 11.00 TRT GAP-DIYARBAKIR 11.00 TRT TRABZON 11.00
Dünyanın Haberi TRT HABER 21 Temmuz 14.00	Her yerde seninle. TRT DİNLE	tabii Tüm içeriklerimiz ve yayınlarımız tabii mobil uygulamalar ve tabii.com.tr üzerinden ulaşabilirsiniz.	App Store'dan Google Play TRT DİNLE	

Unutulmaz acı: Srebrenitsa

Srebrenitsa'yı her hatırladığımızda zihnimizde hiç durmadan oradan oraya çarpan bir cümle belirir: “Çocukları küçük kurşunla öldürürler değil mi anne?” ... Sonra o cümle ve tüm yaşananlar, boğazımızda bir yumru, yüreğimizde kocaman bir taş olur...

Avrupa'nın göbeğinde, 20. yüzyılın sonlarında, sözde güvenli bölge ilan edilmiş bir kasabada insanlığın en karanlık sayfalarından biri yaşandı: Srebrenitsa...

Bosna Savaşı'nın acımasız yüzünü tüm çıplaklığıyla gösteren, uluslararası toplumun çaresizliğini ve umursamazlığını gözler önüne seren bir trajedi...

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da yapılan en büyük insan katliamı ve etnik soykırım olarak anılan o kanlı tarihin, 11 Temmuz 1995'in üzerinden tam 30 yıl geçti. Ancak ne yaşananlar unutuldu ne de acılar...

Neler yaşanmıştı?

Bosna - Hersek'te yaşanan savaş, Yugoslavya'nın dağılmasıyla birlikte etnik

gerilimlerin tırmanması sonucu patlak verdi. Sırp milliyetçiliği, Büyük Sırbistan idealiyle beslenerek, Bosnalı Müslümanlara karşı sistematik bir temizlik harekâtına girişti. Bu harekâtın en kanlı duraklarından biri Srebrenitsa olacaktı.

Karanlık bulutlar toplanıyor

1992 yılında başlayan Bosna Savaşı, hızla Bosna - Hersek'in birçok bölgesine yayıldı. Sırp güçleri, Bosnalı Müslümanların yaşadığı bölgeleri kuşatma altına alarak yoğun saldırılar düzenlemeye başladı. Bu saldırılardan biri de Doğu Bosna'da, ağırlıklı olarak Boşnak nüfusun yaşadığı Srebrenitsa idi. Kasaba, Sırp güçleri tarafından kısa sürede kuşatıldı ve dış dünyayla bağlantısı kesildi. Srebrenitsa'da yaşayan binlerce Boşnak,

Sırp saldırılarından kaçarak kasabaya sığınmıştı. Kısa sürede nüfusu on binlerce kişiye ulaşan Srebrenitsa, insani krizin eşiğine gelmişti. Yetersiz gıda, ilaç ve barınma koşulları altında yaşam mücadelesi veren siviller, uluslararası toplumdan yardım eli bekliyordu.

“Güvenli Bölge” illüzyonu

Uluslararası toplumun Bosna'daki duruma müdahale etme çabaları, Birleşmiş Milletlerin (BM) devreye girmesiyle hız kazandı. 1993 yılında BM Güvenlik Konseyi, Srebrenitsa'yı “güvenli bölge” ilan etti. Bu karar, kasabadaki Boşnaklar için bir umut ışığı olmuştu. Ancak bu “güvenli bölge” statüsü, zamanla bir illüzyona dönüşecekti. BM, güvenli bölgeyi korumak üzere Hollandalı barış gücü askerlerini (Dutchbat)

Bu yıl katliamda hayatını kaybetmiş yedi kurban daha toprağa verildi

Srebrenitsa'da yaşananlar, her yıl 11 Temmuz'da anılıyor. Bosnalı aileler, sevdiklerinin kalıntılarına ulaşabilmek için 30 yıla yakın süredir mücadele veriyor. Potoçari Mezarlığı'nda, kimlikleri tespit edilen kurbanlar toprağa veriliyor.

görevlendirdi. Ancak Dutchbat birlikleri, ağır silahlarla donatılmış Sırp güçleri karşısında yetersiz kaldı. Sivilleri korumakla yükümlü olsalar da Sırp saldırılarını durdurmak için gerekli yetkiye veya güce sahip değildiler. Bu durum, Sırp'ların güvenli bölge statüsünü hiçe sayarak saldırılarını sürdürmesine zemin hazırladı.

Katliamın başlangıcı

Temmuz 1995'e gelindiğinde, Sırp ordusu lideri Ratko Mladić komutasındaki birlikler, Srebrenitsa'ya yönelik son ve en şiddetli saldırılarını başlattı. 6 Temmuz 1995'te Sırp topçu ateşi başladı ve kasaba ağır bombardıman altında kaldı. Hollandalı barış gücü, hava desteği taleplerine rağmen NATO'dan yeterli yanıt alamadı. Sırp

güçleri, BM gözlem noktalarını ele geçirdi ve Hollandalı askerleri rehin aldı. 11 Temmuz 1995'te, Ratko Mladić, Srebrenitsa'ya girdi. Kasabayı ele geçiren Sırp güçleri, Boşnak erkekleri ve kadınları ayırmaya başladı. Kadınlar ve çocuklar otobüslere bindirilerek Sırp kontrolündeki

bölgelere gönderilirken, 12 yaş üstü erkekler ayrı bir yere toplandı. Bu ayırım, soykırımın ilk adımıydı.

Ölüm tarlaları

Srebrenitsa'nın düşüşüyle birlikte, kasabanın çevresindeki ormanlık alanlar ve depolar,

Potoçari Mezarlığı'nda mezarlar da acılar da hep taze

Aradan geçen 30 yıla rağmen yüzlerce kurbanın cesedine henüz ulaşamadı. Bu yıl ise 7 kurbanın Potoçari Anıt Mezarlığı'na getirilen cenazeleri gözyaşlarıyla karşılandı. Bosna Hersek'te 1992 - 1995 yılları arasında yaşanan soykırımda hayatını kaybeden 7 Boşnak sivilin, yeşil çuhalara sarılı tabutları, Potoçari Anıt Mezarlığı'nın karşısındaki eski akümülatör fabrikasına omuzlarda taşınarak yerleştirildi ve kılınan cenaze namazının ardından toprağa verildi.

Yalnızca katliamı yaşayanların değil sonradan doğanların bile acısı büyük

toplu infazların yaşandığı "ölüm tarlalarına" dönüştü. On binlerce Boşnak erkek, Sırp askerleri tarafından sistematik bir şekilde infaz edildi. Kurbanlar, genellikle gözleri ve elleri bağlanarak ve başlarına ateş edilerek öldürüldü. Cesetler, toplu mezarlara veya ormanlık alanlara gelişigüzel bırakıldı. Bu süreçte, Dutchbat askerlerinin Sırp güçlerinin bu vahşetini engelleyememesi veya durdurmaya çalışmaması, uluslararası

toplumda büyük tartışmalara yol açtı. Potoçari'deki BM üssüne sığınan binlerce Boşnak, Sırp askerleri tarafından teslim alınarak ölüme gönderildi.

Adalet arayışı sürüyor

Srebrenitsa'da yaşananların boyutu, katliamın ardından uluslararası kamuoyunda şok etkisi yarattı. Toplu mezarların ortaya çıkması ve hayatta kalanların tanıklıkları,

Sırp güçlerinin uyguladığı vahşeti gözler önüne serdi. Uluslararası Adalet Divanı ve Uluslararası Ceza Mahkemeleri, Srebrenitsa'da yaşananları soykırım olarak tanıdı.

Ratko Mladić ve dönemin Sırp siyasi lideri Radovan Karadžić gibi soykırımın sorumluları, uzun yıllar süren kovuşturmaların ardından yakalanarak yargılandı. Mladić, 2017 yılında ömür boyu hapse mahkûm edildi. Ancak Srebrenitsa kurbanları ve aileleri için adalet arayışı hâlâ tam olarak sona ermiş değil: Kayıp kişilerin bulunması, toplu mezarların tespiti ve soykırımın inkârına karşı mücadele devam ediyor.

Asla unutmaz!

Srebrenitsa Soykırımı, 20. yüzyılın sonlarında Avrupa'da yaşanan en büyük katliamlardan biri olarak tarihe geçti. Bu trajedi, uluslararası toplumun insan hakları ihlallerine karşı daha etkin bir şekilde hareket etmesi gerektiğini acı bir şekilde gösterdi. Srebrenitsa, Bosna Savaşı'ndaki tek katliam değildi. Savaş nihayete erene kadar katliamlar, savaş suçları ve zulüm hep sürdü. Savaşın bilançosu çok ağır oldu. Binlerce kişi hayatını kaybederken çok daha fazlası

Srebrenitsa'daki katliamın tanığı akümülatör fabrikasına Türkiye'nin desteğiyle soykırım müzesi kuruldu

evini, yurdunu terk etmek zorunda kaldı. Srebrenitsa, tüm bu yaşananlarla birlikte insanlığın ortak hafızasında derin bir yara olarak kalmaya devam edecek. Bu soykırımı unutmamak, unutturmamak herkesin görevi ve bir anlamda gelecek nesillere karşı sorumluluğu, insanlık onurunun bir gereği.

Yazımızı Bosna Hersek'in ilk Cumhurbaşkanı Aliya İzzetbegović'in halkına seslendiği sözleriyle bitirelim: "Savaşta büyük zulme uğradınız. Zalimleri affedip affetmemekte serbestsiniz. Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın. Çünkü unutilan soykırım tekrarlanır."

Potoçari'deki mezar taşları ne kadar beyazsa, soykırımı yapanların yüreği o kadar kara

Acıda açan çiçek

"Srebrenitsa Çiçeği" veya "Hafıza Çiçeği", 1995 yılında Bosna - Hersek'teki savaş sırasında gerçekleşen Srebrenitsa katliamının resmî olmayan bir sembolü. Çiçek, Graçanica'da kadınlar tarafından tasarlandı ve 1 Temmuz 2011'de ilk kez halka sunuldu. Çiçek yapraklarındaki beyaz renk masumiyeti, çiçeğin ortasındaki yeşil renk adaletin bir gün tecelli edeceğine yönelik umudu ve 11 yaprağı da 11 Temmuz'da gerçekleşen acı soykırımı sembolize ediyor. Bu çiçek, Srebrenitsalı annelerin kalbine kazınan derin acının bir yansımasıdır. Soykırımda yakınlarını kaybeden anneler, acılarını elleriyle ördükleri bu çiçekle dindirmeye çalışıyor.

Gönüllerin ayı

Muharrem ayına özel olarak hazırlanan yapımlar, TRT radyo ve televizyonlarında yayımlandı. Manevi değerler, kalemde kelama kavuştu; notalara döküldü; bereketin simgesi aşureyle dile geldi; Hak yolunda, iman yolunda zehri bal eyleyenlerin yolculuğu oldu.

Hicri takvimin ilki, önemli pek çok günü bünyesinde barındıran muharrem ayını bir kez daha idrak etmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Bu ay, sadece bir takvim yaprağı değil kuşkusuz; İslam tarihi için büyük bir değer. Geçmişin en ağır imtihanlarından birinin hatırası... Hz. Hüseyin ile aile fertleri, 10 Muharrem 61 (10 Ekim 680) tarihinde Yezid'in ordusu ile Kerbela'da karşı karşıya gelmiş, Emeviler tarafından şehit edilmişlerdir. Kerbela, Hz. Hüseyin'in zulme karşı hakkı savunmak için canını feda ettiği yerdir. Orada akan kan, adaletin ve tevhid inancının mührüdür. Her yıl olduğu gibi bu muharrem ayında da hüznü, sabrı ve inancı birlikte yaşıyoruz. Bu vesile ile tüm kalbiyle hissedenerleri ekran başına çağıran programlarıyla TRT, bu yıl da muharrem ayına özel içeriklerini ezgiler, sohbetler ve dualar eşliğinde seyircileriyle buluşturdu.

Güzel dilekler ve dualarla paylaşıldı
Peygamber Efendimiz'in (S.A.V) "Allah'ın ayı" diye işaret ettiği; şehadetle, sabırla,

ilahi takdirle bezenmiş mübarek bu zaman diliminin derin anlamı bir kez daha TRT ile hatırlandı. Ekranlarda ve radyo kanallarında bu gönül birlikteliği yaşanırken evlerde ise içinde yaşadığımız coğrafyanın bereketini simgeleyen, hemen her ürünü içinde bulunduran aşure, dağıtılmak üzere özenle pişmeye bırakıldı. Muharrem ayının 10. gününde, binlerce yıllık toplumsal hafızamızdan süzülüp gelen bu özel lezzet, bazen bir evin mutfağında tencerede, bazen bir köy meydanında kazanlarda güzel dileklerle, dualarla pişirildi ve herkesle paylaşıldı.

TRT, muharrem ayında gönüllere hitap etti

Belgeseller, sohbetler, mersiyeleler, ilahiler ve musiki, bu manevi iklimi evlere taşıyan yapımlarla televizyon ve radyo yayınlarına yansıyarak birlik, dayanışma ve kardeşlik duygularını çoğaltarak büyüttü. Sabrın, merhametin ve hakikatin işlendiği program yelpazesi her yaşa, her gönüle hitap etti. Muharrem ayında, Kerbela hadisesiyle gönüllerde derin izler bırakan önemli olaylara

ilişkin özel programlar, TRT televizyon ve radyo kanallarında yayınlanarak izleyici ile buluştu. T.C. Alevi - Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı ile TRT Genel Müdürlüğü iş birliğiyle hazırlanan "Ehl-i Beyt Aşkına" adlı program, Kerbela hadisesiyle gönüllerde derin izler bırakan önemli olayları TRT 1 kanalında konu edindi. Yönetmenliğini Doğuş Eğilmez'in, üstlendiği "Ehl-i Beyt Aşkına"da konuklar muharrem ayını anlattı. Ali Bektaş'ın sunumu ile Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesi münasebetiyle kaleme alınmış şiirleri ve bestelenmiş eserleri ekrana taşıyan "Mâh-ı Muharrem Özel", "Kerbela" başlığı altında Devlet Tiyatroları'nda sahnelenen eserlerin hazırlık ve izleyiciyle buluşma süreçlerinin ekrana taşındığı "Tiyatrovizyon" ve "Konser Zamanı: İstanbul Meydan Meşikleri Topluluğu - Bektaşî Nefesleri" TRT 2 kanalında ekrana gelen programlardı.

Bu kıymetli günlerin anlamı, TRT yayınlarında

"Masum: Niyetin Taşıyıcısı" programı TRT Belgesel'deydi: "Ben İmam Hüseyin, Kerbela'nın şahidi. Hak için, birlik için illa

Belgeseller, sohbetler, mersiyeleler, ilahiler ve musiki TRT'nin televizyon ile radyo yayınlarına yansıyarak birlik, dayanışma ve kardeşlik duygularını çoğaltarak büyüttü.

Allah aşkına ben dönmedim yolumdan. Ey yolun aşkına düşmüş şahit, ey yaradılmışın en şerefisi sedamız sanadır. Gönünü kem diyarına tutsak edip put sayıp da yoldan düşüp ahdini unutmama. Mirasımdır; mazlum olsan da zalimlerden olma. Zulmün karşısında biat edip diz çöküp de nurunu karartma..." TRT Çocuk bu özel günlerde, "Ne eksik ne fazla, tam kararında; aşure gibiyiz tam kıvamında, kaynaşınca bütün bu eşsiz lezzetler, yeryüzünün en güzel sofrasında..." sözlerinin yer aldığı şarkısıyla "Laklakan"ın, "Aşure Günü" özel bölümüyle çocuklara neşe katarken her yıl muharrem ayının 10'una denk gelen, insanlar arasında birlik ve beraberliğin

Birlik, dirlik ve bereketin simgesi aşure

pekişmesine katkı sağlayan aşure gününü küçüklerle anlattı. Değerli sanatçıların icralarıyla, muharrem ayının maneviyatını yansıtmak amacıyla hazırlanan "Ehl-i Beyt Aşkına"; Sedat Akdağ yönetimindeki deyiş ve nefes dinletisi "İkrar - El Ele, El Hakk'a"; "Aşık Davut Suları Dinletisi"; "Hz. Ali Deyiş ve Nefes Dinletisi"; Resim ve Heykel Müzesi Türk Ocağı Salonu'nda icra edilen "Şah Hatayî Dinletisi" gibi bu aya özel programlar TRT Müzik'te yer aldı. Musikinin en güzel örnekleriyle

izleyiciyi buluşturan, dolu dolu bir yayın akışı sunan kanalın programlarından biri de çeşitli coğrafyalarda farklı icra tavırlarıyla muharrem ayının manasını yansıtan mersiyelelerin yer aldığı "Mah-ı Muharrem'de Mersiyeleler" oldu. TRT Türk ekranında ise "Sufi Klip Müslüm Gürses - Ah Hüseyinin Ah" ve "Sufi Klip Murat Belet - Matem Ayı" programları izlenirken TRT'nin radyo kanalları da pek çok yapımla, muharrem ayına özel içerikleriyle dinleyiciye hitap etti.

Aylardan muharrem

Hicret, Müslümanlar için yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Hicretin gerçekleştiği gün, Hz. Ömer'in halifeliği döneminde, Hz. Ali'nin teklifiyle hicri takvimin başlangıcı sayılmıştır. Hicri takvim, Peygamber Efendimizin (S.A.V) Mekke-i Mükerrreme'den Medine-i Münevvere'ye hicret ettiği sene esasıyla, kameri ayların temel kabul edildiği takvimdir. Zilhicce ayından sonra, hicri takvimde yeni yıla girilir ve muharrem ayı başlar. Hicri takvime göre yılın 1. ve ilk ayı hicri yılbaşı olan muharrem, bu sene 26 Haziran (Hicri 1447) Perşembe günü itibarıyla başladı. Zilkade, zilhicce, muharrem ve recep dört haram aydır. Muharrem ise hicri takvim sıralamasına göre bunların birincisidir. Hicri yıl başlangıcı olması, Hz. Hüseyin ile aile fertlerinin 10 Muharrem 61'de (10 Ekim 680) Kerbela'da şehit edilmesi, oruç ibadeti ve aşure ikramlarıyla muharrem, İslam âlemi için önemli bir aydır.

Kerbela'da ne oldu?

Tarihte Kerbela olayı olarak geçen katliam, bugünkü Irak'ın Kerbela şehrinde gerçekleşmiştir. Kerbela Katliamı'nda Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hüseyin ve beraberindeki yarenleri, Yezid ve taraftarlarıncı acımasızca şehit edilmiştir. Dört Halife döneminin son halifesi ve Peygamber Efendimizin torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in babası Hz. Ali, halife olarak başa geçtikten sonra, yaklaşık 5 yıl halifelik yapar. Hz. Ali, 661 yılında Hariciler

tarafından gerçekleştirilen bir suikastla şehit edildikten sonra iktidar 20 yılığına Muaviye'de kalır. Muaviye, hayattayken oğlu Yezid'e biat edilmesini istese de destekçileri ve Hicaz ahalisi, Yezid'e biat etmeyi reddeder. Yezid'e biat etmeyi reddeden toplumu gören Muaviye, biat isteğinden vazgeçer. Ancak 680 yılında ölen Muaviye'nin ardından oğlu Yezid iktidara geçer ve ilk iş olarak Medine valisine bir mektup yazar. Yazdığı mektupta Hüseyin'e değil, kendisine biat etmesini ister, reddedilmesi hâlinde herkesin bunu canıyla ödeyeceği tehdidini savurur. Bu arada Hz. Hüseyin, Küfelilerden kendisine bağlılıklarını ifade eden ve zulme uğradıklarını anlatan mektuplar alır. Küfeliler, Küfe'ye gelip halife olduğunu ilan etmesi konusunda ısrarcı olurlar. Hz. Hüseyin yaklaşık 70 yareni ve ailesi ile Küfe'ye doğru yola çıkar. Sayıca az olan Küfeli taraftarlar, Yezid'in yandaşları tarafından bastırılır. Hüseyin ve beraberindeki 70 kişi, Kerbela'da Yezid'in 4 bin 500'e yakın adamıyla karşılaşır ve insanlığa sığmayacak olaylar yaşanır. Hz. Hüseyin'in, 6 aylık bebeği susuzluktan ölmek üzereyken oğlunu kucığına alarak Yezid'in karşısına dikilir. Oğlu için Yezid'den bir yudum su ister ancak Humala bin Kahil, bebeği okla boynundan vurarak şehit eder. Oğlunu gömen Hz. Hüseyin, yeniden Yezid'in karşısına çıkar ve teslim olmalarını ister. Meydana gelen savaşta Hz. Hüseyin ve taraftarları şehit edilir. Aynı zamanda Hz. Hüseyin'in ailesi de esir alınır. Ubeydullah bin Ziyad'ın emri üzerine Hz. Hüseyin'in cesedi atlara çiğnetilir. Daha sonra Yezid'in askerleri çadırlara girip kampı yağmalarlar. Kerbela'da

Peygamber Efendimizin torunu Hz. Hüseyin ve bebeğiyle birlikte 72 kişi şehit edilir. 'Kerbela' Müslümanların her yıl dönümünde derin hüznü duyduğu, dualarla gözyaşı döküğü acı bir hadise olarak tarihe geçmiştir.

Aşure günü

Hicri takvime göre muharrem ayının 10'uncu gününe denk gelen aşure gününün kelime olarak anlamı Arapçada sayı olan '10' anlamına gelen 'Aşara' sözcüğünden geliyor. Muharrem ayının 10'uncu gününe denk düşen aşure gününün, daha önce birçok önemli tarihsel ve dîni olayın bugüne denk gelmesiyle oluştuğu ifade ediliyor. Aşure gününü de içinde barındıran muharrem ayının, Allah'ın 10 peygambere 10 farklı ikram ve ihsanda bulunduğu mübarek bir ay olduğu kayıtlarda geçiyor. -Hz. Musa'nın denizi yarması üzerine Firavun ile ordusunun sulara gömüldüğü gün. -Hz. Nuh'un Cudi Dağı'nın üzerine gemisini demirlediği gün. -Hz. Yunus'un balığın karnından kurtulduğu gün. -Hz. Âdem'in tövbesinin kabul edildiği gün. -Hz. İsa'nın dünyaya gelip semaya yükseldiği gün. -Hz. Yusuf'un kardeşlerinin attığı kuyudan çıkarıldığı gün. -Hz. Davud'un tövbesinin kabul edildiği gün. -Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'in doğduğu gün. -Hz. Yusuf'un hasretinden dolayı gözleri kapanan Hz. Yakub'un görmeye başladığı gün. -Hz. Eyyüb'un hastalığından şifaya kavuştuğu gün.

TRT unutmuyor, unutturmuyor!

TRT, her 15 Temmuz'da tüm radyo - televizyon kanalları ile dijital platformlarında yayımladığı içeriklerle toplumsal hafızayı diri tutuyor. Gelecek nesillere bu tarihi aktarmak, demokrasinin önemini anlatmak ve millî birlik şuurunu canlı tutmak adına kamu yayıncısı olarak sorumluluk üstleniyor.

Ülkemizin tarihindeki en karanlık ve uzun gecelerden biri 15 Temmuz. Aynı zamanda milletin iradesinin ve kararlılığının bir kez daha galip geldiği önemli bir gün. Demokratik yollarla seçilen bir hükümeti devirmek için kendilerini "Yurtta Sulh Konseyi" olarak adlandıran bir grup askerin, İstanbul ve Ankara başta olmak üzere birçok şehirde kalkıştıkları darbe, tarihimizin önemli dönüm noktalarından biri oldu. Bu hain kalkışma; sadece devletin en üst kademesine ve güvenlik güçlerine karşı değil, canını emanet ettiği silah

arkadaşına, yaşlıya, kadına, çocuğa, sivil halka karşı yapılan acımasız bir girişimdi. Gücü ele geçirmek adına demokrasiye karşı yapılan bu kalkışma, Türk milletinin vatanına, bayrağına ve bağımsızlığına olan sarsılmaz bağlılığıyla önledi. Tarihin seyrini değiştiren, bir ülkenin kaderini yazan nice kırılma noktası var. Bazen bir kişi, bazen bir olay ya da kısacık bir cümle bile fitili tutuşturan o ateşi yakabiliyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı da bu kırılma noktalarından biri oldu. Milyonlarca insan sokağa döküldü. Genç, yaşlı, kadın, erkek demeden herkes meydanlara çıktı.

Tanklara, kurşunlara ve tehditlere karşı durdu. İnandıkları uğruna bu kalkışmada zarar görenler, gazi ve şehit olanları unutmamak, o gece yaşananları tekrar hatırlatarak gelecek nesiller için de bir tarih bilinci oluşturmak adına TRT üstüne düşeni yapıyor. TRT, her yıl 15 Temmuz anmaları kapsamında zengin içerikler sunarak bu tarihi günü unutturmamaya çalışıyor. Belgeseller, özel programlar, dramalar ve söyleşilerle hem yeni nesillere bu tarihi aktarıyor hem de toplumsal hafızayı diri tutuyor.

Bu hain kalkışma; sadece devletin en üst kademesine ve güvenlik güçlerine karşı değil, halka karşı yapılan acımasız bir girişimdi. Gücü ele geçirmek adına demokrasiye arşı yapılan bu eylem, Türk milletinin vatanına, bayrağına ve bağımsızlığına olan sarsılmaz bağlılığıyla önledi.

Özel yayınlar, canlı bağlantılar
TRT 1, TRT Haber, TRT Kurdî, TRT Arabi, TRT Avaz ve TRT World kanallarında birçok alandan özel bağlantı ve konuklarla canlı olarak gerçekleştirilen 15 Temmuz özel yayınları, haber dosyaları ve röportajlarla hain darbe girişimi tüm yönleriyle ele alındı. Gün boyunca gerçekleştirilen yayınlarda, Türkiye'nin demokrasi mücadelesi derinlemesine aktarılırken, o gece yaşananlar ulusal ve küresel perspektiften değerlendirildi. TRT Haber'de ekrana gelen "İhanet Atışı" adlı yeni yapım; özel harekâtçılara karşı yapılanları odağına aldı. Darbe girişimine karşı hazırlık yapan özel harekâtçıların yerleşkeye çıkmasını engellemek için FETÖ'cü darbeciler kanlı planlarını devreye soktu. Darbecilerin kullandığı F-16'lar Özel Harekât Başkanlığının üzerinde önce alçak uçuş yaptı, bombalayacakları hedefleri belirledi. Saat 23.18'de darbecilerin kullandığı F-16'dan Özel Harekât Daire Başkanlığının bitişiğinde bulunan Havacılık Daire Başkanlığına bomba atıldı. Özel konuklarla hazırlanan ve 15 Temmuz 2016 gecesi ilk saldırının gerçekleştiği saat olan 23.24'te ekrana gelen yapım; bu ihanet atışı ile devam eden süreci işliyor.

Filmlerde 15 Temmuz

Darbeye cesaret ve kararlılıkla karşı koyan bir grup insanı anlatan "Son Sefer"; televizyonda ilk kez TRT 1'de ekrana geldi. Yapımcılığını ve senaristliğini Uğur Uzunok'un üstlendiği filmin yönetmen koltuğunda Berat Özdoğan oturuyor. Zafer Algöz, Sümeyye Aydoğan, Caner Topçu ve Cem Özer'in başrollerini paylaştığı yapım; unutulmayan bir geceyi, unutulmayacak

karakterlerle anlatıyor. Sıradan bir otobüs yolculuğu gibi başlayan sefer, bir kader rotasına dönüşüyor. Emekliliğine saatler kalan bir şoför, gökyüzünün sessiz kahramanı bir mühendis ve diğer yolcular tarihin en sarsıcı gecesinde bir araya geliyor. O gün, İstanbul'un sokaklarında vatan, vicdan ve insanlık yeniden sınanıyor. Uğur Uzunok'un kaleminden çıkan bir başka yapım da; 15 Temmuz'un karanlık gecesini bir babayla oğlunun gözünden anlatan "Ben ve Babam" adlı film. Darbe girişimi sırasında, ayrılmak üzere olduğu karısıyla arasını düzeltip iyi bir baba

olduğunu ispatlamaya çalışan Cihangir, oğlu Can ile darbenin tam ortasında kalır. TÜRKİSAT'ta bir mühendis olarak çalışan Cihangir, darbecilerin yayınları kesme hedeflerine karşı direnirken bir yandan da oğlunu korumak ve ailesini geri kazanmak uğraşındadır. Cihangir'in gösterdiği cesaretle nasıl gerçek bir kahramana dönüştüğünü anlatan yapımın yönetmenliğini Berat Özdoğan üstleniyor. Filmde; Erdal Özyağcılar, Ümit Kantarcılar, Hazım Körmükçü, Hakan Boyav ve Güzin Özyağcılar gibi deneyimli oyuncular rol alıyor. FETÖ'nün ordu ve devlet içindeki gizli

TRT 1, TRT Haber, TRT Kurdî, TRT Arabi, TRT Avaz ve TRT World kanallarında birçok alandan özel bağlantı ve konuklarla canlı olarak gerçekleştirilen 15 Temmuz özel yayınları, haber dosyaları ve röportajlarla hain darbe girişimi tüm yönleriyle ele aldı.

yapılanmasının nasıl işlediğini ve kumpas davalarıyla insanları nasıl hedef aldığını konu alan “Mahrem: Kumpas İtiraf” adlı film, yakın tarihte yaşanan gerçek olaylara dayanıyor. Türk Silahlı Kuvvetleri’nde görevli bir grup askerin, örgüt tarafından düzenlenen bir kumpasa nasıl kurban gittiğini ve bu süreçte yaşadıkları zorlukları anlatan filmde, kumpasa maruz kalan askerlerin masumiyetini ispat etme çabaları, örgütün karanlık yöntemleri ve devlet içindeki sızmaları da gözler önüne seriliyor. Yönetmenliğini M. Erkam Bülbül’ün yaptığı filmin yapımcılığını ve senaristliğini Halis Cahit Kurutlu üstleniyor.

Darbe girişimi

Yayınlanmaya başladığı günden bu yana yoğun ilgi gören “Mahrem”, 15 Temmuz darbe girişimine kadar olan yaklaşık yarım asırlık bir süreci anlatırken FETÖ örgütünün askerî yapılanmasını odağına alıyor. FETÖ’nün, Türk Silahlı Kuvvetlerine sızma faaliyetlerini ve 15 Temmuz hain darbe girişimine giden süreçteki bilinmeyenlerini, örgüt üyelerinin ilk kez açık kimlikle verdikleri röportajlarla, yaşanmış olaylarla ve belgelerle ekrana getiren “Mahrem”, TRT Avaz, TRT Türk ve TRT Kurdî’de ekrana geldi. Toplam 10 bölümden oluşan, 4 ilde ve 159 farklı mekânda gerçekleştirilen yapımın yönetmenliğini Hamit Coşkun, yapımcılığını ise Halis Cahit Kurutlu üstleniyor. Yaklaşık 2 bin figüranın yer aldığı yapımın oyuncu kadrosunda; Emrah Akduman, Birhan Tut, Yalçın Yeter, Faruk Pakiş, Asir Gündoğdu, Ali Öner, Mert Karabulut, Melih Özkaya, Batuhan Sert ve Mert Özbek gibi isimler yer alıyor.

15/07 Şafak Vakti: Darbecilere karşı direnen vatandaşların gerçek hikâyeleri

“Çıplak eller, cesur yürekler”

15 Temmuz 2016 akşamı, FETÖ terör örgütü mensuplarının kalkıştığı darbe girişimi sırasında Çengelköy ve 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nde yaşananlara odaklanan, milletin ortaya koyduğu kahramanca mücadeleyi ekrana taşıyan “15/07 Şafak Vakti” filmi, TRT Türk ve TRT Kurdî’de izleyicilerle buluştu. 15 Temmuz gecesi darbecilere karşı direnen vatandaşların gerçek hikâyelerinden esinlenen film, Çengelköy’de pastane işleten Cevdet ve çocuklarının öyküsünü merkeze alıyor. Türkiye’nin en büyük kapalı dekorunun inşa edildiği filmde; 150 kişilik ekip ve 7 bin 500 yardımcı oyuncu görev aldı. Yönetmenliğini Ahmet Volkan Kocatürk’ün üstlendiği filmin başrollerinde Erkan Petekkaya, Tugay Mercan, Baran Bölükbaşı ve Nazan Diper yer alıyor. Türkiye’nin dijital platformu ‘tabii’ orijinal dizisi “Şebeke”; dinleme ve sızma gibi casusluk faaliyetleri yürüten gizli bir örgütte görevli iki bilimcinin karanlık operasyonlarını ve bu yapının peşine düşen Komiser Ali’nin amansız mücadelesini konu alıyor. Suç ve entrikanın iç içe geçtiği bu politik gerilim, izleyiciyi bu örgütün görünmeyen yüzüyle yüzleşmeye çağırıyor. Furkan Palalı, Pelin Karahan, Eren Hacısalıhoğlu, Ceyda Ateş, Mehmet Polat’ın rol aldığı yapımın senaryosu Dr. Kemal Çelik ve İbrahim Elma’ya, yönetmenliği ise Ozan Uzunoğlu’na ait.

Güçlü anlatılar

TRT 2’de ekrana gelen “Bir Zamanlar”; Fikret Morgül ile birlikte Çengelköy’ün sokaklarında geçmişe yolculuk yapıyor. İstanbul’un en özel semtlerinden biri olan Çengelköy’ü yaşamından kesitlerle anlatan Morgül, aynı zamanda 15 Temmuz

darbe girişiminin semtte yarattığı derin etkileri ve o geceye dair tanıklığını da paylaşıyor. 15 Temmuz darbe girişimini, İstanbullu genç bir kadın olan Goncagül’ün gözünden ve kendi telefonu ile çektiği özgün görüntülerle aktaran “Benim Ülkem, Benim Şehrim”, izleyiciyi o geceye dair samimi ve çarpıcı bir tanıklıkla buluşturuyor. Goncagül’ün yaşadıkları sadece bireysel bir hikâye değil; aynı zamanda toplumun ortak hafızasına da dokunan güçlü bir anlatıya dönüşüyor. 15 Temmuz darbe girişimine karşı verilen destansı direnişin unutulmaz kahramanlarından biri olan, demokrasi şehidi gazeteci Mustafa Cambaz’ın hayatını tüm yönleriyle ele alan “Vatanı Cennet: Mustafa Cambaz” adlı yapımda; Cambaz’ın mesleki yolculuğu, idealleri, kişiliği ve şehadetiyle verdiği anlamlı mücadele derinlemesine işleniyor. “Hafıza 15 Temmuz”da; milletimizin o gece yazdığı kahramanlık destanı etkileyici enstalasyonlar eşliğinde ekrana taşınıyor. O geceye dair duygular, millî birlik ve direniş ruhu, sanatsal anlatımlarla hafızalarda yeniden canlanıyor. Ressam ve çizer Şafak Tavkul’un, 2021’deki vefatından önce konuk olduğu

Direnişin unutulmaz kahramanlarından biri Mustafa Cambaz

Millî birlik ve direniş ruhu sanatsal anlatımlarla yeniden canlanıyor

TRT Çocuk, millî birlik ve vatan sevgisini güçlendiriyor

Çocuklarımızın ve gençlerimizin bilinçlenmesi hedefiyle içeriklerini belirleyen TRT Çocuk ve TRT EBA; gelecek nesillere önemli tarihleri aktararak, millî birlik ve vatan sevgisini güçlendiriyor.

“Yeryüzleri” programında; 15 Temmuz gecesine dair güçlü tanıklığı ve o onların kendisinde bıraktığı derin izler aktarılıyor. O karanlık geceyi bir milletin direniş destanına dönüştüren sahneleri birebir yaşamış bir sanatçı olarak, hissettiklerini tuvaline aktaran Tavkul, yaptığı etkileyici resimleri ve bu eserlerin arkasındaki duygusal süreci de izleyiciyle paylaşıyor.

Tarihin izinden

“Tarihin Rengi” programı yeni bölümünde; 15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan darbe girişiminin, Gazi Meclis’e yapılan saldırının ve bu karanlık geceye karşı milletin ortaya koyduğu tarihi direnişin izlerini sürdürü. “Tarih Söyleşileri” programında ise Dr. Coşkun Yılmaz ve Prof. Dr. Mehmet İpşirli, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî

Birlik Günü’nün Türkiye için taşıdığı önemini; devlet başkanının dirayetinin ve millet iradesinin güçlü bir yansımasının görüldüğü tarihi bir an olmasını; ulusal ve uluslararası etkilerini farklı bakış açıları ile ele aldı.

Darbeler tarihinin karanlık sayfaları

Türkiye’den ve dünyadan tanıklıklar ve belgelerle darbeleri anlatarak gerçeğin peşine düşen “Dünyayı Darp Edenler” adlı yapım, iki bölümüyle TRT Belgesel’deydi. Yapımın ekrana gelen ilk bölümünde, genel olarak darbelerin hazırlanma ve devreye sokulma şemaları anlatıldı. Darbelerle ilgili akla gelebilecek soruların cevaplarını yerli ve yabancı uzmanlarla konuşan yapımın diğer bölümünde ise; darbecilerin ilk müdahale ettiği yerlerden biri olan medya organları masaya yatırıldı. Darbe öncesi ve sonrası medyanın nasıl kullanışlı hâle geldiği tarihi süreç içinde anlatıldı. 1960 ve 1980 askerî darbelerinde medya, cuntacıların safında yer almaktan çekinmemişti. Sadece 15 Temmuz’da medya, darbecilerin karşısında yer alarak safını belli etti. FETÖ’cü hainlerin bastığı CNN Türk kanalında o gece yaşananları Gazeteci Nedim Şener anlattı. Yine 1980

Türkiye’den ve dünyadan tanıklıklar ve belgelerle darbeler

TRT World’ün özel belgeseli, tarihi gecenin hikâyesini anlatıyor

darbesini yaşayan Hakkı Öcal, askerlerin uyguladığı sansürlü günleri gündeme taşıdı. Milletvekili Orhan Miroğlu, TBMM Darbe Komisyonu tecrübelerini paylaştı. Şili, Mısır ve Arjantin’de darbe dönemlerini yaşayanlar da medyanın darbecilerle olan ilişkisini gözler önüne serdi. FETÖ üyelerinin yargılama sürecinde söylediği yalanları belgeleri ile anlatan “İşgal Girişiminden Dirilişe: 15 Temmuz’un Anatomisi” adlı yapım da TRT Belgesel’de ekrana geldi.

Geleceği şekillendiriyor

Çocuklarımızın ve gençlerimizin bilinçlenmesi hedefiyle içeriklerini belirleyen TRT Çocuk ve TRT EBA; gelecek nesillere önemli tarihleri aktararak, millî birlik ve vatan sevgisini güçlendiriyor. TRT Çocuk ekranı, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü için özel olarak hazırlanan “Ulu Çınarın Kuşları” adlı çizgi filmi ekrana getirdi. Ulu bir çınarın çevresinde farklı kuşlar... Her biri birbirinden farklı özellik taşısa da ortak noktaları olan ulu çınar onları mutlu etmeye yetiyor. Bu ağacı ele geçirmek isteyenlerin tehdidi altında tüm farklılıklarını bir kenara bırakarak bir araya geliyorlar. Ağacı ele geçirmek isteyenler

“Türkiye Şehitlerini Anıyor”, TRT Müzik’te ekrana geldi

1980’den bu yana yayımlanan ve bir TRT Radyoları klasiği olan “Arkası Yarın” kuşağında bu defa, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü için özel olarak hazırlanan “Yanık Buğdaylar” adlı dizi radyo oyunu dinleyicilerle buluştu.

hırsları yüzünden, kendilerinin de yaşam alanı olan ağacı ateşe veriyor. Onlarla sonuna kadar mücadele eden ağaç sakinleri, canları pahasına da olsa ulu çınarı koruyor ve felaketten kurtarıyor. Gençlerin ekranı TRT EBA ise; 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anısına, “Kahramanlık Türküleri”ne yer verdi. Türk milletinin bağımsızlık ve özgürlük uğruna verdiği büyük mücadeleleri anlatan türküler seslendirildi.

Ezgilerle anıldı

Pasaportu gönül, rehberi müzik, rotası sanat olan “Züleyha ile Ezgiler” 15 Temmuz özel yayınında Burak Haktanır’ı ağırladı. Gönülden gönüle, millî birliğimiz müzikle birbirine bağlandı. “15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik

Günü Türk Halk Müziği Özel Konseri”nde, 15 Temmuz şehitleri ve kahramanları Türk halk müziği eserleriyle anıldı. Televizyonda ilk kez ekrana gelen “Türkiye Şehitlerini Anıyor - Çanakkale Özel Konseri”; Çanakkale Deniz Müzesi’nde, Millî Savunma Bakanlığı Armoni Mızıkası Komutanlığı ve Mehteran Birlik Komutanlığını bir araya getirdi. TRT Kurdî’nin sevilen programı “Dengbêj” adlı programda; kılamlar okuyan dengbêjler vatani uğruna canını feda eden şehitlerin anısına ağıtlar yaptılar.

İhanetin anatomisi

İhanet şebekesinin gerçek yüzü ve tuzaklarının ayrıntılarıyla deşifre edildiği “Kumpas”; FETÖ’nün yarım asırdır devletin içine sızarak kurduğu ağ ve casusluk sistemini, örgüt üyelerinin çarpıcı itiraflarıyla ortaya koyuyor. Örgütün elebaşı Gülen’in FETÖ’cülerini kontrol altında tutmak için uyguladığı yöntemleri ve başvurduğu psikolojik taktikleri gözler önüne seriliyor.

“İxaneta Sedsalê: Kêra Li Ser Singa Edaletê (Yüzyılın İhaneti)” adlı yapım, televizyonda ilk kez TRT Kurdî’de ekrana geldi. Terör örgütünün yargıdaki yapılanması ve yaptıkları kirli işler, din adı altında çevirdiği karanlık oyunlar, devletin en kritik yapısı olan istihbaratı ele geçirmeye yönelik yaptığı hainlikler

ele alındı. FETÖ’nün, devletin iki kritik kurumu olan; ordu ve emniyeti ele geçirmek için yıllarca yaptıkları gözler önüne serilirken örgütün, güç kazanmak ve uluslararası çetesini ayakta tutmak için kurduğu finansal yapıdan bahsedildi. Terör örgütünün eğitim alanında çevirdiği karanlık oyunlar, çocuk ve gençlerin üzerinden yaptığı hainlikler de programdan yansıyanlar arasındaydı. Televizyonda ilk kez TRT Kurdî’de ekrana gelen “15 Temmuz Kahramanları” adlı yapımda da; şehit anne - babalarının en uzun gecesi anlatıldı. Anne ve babalar, evlatlarının şehadete yürüyüşündeki son anılarını paylaştı.

Küresel perspektiften

15 Temmuz 2016 yılında darbe girişimi ile karşı karşıya kalan ülkemiz; milleti ve devleti ile omuz omuza verdiği direniş ve mücadele ile tüm dünyaya örnek oldu. Türk demokrasisini hedef alan bu hain girişimde Avrupalı Türklerin neler hissettikleri, o gece yaşanan neler yaptıkları ve yaşadıkları ülkelerden ülkemizin direnişini nasıl gördüklerini içeren “O Gün Ne Oldu?” adlı yapım, TRT Türk ekranında izleyicilerle buluştu. “From Resistance to Resilience: July 15 (Direnişten Dirilişe: 15 Temmuz)” adlı TRT World yapımı özel belgesel, tarihi gecenin hikâyesini anlattı. Strait Talk (Boğaz Konuşmaları) programının yeni bölümünde ise uzman konukların katılımıyla darbe girişiminin siyasi, toplumsal ve uluslararası boyutları ele alındı; direnişin simgeleştiği o anlar derinlemesine analiz edildi.

Radyodan uygulamaya

1980’den bu yana yayımlanan ve bir TRT Radyoları klasiği olan “Arkası Yarın” kuşağında bu defa, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü için özel olarak hazırlanan “Yanık Buğdaylar” adlı dizi radyo oyunu dinleyicilerle buluştu. Türkiye’nin Sesi Radyosu’nda yayımlanan “Radyopedi” programında; sıradan bir gecenin nasıl destana dönüştüğünü, korkunun nasıl cesarete yenik düştüğünü Prof. Dr. Gonca Bayraktar Durgun, o gecenin şahitleri olan gazilerimizle birlikte dinleyicilere hatırlattı. Demokrasi ve millî iradenin korunmasının önemi ile 15 Temmuz’da yaşananlar üzerine hazırlanan etkinlik, 15 - 18 Temmuz tarihleri arasında TRT Bil Bakalım uygulamasında yer aldı.

TRT 15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLÎ BİRLİK GÜNÜ ÖZEL İÇERİKLERİ

ZAHERİN ADI TÜRKİYE 15

Kader yolculuğu

Tarihin en uzun gecelerinden biri olan 15 Temmuz'un sessiz kahramanlarını anlatan "Son Sefer", televizyonda ilk kez TRT 1 ekranında izleyiciyle buluştu.

Tanklara karşı durabilir misin? Yüzüne doğrultulmuş silahların üstüne üstüne yürüyebilir misin? Ölebileceğini bildiğin hâlde hatta bile isteye ölümü göze alarak, seni koruması gereken asker taşıdığı üniformaya ihanet ederken onun gözünün içine bakıp inandıkların uğruna kendini feda edebilir misin?

Devletin her kademesine sızarak usul usul yürüttükleri planı devreye sokan, halkın iradesini yok sayarak egemenliğe meydan okuyan, gücü ele geçirmek için sivilleri dahi öldürmekten çekinmeyen bir örgütün kalkışmasının tarihi olan 15 Temmuz, hepimizin hayatı için bir dönüm noktasıydı. O gece 251 vatandaşımızı şehit verdik. 2 bin 700'den fazla kişi gazi oldu. Her biri, tarihe altın harflerle yazılan bir kahramanlık öyküsünün canlı tanıklarıydı. Darbeci generali vurarak girişimin seyrini değiştiren Ömer Halisdemir, baba - oğul Erol ve Abdullah Tayyip Olçak, Halil Kantarcı, tankın önüne geçen ve vurulmasına

rağmen vazgeçmeyen Sabri Ünal gibi yüzlerce isim tankların, silahların, tehditlerin karşısında durdular. Kadın - erkek, genç - yaşlı binlerce insan hayatını riske atarak darbenin başarısız olmasında rol oynadı. Her biri ayrı ayrı bilinmeye değer bu hikâyelerden biri de televizyonda ilk kez TRT 1'de ekrana gelen "Son Sefer" adlı filmde anlatıldı.

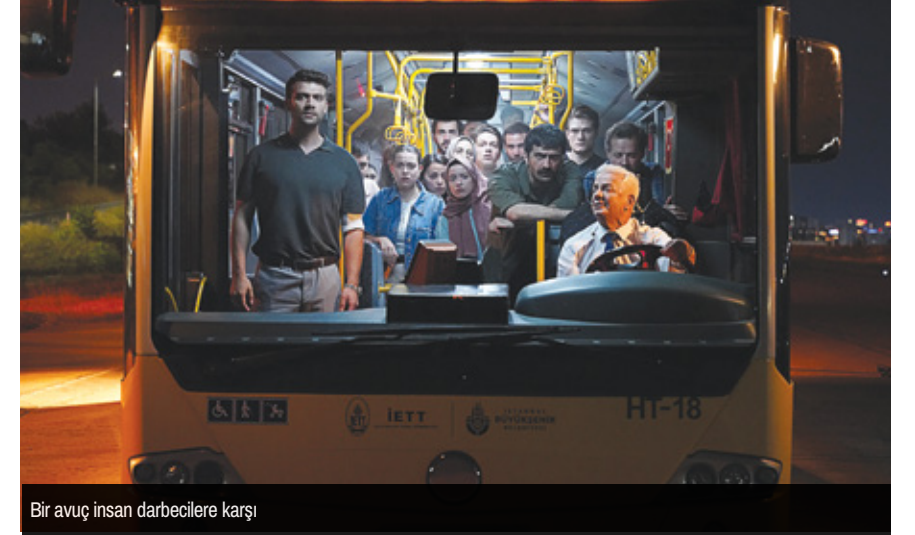
Film; 15 Temmuz gecesi, emeklilik arifesindeki bir otobüs şoförünün Atatürk Havalimanı'na doğru çıktığı son seferde yaşananlara odaklanıyor. Filmin yapımcılığını Uğur Uzunok, yönetmenliğini ise Berat Özdoğan üstleniyor. Yapımın senaryosunda; Uğur Uzunok, Murat Koca, Emre Berber ve Berat Pehlivan'ın imzaları var.

"O gece rotayı halk çizdi, direksiyona cesaret geçti"

Kiminin mesaisi bitmiş evine dönüyor, kimi arkadaşlarıyla buluşmak için yola çıkmış, kimi de hasta yakınının yanına gitmek istiyor. Hayatın rutin akışı içinde, sıradan bir

akşam ve olağan bir otobüs yolculuğunda bir araya gelen çeşit çeşit insan... Karanlıktan aydınlığa dönen unutulmaz bir gecenin sakinleri... Verilen emre karşı çıktığı için askerlikten atılan ve otobüs şoförü olan Ercan, emekli olmadan önce son seferine çıkar. Geçmişte yaşadığı askerî kumpasın izlerini hâlâ taşıyan Ercan, kızının sevdiği Kerem'in de içinde olduğu yolcularla birlikte hayatının en uzun gecelerinden birini yaşayacağından habersizdir. Atatürk Havalimanı'ndaki kontrol kulesi darbeci askerler tarafından basılır. Darbecilerin başında bulunan komutan Gürdal, Ercan'ın geçmişini karartan bir haindir. O gece, Kerem'in de kader gecesidir. Yedek kuleye ulaşmak, sivil uçakları yönlendirmek ve Cumhurbaşkanını güvenli şekilde indirmek yalnızca onun elindedir. Fakat Kerem'in kuleye ulaşması için tek yol, Ercan'ın kullandığı otobüstür. Darbe girişiminin başladığını öğrenince kararlarıyla tekrar yüzleşen, duruşu ve inancıyla sadece kaptanlık değil rehberlik de eden Ercan, içlerindeki haine

Televizyonda ilk kez ekrana gelen "Son Sefer" adlı film, 15 Temmuz gecesinin sessiz kahramanlarını anlatıyor. Yapımcılığını Uğur Uzunok'un üstlendiği filmin yönetmen koltuğunda Berat Özdoğan oturuyor. Senaryosu ise Uğur Uzunok, Murat Koca, Emre Berber ve Berat Pehlivan imzası taşıyor.

Bir avuç insan darbecilere karşı

karşı verdikleri sessiz savaşın yanında darbecilere de karşı duracaktır. Deneyimli oyuncular Zafer Algöz ve Cem Özer'e Sümeyye Aydoğan ve Caner Topçu eşlik ediyor. Kadroda ayrıca; Aslıhan Karalar, Hülya Şen, Adnan Biricik, Murat Danacı, Mert Kılıç, Oğuzhan Karbi, Çağla Naz Kargı, Korcan Kol, Ecem Simge Yurdatapan, Berke Üzrek, Edip Zeydan, Çağdaş Tekelioğlu, Büşra Acar, Güneş Çağrı, Kaan Yılmaz, Elena Hakgözi, Melis Şenozan, Mevlüt Dağlı, Alperen Çavdar, Koray Ekinci ve Ekrem Uzunok yer alıyor. 15 Temmuz 2016 gecesi halkın yazdığı tarihi destanı bir kez daha hatırlatan "Son Sefer", 15 Temmuz Salı günü, saat 20.00'de TRT 1'de izleyiciyle buluştu. Güçlü oyunculuk performansı ve çarpıcı anlatımı ile öne çıkan yapım; 15 Temmuz'un unutulmaz anlarını yeniden hatırlatırken, izleyicilere vatan sevgisi ve direnişin önemini bir kez daha gösteriyor.

Zafer Algöz'e genç oyuncular eşlik ediyor

15 Temmuz'un unutulmaz anları yeniden hatırlandı

Fotoğraflar: Aykut ÇEVİK, AA

Sinemaya dair her şey

Türkiye’de sinema sektörünün paydaşlarını bir araya getiren TRT 12 Punto, 13 - 20 Temmuz tarihleri arasında yedinci kez sinemaseverlerle İstanbul’da buluştu. Biz de bu buluşmayı gün gün yerinde takip ettik.

Sinema alanındaki TRT faaliyetleri, pazar payı odaklı yapımcılık, sektör ekosistemini geliştirme ve küresel ölçekte sosyal sorumluluk üstlenme olmak üzere üç temel stratejik sütun üzerine inşa edildi. Bu yaklaşım, TRT’yi Türkiye’nin sinema sektörünün lokomotif kurumu ve uluslararası alanda vizyon sahibi bir paydaş olarak güçlendirdi. Bunlar kıymetli, aynı zamanda da teknik ayrıntılar. Hâlbuki sinema, “bütçe bulma” üzerine koşuşturma içerdiği kadar “doğru hikâyeyi bulma” sanatçılığını da içeriyor. Şimdi gelin bir hafta boyunca TRT 12 Punto sınırları

içerisinde sinemacıların söylemlerine kulak verelim.

Perdeler açıldı

Sinema dünyasına hem yerelde hem de küreselde bir soluk getiren ve bu yıl yedinci kez “perdelerini” açan TRT 12 Punto heyecanını geride bıraktık. TRT’nin 34 yıldır Türk sinemasına verdiği desteğin en parlak meyvelerinden biri olan, ülkemizin bu en büyük senaryo geliştirme ve ortak yapım platformu, Ferie’de düzenlenen bir basın toplantısıyla sinemaseverlere “merhaba” dedi. İstanbul Ferie’de gerçekleştirilen basın toplantısına TRT Genel Sekreteri İbrahim

Keleş, TRT Sinema Müdürü Faruk Güven ile sinema yazarları ve basın mensupları katıldı.

Basın toplantısında, TRT Genel Sekreteri İbrahim Keleş’in de vurguladığı gibi TRT 12 Punto henüz yedi yaşında olmasına rağmen sektörde derin bir kök saldı: “TRT 12 Punto yedi yıllık değil, kırk yıllık bir marka gibi.” Genel Sekreter Keleş, bu durumun kendilerini en çok sevindiren şey olduğunu belirterek, “hem bilinmesi, kabul edilmesi hem de uluslararası etkisi açısından” platformun naif ve estetik bir marka olarak kendini kanıtladığını ve bu güzel örnekleri de büyütme gerektiğini sözlerine ekledi. Bu yıl 35 ülkeden 60’a

TRT, 2024 yılında Türkiye’de 15 tane ortak yapıma imza attı. Türkiye’de yerli filmlerin gişesi 15 milyon civarındayken, bu izleyicilerin yaklaşık 5 milyonu TRT ortak yapımlarını izlemiş. Her üç sinema izleyicisinden bir tanesi TRT yapımını tercih etmiş.

yakın sinema profesyoneli, usta senaryo danışmanlarını, önemli fon ve festival yöneticilerini İstanbul’da buluşturan TRT 12 Punto, finalist projelere tam anlamıyla bir “yol arkadaşlığı” sunuyor. TRT Sinema Müdürü Faruk Güven, bu yoğun programın amacını, “Bu filmler önümüzdeki senelerde Türk sinemasını tüm dünyada temsil edecek.” sözleriyle açıkladı. Projelerin en başından son festival katılımına kadar desteklediği bu platform, Balkanlar’dan sonra bu yıl Türk Cumhuriyetleri, Suudi Arabistan, Ürdün ve Mısır’dan da önemli konukları alıyor. Güven’in tespiti, geleceğin habercisi gibi: “Türkiye, İstanbul ve TRT 12 Punto, bir anda özellikle yakın coğrafyamızın sinema üssü hâline geliyor.”

“Hayırdır?” dedirten dizi

TRT’nin sinema dünyasını bir araya getiren TRT 12 Punto etkinliği, ilk gününde son zamanların en çok

konuşulan dizilerinden “Gassal” ekibini ağırladı. Ferie’nin keyifli atmosferinde gerçekleşen sohbette, dizinin senaristi Sümeyye Karaarslan, projenin aslında yıllardır demlenen bir sinema filmi hayali olduğunu anlattı. Kendi anılarından yola çıkarak yazdığı bu sıra dışı hikâyeyi bir komedi dizisi olarak sunarken başta epey çekindiğini, “Anlaşılabileceğini pek sanmıyorum.” diyerek yapımcılara dosyayı uzattığını itiraf etti. Ancak yapım ekibi hikâyedeki potansiyeli hemen fark etmiş ve dizinin hayata geçmesi için hemen çalışmalara başlanmış. Dizinin başrol oyuncularları Ahmet Kural ve Hande Soral ise karakterlerinin derinliklerine nasıl indiklerini paylaştı. Ahmet Kural, senaryoyu ilk okuduğunda “Hayırdır?” diyerek şaşkınlığını gizleyemediğini belirtti. Canlandırdığı Baki karakterinin içindeki o derin sessizliğe ve yalnızlığa odaklandığını, onun yargılanmadan anlaşılması gereken trajedisini kendine rehber edindiğini söyledi. Hande Soral da kendi karakteri Nihan’ın, geçmişte yaşadığı büyük kayıpların yükünü her an omuzlarında taşıyan biri olduğunu ve bu mesleği seçmesinin altında yatan nedenin de bu travma olduğunu dile getirdi. İki oyuncunun da ortak noktası karakterlerinin acılarından beslenerek onları ete kemiğe büründürmeleri. Sohbe renk katan bir diğer isim ise dizinin ikinci sezon müziklerine imza atan sanatçı Bayhan’dı. “Gassal” ismini duyduğu an konunun ilgisini çektiğini ve bir ay sonra gelen teklifle büyük bir mutluluk yaşadığını

anlattı. Söyleşinin sonunda söz alan senarist Sümeyye Karaarslan’ın senaristlik ve yönetmenlik üzerine yaptığı benzetme ise âdeta her şeyin özeti gibiydi: Ona göre senaristlik bir fıkrayı ilk anlatan olmak, yönetmenlik ise o güzel fıkrayı başkalarına anlatmaktır. Eğer fıkra en başında iyi değilse, kimin anlattığının pek de bir önemi kalmıyordu.

Animasyonun yolculuğu

TRT’nin 12 Punto etkinliğindeki “Hayalden Perdeye Bir Animasyon Filminin Yolculuğu” paneli ise bu sihirli ama meşakkatli sürecin sırlarını masaya yatırdı. Yapımcı Animasyon Film Yapımcıları Derneği Başkanı İsa Doğmuş, bir animatörün sinema filmi için günde sadece 4 - 6 saniye görüntü üretebildiğini belirterek işin gerektirdiği sabrı ve özeni vurguladı. Zira zamanını ve parasını ayıran seyirciye saygının gereği, üç yıl sürebilen yapım sürecinde en ufak detayın bile kusursuz olması gerektiğini belirtti. Peki, bu büyük emek neyle besleniyor? Ankara Ticaret Odası Kreatif Endüstriler ve Markalaşma Komisyonu Başkanı ve BKİW Reklam AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Berat Kuzu’ya göre cevap, Türkiye’nin 40’tan fazla medeniyetten miras kalan zengin kültür hazinesinde gizli. Bu potansiyelin eğitilmiş gençler ve gelişen kreatif endüstrilerle birleşmesi, on yıl önce adı bile anılmayan yerli animasyonun bugün gişenin yüzde yirmisine hâkim olmasını sağladı. Ancak filmin yolculuğundaki en kritik viraj dağıtım. TME Dağıtım Genel Müdürü Orhan Taştemir’in “Bir filmin ömrü

üç gündür.” sözü bu acımasız gerçeği özetliyor. Yüzlerce filmin yarıştığı takvimde yanlış bir vizyon tarihi, üç yıllık emeği ilk hafta sonunda yok edebilir. “Rafadan Tayfa” gibi yerli yapımların Hollywood’la rekabet etmesi doğru stratejinin önemini kanıtlarken, asıl hedef bu başarıyı uluslararası pazara taşımak. Bu başarı, sektörün topyekûn evriminin bir sonucu. Derin Film CEO’su Mustafa Uzun’un belirttiği gibi, dijitalleşme ve açılan yeni okullarla yetişmiş insan gücü arttı; hatta sinema salonları bile çocuklara özel yükseltici koltuklar ve renkli fuayelerle bu değişime ayak uydurdu. Kısacası Türk animasyonu, kendi kültürünü, teknolojisini ve izleyicisiyle kurduğu bağı her geçen gün daha da güçlendirerek dünyada liderliğe oynamak istiyor.

İstanbul Feriye’de gerçekleşen etkinlikler, TRT 12 Punto’nun sosyal medya hesaplarından canlı yayınlandı. Ayrıca 13 - 20 Temmuz tarihleri arasında her akşam saat 19.00’da TRT 2’de “12 Punto Özel” programı yayınlandı.

Türk dünyasının sinemacıları buluştu

Sinema sadece beyaz perdedeki filmler değil, aynı zamanda bir buluşma, tanışma, hatta ortak hayal kurma meselesi. “Türkiye ile Türk Dünyası Arasında Ortak Yapımlarda Yeni Köprüler” başlıklı panel ve ondan önceki basına kapalı buluşma da bu hayal kurma sürecinin bir parçasıydı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürü Birol Güven, Türkiye’de çok fazla film çekildiğini ancak artık daha az ama, daha büyük ve nitelikli yapımlara ihtiyaç olduğunu vurguladı. “Film küçük olsun, benim olsun.” anlayışını değiştirmek istediklerini söyleyen Güven, ortak yapımlara yeterli başvuru alınmadığını belirtti. TRT Sinema Müdürü Faruk Güven ise etkinliklerin asıl amacının, farklı ülkelerden sinemacıların bir araya gelip tanışması ve üretim kültürünü geliştirmesi olduğunu söyledi. Elbette sinema sadece Türkiye’de değil Türk dünyasının dört bir yanında heyecan verici

TRT 12 Punto’nun açılış toplantısı basın ve sinema dünyasından davetilerin katılımıyla Feriye’de düzenlendi

işler üretiyor. Azerbaycan’dan Gurban Primov, ülkelerinde 88 projenin yarıştığı bir destek programından söz ederken; Kırgızistan’dan Ulan Adamaliev, Cengiz Aytmatov’un mirasını selamlayarak Türkiye’ye açık bir davette bulundu. Kazakfilm’den Asset Yernazarov, Türk yapımcılarla ortak projelere başladıklarını anlatırken; Özbek Kino’nun başındaki Shukhratulla Rzayev, “Türk dünyamızın birleşmesi gerekiyor.” diyerek sinemanın diplomatik bir güce dönüştüğünü hatırlattı. Türkmenistan’dan Sahysalyh Bayramov ise işi bir adım ileri taşıyıp, bu ortaklıkların gelecek nesiller için taşıdığı değeri vurguladı. En çarpıcı sözlerden biri, Kazakistan Ulusal Sinema Destekleme Merkezi Başkanı Kurmanbek Zhumagalı’dan geldi: “Ülkemizde herhangi bir kanalı açın, mutlaka bir Türk dizisi görürsünüz. Türk dizilerinin reytingi zaten ortada; mesele şimdi sinemada aynı başarıyı yakalamakta. Panelde öne çıkan ortak tema, Türkçe konuşan ülkelerin hem kültürel hem yapım anlamında yaklaşması gerektiği idi.

Fransa ile ortak yapım nasıl yapılır?

Fransa dünyada sanat filmlerinin hamisi olarak biliniyor. Peki, bu kültüre “bonjour” demek için neler yapmak gerekiyor? Sinema Feriye’de düzenlenen “Fransa ile Ortak Yapım Nasıl Yapılır?” paneli bu soruya cevap aradı. TRT ortak yapımlarını tanıtan filmle başlayan oturumda, Fransız Kültür Görsel İşitsel

İşbirliği Bölge Ataşesi Florent Signifredi, Fransa ile sinema ortaklığı kurmanın incelikleri başta olmak üzere, Fransız sinemasını esaslı şekilde ele aldığı bir sunum gerçekleştirdi. Signifredi, 50’li yıllardan beri küresel sinema üreten Fransa’nın, sinemanın özellikle “arthouse” filmlerinin yuvası olduğunu söylerken dünyadaki “arthouse” filmlerinin yarısının ya Fransızlar ya da Fransız sinemacılarla ortak şekilde çekildiğini ifade etti. Fransa, bugün ABD ve İngiltere’den sonraki en büyük üçüncü film yapımcısı. Cannes’daki film seçkisinde yer bulan 140 filmin 41 tanesi Fransız filmiyken, 99 tanesi ise dünya sinemasına aitti. Fransa, ülkemiz de dâhil olmak üzere 64 ülke ile “ortak film yapım” anlaşması yapmış durumda. Bu, Fransa için aynı zamanda önemli ve politik bir hamle. 1946’da kurulan CNC’nin (Fransız Ulusal Sinema Merkezi) sistemi gibi... CNC, özellikle Nuri Bilge Ceylan gibi ünlü sinemacıların da faydalandığı “Cinemas du Monde” fonunun sahibi. Bugün Fransa’da satılan her sinema bileti bedelinin yüzde 10’unun aktarıldığı bu fonun amacı, Fransız yapımcılarla diğer ülkelerdeki sinemacıları buluşturarak, onlara “arthouse” film çekme fırsatı sunmak. Signifredi, bu gibi fonlara müracaat etmek isteyen genç sinemacılara da bazı detaylar vererek, bu sinema ülkesinin kapı deliğinden görünenleri TRT 12 Punto katılımcılarıyla paylaştı. Yapımcı ve aynı zamanda yapım danışmanı Labina Mitevka da aynı günün sonunda sadece finalist

“Gassal” dizisiyle ilgili sohbete renk katan bir diğer isim ise dizinin ikinci sezon müziklerine imza atan Bayhan’dı.

yönetmenlerle yaptığı sunumunda başarılı filmi “Dünyanın En Mutlu Adamı”nı ele aldı. Bu film, savaşın kişisel travmalarını merkezine alan çarpıcı bir vaka incelemesi olarak ekranda hayat buldu. Hikâye, 20 yıl önce bir saldırıda vurularak komaya giren bir kadının, kendisini vuran adamla çöpçatanlık etkinliğinde karşılaşmasını konu alıyor. Failin “helallik” istemesiyle başlayan bu durum, “Affetmeden yola nasıl devam edilebilir?” sorusunu sorarak derinleşiyor.

Filmin yapımcısı Mitevka, projenin hayata geçirilme sürecini ve yönetmenin yerel film fonuna başvurmasıyla başlayan, Bosna-Hersek, Belçika, Danimarka gibi birçok ülkenin dâhil olduğu karmaşık ortak yapım modelini anlattı.

Hollanda’da film yapmak kolay mı?

Sinema Feriye’de düzenlenen, özellikle yapımcı yönetmenlerin ilgisini çeken panele Hollanda’daki ortak yapım filmlerin geleceğine karar veren Hollanda Film Fonu’nun seçici kurul üyelerinden Roeland Oude Nijhuis katıldı. Hollanda’nın sinemaya bakışını anlatan kurul üyesi, dünyanın her yerinden projelere destek verdiklerini dile getirdi. Uzun metraj, animasyon, kısa animasyon ve belgesel türlerini desteklediklerini söyleyen Nijhuis, Hollanda’nın temsil ettiği yenilikçi değerler dolayısıyla, Fransa veya İngiltere’nin aksine korkudan aksiyona kadar farklı türlere de kucak açtığını belirtti. Bütçe desteği eğer filminizin bütçesi 3 milyon avrodan az ise 250 bin avroya kadar, büyükse 450 bin avroya kadar ulaşabiliyor. Eğer filminizi Hollanda’da çekerseniz, Hollandalı bir yapımcı varsa veya ekibinizde önemli bir Hollandalı set çalışanı varsa buradaki harcamalarınızın yüzde 35’i de vergi iadesi olarak size geri ödeniyor. Bu teşvik sadece uzun metraj filmler için değil diziler için de geçerli. Özellikle dijital platformlara uygun yüksek kaliteli diziler için de aynı teşvik şartları geçerli. Nijhuis, sadece yapımcılar için değil senaristler ve sektördeki diğer iş kolları için de fırsatlardan bahsetti.

TRT 12 Punto etkinliği, son zamanların en çok konuşulan dizilerinden “Gassal” ekibini ağırladı

Sanat filmlerinin desteklendiği “Hubert Bals Fund”, belgeselciler için düzenlenen “IDFA Bertha Fonu” ve Rotterdam Film Festivali bünyesindeki “CineMart” da herkes için önemli fırsatlar sunuyor. Özellikle Hollanda’nın temsil ettiği özgün, yenilikçi ve baskın; farklı türlerdeki projeleri olanlar, “Netherlands Film Fund”un internet sitesi üzerinden başvuruları takip edebilir.

Yapımcılar için köprüler

TRT 12 Punto’da “Film Endüstrisi Programlarına Genel Bakış: Ortak Yapım Marketleri, Lab’lar, Residency’ler” başlıklı sunum çarşamba günü gerçekleştirildi. Cannes La Fabrique Cinema Başkanı Thibaut Bracq, Sinema Feriye’deki etkinlikte yaptığı konuşmada, film endüstrisi ekosistemini çoğunluğu Fransa’da gerçekleşen pek çok farklı atölye, festival ve organizasyon üzerinden anlattı. Örneğin Cannes Film Festivali’nin özellikle gençler için gerçekleştirdiği atölye etkinlikleri yılda iki kere düzenleniyor ve katılmak için öncelikli şart kırk yaşından genç olmak. Paris’te gerçekleşen bu etkinliğe seçilirseniz, kalacak yer de dâhil olmak üzere 800 avroluk bir masrafta bulunmak zorundasınız. İsviçre’de gerçekleşen “Locarno IFF” ilk filmi çekecek genç film yapımcıları için bir hedef. Her yıl on kişinin kabul edildiği program, bu yapımcı adaylarını birbiriyle eşliyor ve bir yıl gibi uzun bir süreç boyunca devam ediyor. Eğer tamamlanmış bir projeniz varsa, bir alternatif Almanya’daki

“Nipkow Programı”. Kurgu veya belgesel projeniz 70 dakikanın üzerindeyse buraya başvurabilir, çeşitli gelişmeler sonucunda daha iyi bir hâle gelen projenizle birlikte nakit bir ödeme bile alabilirsiniz. Sadece yapımcı, senarist veya yönetmen değil, film endüstrisinin içinde yaratıcı olarak yer alıyorsanız, Paris’te sizin gibi 300 kişiyle bir araya gelebilirsiniz. Cité Internationale des Arts her yıl 325 kişiyi Paris’te bir araya getiriyor. Bu program ünlü oyuncuların şairlere, grafikerlerden resamlara kadar herkesi bir araya getiriyor. Almanya’daki “Berlinale IFF” de aynısını Berlin’de gerçekleştiriyor. ABD’lilerin “sanat filmi” dünyasındaki önemli festivallerinden olan, Robert Redford’un kurduğu “Sundance” de özellikle ilk senaryolarını yazmış senarist adayları için potansiyel sunuyor. Aynı günün diğer bir oturumu da ağını üç kıtaya yaymış Produire au Sud Programı’nın direktörü Lucas Taillefer’di. Program, Afrika, Asya, Latin Amerika ve Avrupa’nın bir kısmındaki keşfedilmemiş sinemacıları Avrupa sinema dünyasıyla buluşturmayı amaçlıyor. Bu ülkelerdeki yerel ortaklarla projeler kuran festival, bugüne kadar 2,5 yılda 60 ülkeden - bazısı ödül de kazanmış - 515 projenin önünü açmış. Bir hafta süren programda tek tek proje sunumlarına bakılmasından, neredeyse senaryonun baştan yazılmasına kadar her aşamada destek sağlanıyor. Produire au Sud Programı’nın en özel

Produire au Sud Programı’nın en özel kısmı yapımcı adaylarının, sunumlarını veya hazır görüntülerini, Fransa’nın sanat ve sinema okullarında okuyan yüzden fazla “acımasız” öğrencinin karşısına çıkarması. Bu, zor ama eşsiz bir sınav.

kısmı da yapımcı adaylarının, sunumlarını veya hazır filmlerini, Fransa’nın sanat ve sinema okullarında okuyan yüzden fazla “acımasız” öğrencinin karşısına çıkarması. Bu, zor ama eşsiz bir sınav.

Türk ve Arap dünyasında ortak yapım sineması

Sinema evrensel bir sanat. Hislerimiz evrensel ama hikâyelerimiz de bir o kadar yerel. Bu keyifli kesişme, beyaz perdeyi keyifli hâle getiren, sinemayı da küresel bir güç yapan o nüve. Türkiye ve Arap dünyası arasında da bu konuda atılım yapmak isteyen iki ülke olarak önemli iş birliği fırsatları mümkün. TRT 12 Punto’da, sinemada kültürel iş birliklerine dair “Türkiye ve Arap Dünyası Arasında Ortak Yapımlarda Yeni Ufuklar” sempozyumu düzenlendi. Sinema Feriye’deki sempozyumda konuşan Red Sea Film Fonu Direktörü Emad Eskandar, Suudi Arabistan sinemasının çok genç olduğunu söyleyerek, ilk sinema salonunun 2018’de açıldığı bilgisini verdi. Televizyonlarda ise 2000’li yıllardan itibaren özellikle Türk dizilerinin takip edildiğini, filmlerin ise şimdilik çok küçük bir pazarı olduğunu söyledi. “Kızıl Deniz (Red Sea) Film Fonu”na Türk sinemacıları davet eden Eskandar, özellikle Arapça çocuk animasyonu konusunda büyük bir talep ve fırsat olduğunu dile getirdi. Media City Katar Film Komitesi Başkanı George David, TRT 12 Punto’yu “harika bir konsept” olarak niteledi, Türkiye ile Arap dünyası arasında yapım köprülerinin kurulması gerektiğini ifade etti. Ürdün’deki fırsatlardan bahseden David, buranın artık Hollywood’un da film çektiği bir yer olduğunu belirterek, Arap sinemasının komedi, korku, fantastik gibi diğer türlere de yönelmesinin yeni ufuklar açacağını

Florent Signifredi, Nuri Bilge Ceylan gibi isimlerin de faydalandığı “Cinemas du Monde” fonunun şartlarını anlattı

söyledi. Katar’da kısa zamanda bir nevi Hollywood gibi büyük bir “film şehri”nin oluşturulacağı bilgisini vererek, Türk yapımcıları bu şehre yatırım yapmaya davet etti. Mısır’dan film yazarı ve aynı zamanda Uluslararası Dünya Sinema Eleştirmenleri Başkanı da olan Ahmad Shawky de Mısır ile Türkiye sineması arasındaki tarihsel ve kültürel benzerlikleri anlattı. Mısır sinemasının gişesinin de tıpkı Türkiye gibi yerli film ağırlıklı olduğu detayını veren sinema yazarı, “arthouse” sinemanın Mısır’daki yeri ve ortak yapımların bu ekseninde geliştirilebileceğini söyleyerek, Türkiye ile kültürel ortaklık üzerinden yatırım köprüleri kurulabileceğini dile getirdi. Filistinli yönetmen, yapımcı Kamal Aljafari de Arap, Türk ve Avrupa sinemasının ortak yapımlarda bir araya gelmesinin önemli olduğunu dile getirdi. Aljafari,

Suriye sinemasının yeniden inşasında teknik kapasitenin ve fonların artırılması gerektiğini söyledi. TRT Sinema Müdürü Faruk Güven ise sempozyumda devletin ve TRT’nin desteklerinin artarak süreceğini, “arthouse” alanında Türkiye - Arap ortak yapımlarının büyük potansiyele sahip olduğunu ifade etti.

Filistin filmleri gösterimi

Feriye’nin yeşil tonlu bahçesinde, festival boyunca pek çok özel film gösterimi yapıldı. Bunların içinde Filistin sinemasından örnekler de vardı. Mohammed Almughanni’nin yönetmenliğindeki “Yafa’dan Bir Portakal” ve Kamal Aljafari’dan farklı bir tarza sahip “UNDR”, kısa film olarak festival katılımcılarıyla buluştu. “Yafa’dan Bir Portakal”, Filistin’den İsrail’e geçmek

TÜRKSOY tarafından düzenlenen “Türk Dünyası Sinema Yöneticileri 2. Buluşması”, TRT 12 Punto etkinlikleriyle eş zamanlı olarak gerçekleşti

“Kızıl Deniz (Red Sea) Film Fonu” direktörü Emad Eskandar, Türk animasyon sanatçılarını Suudi Arabistan’a proje üretmek için davet etti.

isteyen bir genci anlatırken, “UNDR” ise İsrail kaynaklarının elindeki ‘footage’lerden (ham görüntüler) toplanan görüntülerden meydana geliyor. Gösterimden sonra “UNDR” filminin yönetmeni Kamal Aljafari, soruları cevapladı. Aljafari’nin filminde, İsrail tarafından yıkılan yapıların önemli bir kısmının Roma zamanından kalma “tarihi eser” statüsündeki eserler olduğunu da söyleyen yönetmen, işgalin sadece günceli değil geçmişi de yok ettiğini söyledi.

Bir “kült”ün filmi

Bu yıl yedincisi düzenlenen TRT 12 Punto Senaryo Günleri, bu süreç boyunca çok farklı filmlerin gösterimine ev sahipliği yaptı. Bu filmlerin bazıları duygusal, bazıları komik, bazıları dramatik unsurlara sahipti. “Club Zero” gibi bazıları da düşündürücü ve “rahatsız ediciydi”. Yükselen yönetmen Jessica Hausner’in “Club Zero” filminin gösterimi, hafif serin bir İstanbul akşamında Feriye Bahçe’de gerçekleşti. Film, özellikle ABD’de pek çok farklı çeşidi bulunan “kült” problemine eğiliyor. Özel bir okula rehber öğretmen olarak gelen Bayan Novak, kendi kurduğu “beslenme ve diyet” sınıfındaki öğrenciler üstünde zaman içerisinde güçlü bir kontrole sahip olur. Bu kontrolün bir süre sonra bazı rahatsızlık verici sonuçları meydana çıkar. İki saate yakın sürmesine rağmen tempolu bir şekilde izlenen filmin ardından eserin senaristi ve yönetmeni Jessica Hausner da seyircilerin sorularını yanıtladı. Babası Rudolf Hausner dünya sanat tarihinin en önemli sanatçıları arasında yer alan yönetmen, filmdeki “yemek” kısmının bir detay olduğunu, asıl göstermek istediğinin insanların birbirlerini “kötü” yönde de etkileme kapasiteleri olduğunu söyledi.

Kurgu odasında yazmak

Bu yıl yedincisi düzenlenen TRT 12 Punto 2025 kapsamında paneller, söyleşiler ve “masterclass”lar devam ederken, perşembe gününün menüsünde ise “Senaryo Masasında Yazmak ve Kurgu

TRT 12 Punto’da Türkiye ile Arap dünyasının ortak yapımlar aracılığıyla kültürel bir gelecek inşa etmesi için zengin bir zemin sunduğu konuşuldu

Odasında Yazmak” başlıklı panel vardı. “Kurgu” hayatımızda pek çok alanda kullandığımız bir ifade olsa da kökü tabii ki sinemaya ait. İyi kurgucu olmak da bu sektörde âdeta bir altın bilezik anlamına geliyor. Panelde konuşmacı olarak senarist, kurgucu ve kurgu danışmanı Benjamin Mirguet ile Cannes Film Festivali Kısa Film Yarışması Seçici Kurul Üyesi, kurgu ve senaryo danışmanı Wim Vanacker yer aldı. Panelde önce kurgunun “ne olduğu” konuşulurken, iki isim de kurgunun bir “birleşim” olduğunu vurgulayarak şöyle bir tanım yaptılar: “Kurgu, senaryoyu, duyguyu ve diyalogu birleştirip bir bütün hâline getirmektir.” Benjamin Mirguet hiçbir montaj sanatçısının bugüne kadar “kusursuz kurgu” yapamadığını dile getirerek, bu arayışın kendi içinde özel bir keyfi bulunduğunu söyledi. Sürekli veya kısa zamanda çekilen işlerde kurguya genelde görüntüler eline ulaştıktan sonra başladığını söyleyen usta sinemacılar, önemli yönetmenlerin ise artık çekimlerden aylar önce kurgu yönetmenleriyle bir araya gelerek çalıştıklarını bir ayrıntı olarak paylaştılar. Fransız kurgu sanatçısı Mirguet aslında bir filmin kurgu sürecinin son derece gerilim içerebileceğinden de bahsetti: “Aslında kurgucu, yapımcı ve yönetmeni bir araya getiren; bazen de aralarında kalan kişidir. Sona geldikçe mutlaka ama mutlaka çatışmalar çıkar ve bu çatışmalar aslında bir yere kadar da normaldir.” İki usta isim, yapay

zekâyı kendilerinin de zaman zaman kullandıklarını gülerek ifade ederken, onu düşmanlaştırmaktan ziyade asıl yaratıcı kararı veren taraf yapmamak gerektiğini savundular. Sinemasal bir ifadeyle; yapay zekânın başrol değil, yardımcı rol almasının daha uygun olduğuna vurgu yaptılar.

Helen Hoenhe ile “mükemmeli” aramak

Bir sanat eserini ödüllendirmek itiraf etmek gerekirse ayrı bir tartışma konusu. İyi film nedir, kötü film nedir, yaratıcı bir eseri değerlendirmek mümkün müdür? Bunlar hep tartışma konuları. Aslında bu fikir ayrılıklarından ziyade ödüller ve ödül törenleri, bir anlamda sinemacılarla izleyicileri buluştururken, yeni fırsatlar yaratıyor. Aynı zamanda gelirlerin artmasına da yardımcı oluyor. TRT 12 Punto, Hollywood’un en prestijli ödüllerinden Golden Globes’un (Altın Küre Ödülleri) başkanlığını yürüten Helen Hoenhe’yi Türk yapımcılarla buluşturdu. “Mükemmeli Ödüllendirmek: Helen Hoehne ile Film Endüstrisi, Küresel Film Kültürü ve Altın Küreler Üzerine” başlıklı ‘masterclass’ta söz alan Hoenhe, mükemmelliğin tek bir tanımı bulunmadığını ifade ederek, kendisine göre “mükemmel filmi” tanımladı: “Yapımın, tüm platformlardaki herkese dokunacak bir hikâye anlatması ve size iyi, kötü, güzel ya da çirkin bir şey hissettirmesidir.”

"UNDR" filminin Filistinli yönetmeni Kamal Aljafari, soruları cevapladı

Golden Globes yapı itibarıyla hem basit hem de zor bir sürece sahip. Golden Globes adaylarını ve kazananlarını, her yıl dünyadaki 90 ülkeden 300'den fazla sinema yazarı, muhabir ve gazeteci belirliyor. Bu jüride yer almanın belirlenmiş şartları var ve güvenlik protokolleri çok katı. Altın Küre Ödülleri aynı zamanda her yıl gözlerini biraz daha "ABD dışına" kaydırarak uluslararası sinemadaki sanat filmlerine diyor. Daha çok ödüllendiriyor, daha fazla takdir ediyor. Kurumun aynı zamanda dünya sinemasındaki genç yetenekleri keşfetmek gibi bir misyonu da var. Helen Hoenhe, sektördeki pek çok meslektaşının aksine sinemadaki "dijital platform" etkisinden memnuniyetini dile getirerek, dijital platformların sayesinde politik güçlü mesajlar içeren filmlerin daha görünür olabileceği şansı yakaladıklarını ifade etti. Helen Hoenhe, ödüllere "box office", "podcast" ve "stand up" kategorileri eklediklerini söylerken törenlerin hâlâ tüm dünyadan izlenmesinin kendilerini gururlandırdığını söyledi. Türk sinemasının Avrupa ve dünyanın diğer ülkelerindeki durumu belirli bir seviyeye ulaştı. Filmlerimiz, dizilerimiz ve belgesellerimiz bu ülkelerde ilgi çekiyor. Hollywood ise bambaşka bir hikâye, TRT'nin kazandığı EMMY ödülü gibi istisnalar olsa da Hollywood ile yıldızımız bir türlü barışamadı. Hoenhe bu konuya da değindi: "Kabul etmek zorundayız ki Hollywood büyük bütçelerin mekânı. Türk yönetmenlerimizin inandıkları

projeleri, sanat değeri yüksek işlerini ABD'ye taşıyabilmeleri için öncelikle güçlü bir hikâyeye sahip olması gerek, aynı zamanda sosyal medyada da görünürlüğünün artması fayda sağlayacaktır. Çünkü her şey filminizi izletebilmekten geçiyor." Golden Globes'un başkanı yakın zamanda ödüllere "en iyi yabancı televizyon dizisi" kategorisini de eklemek istediklerini paylaştı.

Andrey Zvyagintsev ile yönetmenlik dersleri

Bol ödüllü, kendine has tarzıyla ünlü Rus yönetmen Andrey Zvyagintsev, TRT 12 Punto'daki masterclass konuşmasında, bir yönetmen olarak hissettiği daimî "hazırlıksızlığın" aslında yaratıcı sürecin bir parçası olduğunu vurguladı. Sürekli seyahat etmenin ve içindeki bilinmezliğe duyduğu heyecanın bu durumu beslediğini belirten Zvyagintsev, sanat eserinin izleyiciyle buluştuğu anda tamamlandığını savundu. "Ne kadar izleyici varsa o kadar film vardır." diyerek, filmin asıl doğuşunun izleyicinin zihninde gerçekleştiğini ifade etti. Rus yönetmen, metaforların kolayca anlaşılır olmaması gerektiğini, her izleyicinin kendi kişisel yorumunu yapmasının değerli olduğunu belirtti ve ekledi: "Bir şey izliyorsanız ve bir metafor yakaladıysanız her zaman güvenmeyin." Zvyagintsev'e göre güzellik ilahi bir sanat eserinde veya estetik bir sahnede değil, sıradan bir işçinin bakışında gizli olabilir. Yönetmen adaylarına pratik tavsiyelerde

Festival programı dahilinde, Feriye'nin yeşillikler içindeki huzurlu atmosferi, Filistin sinemasından örneklerin de yer aldığı çok sayıda özel film gösterimine ev sahipliği yaptı.

de bulunan Zvyagintsev, film karakterlerin tercihleri ve bu tercihlerin sonuçlarına odaklanarak hikâyenin organik bir şekilde akmasına izin verilmesi gerektiğini söyledi. Genç sinemacılara, kendilerini rahatsız eden ve "Tutar mı tutmaz mı?" diye düşündüren tehlikeli sulara girmeleri için cesaret verdi. İlk filmlerin kaçınılmaz olarak bir miktar taklit içereceğini kabul ederken, asıl meselenin 2 bin 500 yıllık tiyatro tarihinde anlatılan her şeyin üzerine özgün anlatımınızı eklemek olduğunu belirtti. Sovyet döneminde filmleri yıllarca rafa kaldırılan yönetmen Aleksei German örneği üzerinden pes etmemenin önemine dikkat çekti ve ilhamın hayatın herhangi bir anından gelebileceğini vurguladı. Konuşmasını, pandemiden sonra ölümü daha çok düşünerek hayatı daha hızlı yaşadığına dair kişisel bir notla tamamladı ve ölümün herkesi eşitleyen nihai gerçeklik olduğunu hatırlattı.

Osman Sınav sineması Feriye'de

Bu yıl 20 Mart tarihinde aramızdan ayrılan Türk sinema ve dizi dünyasının sembol

"Club Zero" filminin gösteriminin ardından konuşan yönetmen Jessica Hausner'e göre eserdeki 'yemek' sadece bir detay; asıl hikâye, insanların birbirleri üzerindeki yıkıcı etki potansiyeli.

yönetmenlerinden olan Osman Sınav, özellikle "büyük bütçeli, büyük düşünen" dizileri, hatta toplumsal hayatımızı etkilediği bugün bile tartışılan bazı eserleri bizlerle tanıştırdı. Bu önemli sinema insanı da TRT Senaryo Günleri'ndeki güzel bir akşamda konuşuldu. Yine kendi filmi olan "Uzun Hikâye" filminin gösteriminden sonra soruları cevaplayan oyuncu Oktay Kaynarca, Osman Sınav'ın oğlu olan yapımcı Yusuf Ömer Sınav ve yönetmen Şevki Doğan, Feriye'yi hıncahınç dolduran sinemaseverlerin sorularını yanıtladı. Bugün sunumu gerçekleşen "Uzun Hikâye" filmine 30 yıldır hazırlandığını belirten katılımcılar, Osman Sınav'ın oyuncuyla çok iyi, özel bir ilişki kuran yönetmenlerden olduğunu belirttiler. Soru cevap kısmına katılan üç isim de başarılı yönetmen için sinemanın anlamının ise şu cümlede saklandığını belirttiler: "Sinema kavgadır, hayaldir ve sanattır." Osman Sınav'ın oğlu Yusuf Ömer Sınav da babasıyla birlikte çalışmanın, her gün ayrı bir sınava girmek gibi olduğunu belirterek,

Jessica Hausner'in "Club Zero" filminin gösterimi, bir İstanbul akşamında Feriye Bahçe'de gerçekleşti

kolunda serumla dahi sette kalan Osman Sınav'ın Türk dizilerini endüstri hâline getirdiğini söyledi. Oktay Kaynarca, Osman Sınav'la yakın arkadaş olduklarını aktararak, "Ben onun oyuncusu değilim, arkadaşıyım. O yüzden aramızdaki ilişki çok farklıydı. Bir işe başlayacaksa önce onun ofisinde güzel güzel sohbet ederdik. Para meselesi gelince silah çıkarırdı ve bunun üzerine büyük geyik yapar, çok konuşurduk. Onun dediği olurdu. Ona dayı derdim. Bir de fikirleri açık bir insandı. Ufku açıktı, yeniliklere açıktı. En önemlisi orijinal bir adamdı." diye konuştu.

Türkiye'nin sinema vizyoneri

İstanbul'un en güzel mekânlarından Feriye Sarayları'nda uluslararası ve yerli sinema dünyasının nabızı bu hafta TRT'nin ev sahipliğinde atıldı. Ev sahipliğini, dört yıldır TRT Genel Müdürlüğü görevini sürdüren ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla bu göreve yeniden layık görülen TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı'nın yaptığı bu organizasyon, sinemanın uluslararası arenadaki dev isimlerini özel bir buluşmada ağırladı.

"Osman Sınav Sineması" Oktay Kaynarca, Osman Sınav'ın oğlu yapımcı Yusuf Ömer Sınav ve yönetmen Şevki Doğan tarafından Feriye'de ele alındı

Uluslararası sinema endüstrisinde referans gösterilen platformlardan biri hâline gelen TRT 12 Punto, bugüne kadar ortak yapımdan, uluslararası ödüllere kadar çeşitli kategorilerde yüzü aşkın projeyi destekledi.

Usta yönetmen Andrey Zvyagintsev'den Altın Küre Başkanı Helen Hoehne'ye, ARTE France Cinema'nın Genel Müdürü Olivier Pere'den Filistinli oyuncu Yasmine Al Massri'ye kadar pek çok değerli ismin katıldığı resepsiyon, sadece bir buluşma değil, aynı zamanda TRT'nin ve tabii ki Türkiye'nin sinema vizyonunun bir yansımasıydı. Etkinlikte TRT'nin sinemaya olan tutkusunu ve bu alandaki somut başarılarını vurgulayan Genel Müdür Sobacı, kurumun insanı ve hikâyeyi merkeze alan vizyonunun altını çizdi. Son yıllarda TRT ortak yapımı filmlerin uluslararası festivallerde elde ettiği büyük başarının bu vizyonun en net kanıtı olduğunu belirten Mehmet Zahid Sobacı, bu filmlerden bazılarından örnekler verdi: “Yalnızca geçen yıl 37 TRT ortak yapımı film, 207 festivalde 101 ödül kazandı. TRT ortak yapımı filmlerin, son dört yılda

kazandığı toplam ödül sayısı ise 466'dır. Cannes Film Festivali'nde 'Altın Palmiye' ödülünü kazanan 'Hüzün Üçgeni', Berlin Film Festivali'nden 'Jüri Ödülü', Sundance Film Festivali'nden ise 'En İyi Yönetmen' ödülüyle dönen 'Klondike' ve Venedik Film Festivali'nde 7 ödüle layık görülen 'Yeşil

Sınır', uluslararası festivallere damga vuran ortak yapımlarımızdan bazılarıdır. Son beş yılda gerçekleştirilen Akademi Ödülleri'nin dördünde TRT ortak yapımı filmlerin yarışmış olması da bu alandaki başarılarımızın teyidi niteliğindedir.”

Sinema vicdandır

Bu başarının stratejik merkezinde ise sinema endüstrisinin gelişimine yönelik bir inisiyatif olan TRT 12 Punto yer alıyor. Genel Müdür Sobacı, TRT 12 Punto'nun misyonunu ve sektöre sunduğu katma değeri şu şekilde açıkladı: “Yedi yıl içinde platformumuz, sadece Türkiye'den değil, dünyanın dört bir yanından sinema profesyonellerinin de buluşma noktası hâline gelmiştir. Biz TRT 12 Punto'yla, hem sektöre yeni isimler, güçlü eserler kazandırıyor hem de kültürel çeşitliliğin öne çıktığı bir sinema ekosistemine katkı sunuyoruz. Her yıl TRT 12 Punto haftası boyunca finalist projeler, çok kıymetli sinema profesyonelleriyle bir araya geliyor, fikir alışverişinde bulunuyor, iş birlikleri kurma fırsatı yakalıyor ve böylece nitelikli ortak yapımların temelleri atılıyor.” TRT'nin sinema vizyonunu asıl farklı

TRT Genel Müdür Yardımcısı Mücahid Eker, (sağda)TRT Uluslararası Ortak Yapım Ödülü'nü ünlü Rus yönetmen Andrey Zvyagintsev'e (solda) takdim etti

Türk sinemasının geleceği genç yönetmen ve yapımcılar, TRT 12 Punto sayesinde projelerine destek buluyorlar

Türk sinemasının geleceği genç yönetmen ve yapımcılar, TRT 12 Punto bünyesindeki TRT Ön Alım Ödülü ve TRT Proje Geliştirme Ödülü sayesinde projelerine destek bulurken, sektörün “simge” isimleriyle bir araya geliyorlar.

kılan, sanatı toplumsal bir sorumluluk aracı olarak görmesi. Özellikle dünyanın sessiz kaldığı insani krizler karşısında sinemanın gücünü bir ses, bir çığlık olarak kullanma gayreti, bu vizyonun kalbini oluşturuyor. Mehmet Zahid Sobacı'nın da vurguladığı gibi sinema sadece eğlendiren değil, aynı zamanda düşündüren ve farkındalık oluşturan bir zemin sunuyor. Bu felsefenin en somut yansıması ise bu yıl TRT 12 Punto'da Filistin sinemasına ayrılan özel bölümde kendini gösterdi. Sobacı, bu konudaki hassasiyetlerini şu ifadelerle dile getirdi: “Vicdani ve toplumsal sorumluluk taşıyan yönüyle sinema, bu noktada bizlere güçlü bir zemin sunuyor. Bu doğrultuda geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Filistin sinemasına TRT 12 Punto'da müstakil bir yer ayırdık. Filistin sinemasına özel bir alan açmamız,

işgalin ve soykırımın gölgesinde varlığını sürdürmeye çalışan güçlü bir sinema kültürüne görünürlük kazandırma yönündeki gayretimizin bir yansımasıdır.”

Ödüller sahipleriyle buluştu

Günler âdeta jet hızıyla geçti ve nihayet sinema dolu bir haftanın sonuna gelindi TRT 12 Punto, 21 Temmuz akşamında gerçekleşen ve TRT 2'den canlı yayınlanan ödül töreniyle sona erdi. Ödül törenine; TRT Genel Müdür Yardımcıları Mücahid Eker, Osman Bilgin, Serhat Eroğlu ile TRT Yönetim Kurulu Üyesi Hale Kaplan, TRT ekran yüzleri, programın ulusal ve uluslararası jüri üyeleri ve kültür sanat dünyasından birçok isim katıldı. TRT Genel Müdür Yardımcısı Mücahid Eker, açılış konuşmasında, sinemayı yeniden anlamlı bir zemine taşımanın ve sahici hikâyelerin izleyiciyle buluşmasına katkı sunmanın hayati bir ihtiyaç olduğunu belirtti. Eker, “Tüm bu dayatma, baskı ve saldırılardan sıtkı sıyrılan ve adımlayacak yeni yollar arayan sinemacılar için bir işaret fişegi olması maksadıyla 2019 yılında TRT 12 Punto'yu hayata geçirmiştik. Bu yıl yedincisini düzenlemenin heyecanını yaşıyoruz. TRT 12 Punto, sinemanın tüm paydaşlarını bir araya getiren ve hepimizin gurur duyduğu güçlü bir platform hâline geldi.” dedi. Hedeflerinin Türk sinemasına

destek olmak ve sektöre nitelikli eserler kazandırmak olduğunu vurgulayan Eker, “Bu kadim topraklardan dünyaya armağan edebileceğimiz nice özgün hikâyelerimiz, temsil ettikleri değerlerle insanlığın ortak mirasını bereketlendirecek nice kahramanlarımız olduğunun farkındayız. Dolayısıyla biz kendi hikâyelerimizi, kültürel zenginliğimizi, bizi biz yapan değerlerimizi merkeze alan projeleri önemsiyoruz ve bunları destekliyoruz.” yorumunda bulundu. Bu projelere senaryonun ortaya çıkışından dağıtımına ve uluslararası bağlantılarının kurulmasına kadar her adımda destek verdiklerini ve uluslararası yolculuklarında onlara yaren olduklarını ifade etti. Eker, bu çabaların hem sinemaya taze bir soluk getirdiğini hem de “insanlığa kültür - sanat cephesinden taarruz eden mahfiller karşısında savunma haklarını” güçlendirdiğini belirtti. TRT 12 Punto'da ödül kazanan projeler ile TRT ortak yapımı filmlerin başarılarının doğru yolda olduklarının bir işareti olduğunu söyleyen Eker, “Sadece son 4 yılda animasyondan ana akıma, çocuk filmlerinden 'art house'a kadar geniş bir yelpazede TRT ortak yapımı 91 filmimiz dünyanın en önemli festivallerinde toplam 466 ödüle layık görüldü.” dedi. Bu başarıların kendilerini her seferinde bir sonrası için daha fazla heyecanlandırıldığını ve motive ettiğini

TRT 12 Punto 2025'in jürileri arasında yer alan Rus yönetmen Andrey Zvyagintsev, Altın Küre'nin Başkanı Helen Hoehne ve Filistinli ödüllü oyuncu Yasmine Al Massri, zorlu ama keyifli bir karar sürecinde

paylaşan Eker, TRT 12 Punto'nun bu yıl da sinemayı gönülden seven herkese dopdolu sinema günleri yaşattığını belirterek sözlerini tamamladı. Ödüller, TRT Genel Müdür Yardımcıları Mücahid Eker, Osman Bilgin, Serhat Eroğlu, TRT Yönetim Kurulu Üyesi Hale Kaplan ile jüriden yönetmen Andrey Zvyagintsev, yönetmen Jessica Hausner, Altın Küre'nin Başkanı Helen Hoehne, ARTE France Cinema Genel Müdürü Olivier Pere ve Filistinli oyuncu

Yasmine Al Massri tarafından kazanan projelerin sahiplerine takdim edildi. Sinema, sadece yedinci sanatın estetik bir zirvesi değil, aynı zamanda ruhlar arasında kurulmuş görünmez bir köprüdür. Bizi oturduğumuz yerden alıp pasaportsuz bir seyahate çıkarır; tanımadığımız hayatlara, farklı kültürle ve ortak duygulara tanıklık ettirir. Perdenin büyüü, yan yana oturan yabancıları tek bir hikâyenin kalbinde birleştirerek insanlığın

o en temel, en evrensel paydasını bizlere hatırlatır. İşte bu birleştirici gücü odağına alan TRT 12 Punto, bir sinema platformu olmanın ötesinde, bir kültür köprüsü görevi görüyor. Sektörün duayenleriyle geleceğin sinemacılarını aynı potada eriterek, usta ile çıracın el sıkıştığı bereketli bir zemin hazırlıyor. Bu gayret bu yıl yedinci kez ortaya kondu. Dileğimiz, nice yedilere ve yetmiş yedilere...

TRT 12 Punto 2025'te ödül alan projeler

Saraybosna Film Festivali Cinelink Yapımcı Ödülü

Varsayım / Yönetmen: Tark Ötgen / Yapımcı: İpek Erden, Tark Ötgen

TRT Uluslararası Ortak Yapım Ödülü

Minotaur / Yönetmen: Andrey Zvyagintsev / Yapımcı: MK2, Yusuf Aslanyürek
Beirut 1931 / Yönetmen: Kamal Aljafari / Yapımcı: Kamal Aljafari, Hakan Sancaktutan
My Notes on Mars / Lili Horvat / Yapımcı: Mirsad Purivat, Mehmet Bahadır Er
Dead Hasan / Yönetmen: Turkan Huseyn / Yapımcı: Emil Necefov, Emrah Kılıç

TRT Ortak Yapım Ödülü

Parlaktan Daha Parlak Bir Söz / Yönetmen: Belkis Bayrak / Yapımcı: Belkis Bayrak, Murat Yaşar Bayrak
Danalar ve İnsanlar / Yönetmen: Fikret Reyhan / Yapımcı: Nizam Reyhan
Varsayım / Yönetmen: Tark Ötgen / Yapımcı: İpek Erden, Tark Ötgen

TRT Ön Alım Ödülü

İkinci Uzun Metraj Film Projesi / Yönetmen: Okan Açmak / Yapımcı: Merve Sena Kılıç Haznevi
Tüm Yorgun Atlar / Yönetmen: Burak Çevik / Yapımcı: Burak Çevik
Kaza / Yönetmen: Ümit Köreken / Yapımcı: Nursen Çetin Köreken

TRT Proje Geliştirme Ödülü

Bak Postacı Geliyor / Yönetmen: Yüksel Aksu / Yapımcı: Ahmet Erdem, Osman Enes Yakut
Hucurat / Yönetmen: Adnan Güler / Yapımcı: Ahmet Edeballı
İnsan İnsan / Yönetmen: Harun Korkmaz / Yapımcı: Harun Korkmaz
Kiralık / Yönetmen: Okan Akgün / Yapımcı: Suat Köger
Yeşil Yapraklı Kırmızı Domates / Yönetmen: Kaan Atilla Taşkın / Yapımcı: Mahnaz Tafaghi
Yüzleşme / Yönetmen: Baran Mayda / Yapımcı: Burhan Gün

Yasmine Al Massri TRT 12 Punto Jüri Üyesi Animasyon Film Yapımcıları Derneği Başkanı

TRT 12 Punto'nun seçkin jürisi arasında yer alan diğer bir sinemacı da Yasmine Al Massri'di. TRT'nin İstanbul'da ağırladığı Filistinli aktris, Caramel, Miral, Quantico, Law & Order gibi yapımlarda rol alan, oyunculuk dışında mülteci hakları, Filistin anlatıları ve Arap kadınlarının temsili konusunda da aktif bir isim olarak biliniyor. Feriye'de basın mensuplarıyla bir araya gelen Massri, ülkemizin politik sinemaya verdiği destekten söz etti:

“Sözlerime öncelikle Filistinli bir kadın ve kadın bir sinemacı olarak beni davet ettiğ; sesimi soykırıma uğrayan ve bombalanan insanları anlatabilme fırsatı da verdikleri için TRT'ye teşekkür ederek başlamak istiyorum. Benim için hem çok değerli hem de çok özel bir ayrıcalık. Filistin sineması benim dünyamın, hayatımın özel bir parçası... Çünkü sadece değil ama belki de en net şekilde sinema vasıtasıyla oradaki insanlara erişebiliyoruz, yaşadıkları zorlukları paylaşabiliyoruz, en zor şartlarda dahi bir araya gelen insanlar hakkında hikâyeler anlatabiliyoruz. Tıpkı Türk sinemacılar gibi... Sizler gururlu, neşeli, dünyaya öyküler anlatmak isteyen yetenekli, sınır tanımayan sinemacılarınsınız. Gelin böyle ortak platformlarda buluşurken sinema aracılığıyla topraklarımız için hayaller kurmaya devam edelim.”

Helen Hoehne Altın Küre Başkanı

Kariyerine dergiciliğin mutfağında başlayan ve uzun yıllar bu alanda emek veren Helen Hoenhe, festivalin jüri üyeleri arasında yer alıyor. Kendisi basına mesafeli duruşuyla bilinse de meslektaşlık ruhuyla bu prensibini TRT Vizyon için esnetti. Davetimizi kabul ederek TRT 12 Punto hakkındaki görüşlerini dergimize özel olarak paylaştı:

“ Bu benim İstanbul'u ikinci ziyaretim. Keyifli ve uluslararası bir şehir burası. Daima çok özel bir misafirperverlikle karşılaştığım bir metropol. Jüriilik sürecinde izlediğim 12 filmin hepsinden çok memnunum. Tabii ki kaderin cilvesi gereğince içlerinden en iyi üç taneyi seçmek zorundaydık. Bu karar bizler için fazlasıyla zordu. Her filmin yönetmeninin işleri konusunda son derece tutkulu oluşları beni çok etkiledi. Projelerine kalplerini ve ruhlarını adanmışlar. TRT'nin toplamda sinemaya yaptıkları beni etkilemeye devam ediyor. Yeni ve genç sinemacıları sektöre girme; o zor kapıları açma konusunda desteklemesi çok değerli. Çünkü bu destek onlar için kurdukları hayallere ulaşmaları anlamına geliyor. Ayrıca organizasyonun bunu yapma yolunu da seviyorum; sadece maddi bir destek değil, baştan sona tam bir dayanışma sağlanıyor.”

Derviş Zaim TRT 12 Punto Ön Eleme Jüri Başkanı

“Türk sinemasının marka yönetmenlerinden olan Derviş Zaim, aynı zamanda TRT 12 Punto'nun ön elemesinin jüri başkanlığını da gerçekleştirdi. Sektörde önemli bir isim olan Derviş Zaim'in görüşlerini aldık: “Türk sinemasının şu andaki en büyük sıkıntılarında bir tanesi finansman. Finansmanın bulunması yanında, uygun projelerle yapımcıların bir araya getirilmesinde de eksiklikler yaşıyoruz. TRT 12 Punto'nun bu konudaki desteğine çok değer veriyorum. Umarım gelecekte de bu destek artarak devam eder. Gelen filmlerde her başvuru külliyatında olduğu gibi yelpazenin her tarafına yayılan bir seçki gördük. Üst düzey projeler olduğu kadar geliştirilmeye açık ama potansiyelli projeler de vardı. Tür anlamında geçmişle kıyasladığımızda çeşitlilik fazlaydı. Türk sinemasının gelişimi ve çeşitlenmesiyle paralel şekilde mesela 'fantastik öğeleri' daha fazla gördük. Genç sinemacılarımız kendilerini daha farklı yollarla görünür kılmak istiyorlar; daha farklı hikâyelerle, aykırı bakış açılarıyla öykülerini sunuyorlar. Bunu da zenginlik olarak kabul ediyoruz.”

Kalpten kalbe

Bu toprakların mayasını oluşturan ana unsurlardan biri olan aile kavramını, “TRT, hem bellektir hem gelecek” mottosuna uygun olarak ön planda tutan TRT Belgesel kanalı, “Ailem - Candan Yakın Kalpler” belgesel serisiyle koruyucu aile hikâyelerini ekrana taşıyor.

Doğumundan itibaren başka bir varlığın bakımına, ilgisine ve sevgisine muhtaç insan... Hayatı paylaştığımız diğer canlılara kıyasla, kendi kendine yetebilmesi ve kendi ayakları üzerinde durabilmesi için inanılmaz çok emek ve zaman gerektiren tek varlık. Güvenle, sağlıklı ve mutlulukla büyümek için bir yuvaya ihtiyaç duyuyoruz. Tüm bu zorlukların yanında bir aile ortamına sahip olamayan çocuklarımız da var ve bunların azımsanmayacak kısmı ise dezavantajlı durumda. Toplumu oluşturan en küçük ve en önemli yapı taşının aile olduğunu düşündüğümüzde ve Yunanlı filozof Epictetus'un deyiimiyle; çocukluğun, bir yetişkinin “ana vatani”

olduğunu kabul ettiğimizde; sağlıklı bir çocuk ve dolayısıyla sağlıklı bir toplum için yapılması gerekenlerin önemi daha anlaşılır oluyor. Her çocuğun hakkı olan; sağlıklı bir ailede, güvenle ve mutlu bir şekilde büyümesi için yapılanlardan biri ve belki de en önemlisi de koruyucu aile sistemi.

Özel bir yıl, anlamlı bir gün
Birbirimize bağlı bir toplumuz. Yardımlaşmayı biliriz. Destek olmak isteriz. Vicdanlıyız. Ailesi olmayanlara kucak açan Koruyucu Aile Sistemi'nin ülkemizde her sene daha da güçlenerek hayatımızda yer bulması bu yüzden. Aileyi, bir toplumun mayası ve bir medeniyetin temel taşı olarak gören anlayışın yansıması olarak 2025 yılı,

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından “Aile Yılı” ilan edildi. Bu nedenle özellikle bu yıl, Koruyucu Aile Sistemi'nin yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesi adına yapılanlar daha da bir önem kazanıyor. Ülkemizde, koruyucu aileliğin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması hedefiyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yayımladığı bir genelge ile 23 Haziran 2021'de, Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin kuruluş tarihi olan 30 Haziran “Koruyucu Aile Günü” olarak belirlendi.

Gönül elçileri

Hemen ertesi sene, 2012 yılında bir sosyal sorumluluk projesi olarak, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından

2024 yılında, Birleşmiş Milletler 79. Genel Kurulu'nda Emine Erdoğan'ın himayesinde tanıtılan proje; “Bir Deniz Yıldızı Hikâyesi: Gönül Elçilerine Küresel Davet” başlığıyla duyuruldu. UNICEF ile birlikte yürütülen tanıtım, koruyucu aile sisteminin dünyaya örnek olması için atılmış bir adımdı.

başlatılan “Gönül Elçileri” projesi hayata geçirildi. Toplumda sosyal sorumluluk bilincini artırmayı, koruma altındaki çocuklara sıcak bir aile ortamı sağlamayı ve özellikle kadınların, yaşlıların, engellilerin ve kimsesiz bireylerin toplumla bütünleşmesini hedefleyen bir gönüllülük hareketi olarak öne çıktı. 2024 yılında, Birleşmiş Milletler 79. Genel Kurulu'nda Emine Erdoğan'ın himayesinde tanıtılan proje; “Bir Deniz Yıldızı Hikâyesi: Gönül Elçilerine Küresel Davet” başlığıyla duyuruldu. UNICEF ile birlikte yürütülen tanıtım, koruyucu aile sisteminin dünyaya

örnek olması için atılmış bir adımdı. Bu anlamda uluslararası düzeyde de dikkat çeken bir sosyal girişim hâline geldi. Sadece sosyal hizmet alanında değil, insani kalkınma ve katılımcı vatandaşlık açısından da başarılı bir örnek olan proje; diğer ülkelere kıyasla, gönüllülükle kamu hizmetlerinin bulunduğu nadir modellerden biri olarak öne çıkıyor. “Bir çocuğun kaderi, bir gönüllünün kalbiyle değişebilir.” anlayışıyla davranan koruyucu aile sayısı; 2002'de 500 civarındayken, sadece üç yıl sonra bu rakam 8 bin 917'e yükseldi. Koruma altındaki çocuk sayısı; 2002'de 500'ün altındayken 2025'te 10 bin 657 çocuk,

gönüllü ailelerin yanında büyümeye başladı. Proje kapsamında; koruyucu aile tanıtım kampanyaları, eğitim seminerleri, gönüllü eşleştirme programları, sosyal etkinlik ve ziyaretler ile kamu kurumları ve STK'larla iş birlikleri gerçekleştiriliyor. Tanıtım kampanyalarında söyledikleri gibi; “Evler açılıyor, kalpler büyüyor, kaderler değişiyor.”

“Dünyanın bütün çocukları insanlık ailesinin öz evlatları”
30 Haziran Koruyucu Aile Günü dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde bir program düzenlendi. Emine Erdoğan'ın

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş da programa katılarak bir konuşma yaptı

22 - 23 Mayıs'ta düzenlenen Uluslararası Aile Forumu kapsamında Koruyucu Aile Bildirisi imzaya sunuldu. 14 ülke bakanının bu tarihi metne imza atmasıyla koruyucu aile modelinde uluslararası dayanışma güçlendirildi. Avrupa Birliği tarafından da finanse edilen “Türkiye’de Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi”ne 5 milyon 100 bin Avro kaynak ayrılmış durumda.

öncülüğünde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen etkinliğe; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, İletişim Başkanı Prof. Dr. Fahrettin Altun, TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı ile birlikte gönül elçileri olarak vali eşleri de katıldı.

“Bir şairimiz der ki: ‘İnsanı çözersin, çözersin, çocuk çıkar.’ Gerçekten de çocukluk, insanın ana vatanı, yetişkinlikse gurbetidir. İster iyi geçmiş olsun, ister buruk, insan iç yolculuklarında hep çocukluğuna döner. Bizi hayata karşı dirençli kılan, hatırladığımızda güç bulduğumuz çocukluğumuzdur.

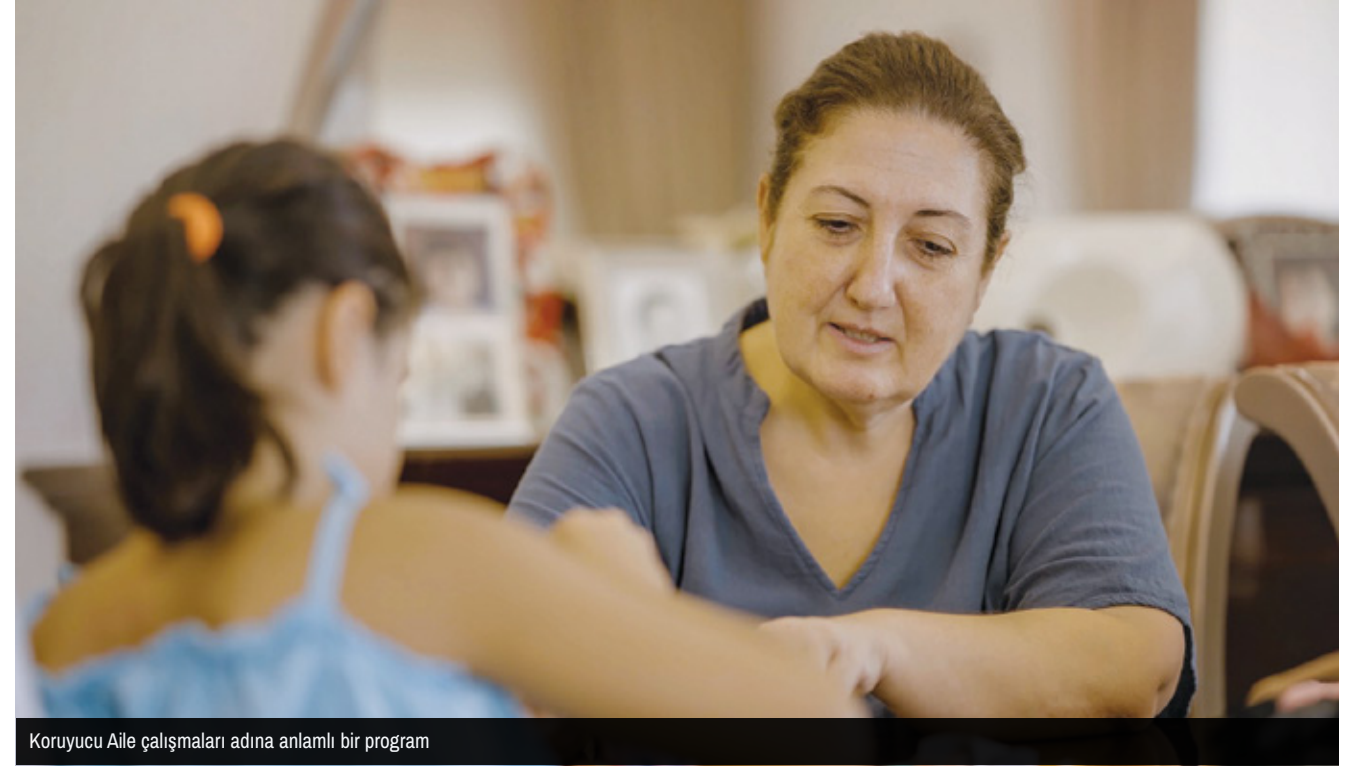
Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, etkinlikte TRT'nin kamu yayıncılığı vizyonunu anlattı

Kalbimizi sızlatansa, belki doyasıya yaşanmamış, belki küskün geçmiş bir çocukluktur. Eğer bir çocuğa mutlu bir çocukluk sunabiliyorsak, aslında bir hazine sandığı dolduruyoruz demektir. Çünkü dünyanın en güzel köşkü, aile ocağıdır. En güzel şarkısı, ninnilerdir. En leziz tadı, ailece oturlan sofralardır. En büyük mutluluğu, başını annenin, babanın dizine yaslamaktır. Dünyada bundan daha büyük bir zenginlik yoktur.” sözleriyle Koruyucu

Aile Günü'ndeki konuşmasına başlayan Emine Erdoğan, ülkemizde koruyucu aile sisteminin yaygınlaşması için büyük bir çaba harcıyor. Dünyanın bütün çocuklarını insanlık ailesinin öz evlatları olarak gören Erdoğan, Koruyucu Aile Sistemi'nin sadece ülkemizde değil tüm dünyada yaygınlaşması için emek veriyor. Erdoğan'ın öncülüğünde başlatılan Gönül Elçileri, geçtiğimiz sene New York'ta, UNICEF Genel Merkezi'nde

Küllüye'de gerçekleşen Koruyucu Aile Günü programı

Koruyucu Aile çalışmaları adına anlamlı bir program

dünyaya anlatıldı ve küresel bir seferberlik çağrısında bulunuldu. Örnek olarak gösterilen bu projenin tanıtılmasının ardından Azerbaycan ve Özbekistan da koruyucu aile sistemini kurdu. 22 - 23 Mayıs'ta düzenlenen Uluslararası Aile Forumu kapsamında da Koruyucu Aile Bildirisi imzaya sunuldu. 14 ülkenin bakanının bu tarihi metne imza atmasıyla koruyucu aile modelinde uluslararası dayanışma güçlendirildi. Avrupa Birliği tarafından da finanse edilen “Türkiye’de Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi”ne 5 milyon 100 bin avro kaynak ayrılmış durumda.

Himaye-i Etfal Cemiyeti'nden Darüşşafaka'ya, Darüleytam'dan Darülaceze'ye, yüzlerce yıllık sağlam kökleri olan dayanışma kültürüne sahibiz. Bugün koruyucu aile sistemi aracılığıyla bu dayanışma kültürünün devam ettiğini söyleyen Erdoğan; koruyucu aile yanında büyüyen çocukların her geçen sene arttığını rakamlarla ortaya koyarak; elinden tutulan her bir çocuğun güçlü ve müreffeh geleceğin teminatı olduğunun da altını çizdi.

Gönül seferberliği

2025 Aile Yılı'nı, koruyucu aile sisteminin daha da güçlenmesi ve yaygınlaştırılması için önemli bir fırsat olarak gören Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş da programa katılarak bir konuşma

yaptı. Koruyucu Aile Günü'nün; yürekten bağlılığın, karşılıksız sevginin ve gerçek bir aidiyetin günü olduğunu dile getiren Göktaş, “Devletimizin himayesinde olan pek çok çocuğumuz hayata yeniden tutundu. Çocuklarımız arasında sporun farklı dallarında madalyalar kazanan, sanatta yeteneğiyle hayranlık uyandıran, hayalleriyle geleceğe umut olan nice evladımız var.” sözleriyle destek olunan her bir çocuğun, gerekli ortam sağlanınca neler başarabileceğini ifade etti. Bu sene başlatılan geçici koruyucu aile sistemi sayesinde çocukların Kuruma yerleştirilmeden ev ortamında, güvenli ve şefkatli bir bakım almalarının sağlandığını söyleyen Göktaş; 13 pilot ilde bu alanda tüm çalışmaların bittiğinin de müjdesini verdi. Bir çocuğa uzatılan merhamet elinin, sadece kendi sınırlarımız içinde değil, uluslararası alanda ve gönül coğrafyamızda da iyiliğin, umudun ve dayanışmanın ışığına dönüştüğünü söyleyen Bakan; gösterilen her çabanın, iyiliği çoğaltan, umudu yeşerten, sevgiyi büyüten bir güç olarak ülkemize değer kattığını da sözlerine ekledi.

“Aile, toplumun temel direği”

Koruyucu Aile Günü'ndeki etkinliğe katılan TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı da kamu yayıncılığı

Emine Erdoğan'ın öncülüğünde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı organizasyonu ile yürütülen koruyucu aile çalışmalarının anlamlı yansımaları, yüreklere dokunacak hikâyeleri, 10 bölümden oluşan “Ailem - Candan Yakın Kalpler” belgesel serisiyle ekrana geliyor.

vizyonlarının temellerini millî ve manevi değerlerin oluşturduğunu, aile kurumunu da bu değerlerin koruyucusu ve taşıyıcısı olarak değerlendirdiklerini söyledi. Bu anlayışla; aile merkezli içerikleri insanlarla buluşturmayı sorumluluk olarak kabul eden, 2025'in Aile Yılı ilan edilmesinin söz konusu yaklaşımlarını pekiştiren, bu doğrultuda kültürel kodlarla uyumlu millî ve manevi değerleri esas alan aile odaklı yayın ve yakınlarla öncelik veren bir yayıncılık sürdürdüklerini belirtti. “Toplumsal temel direği olan aile kurumuna yönelik saldırıların giderek yoğunlaştığı, cinsiyetsizleştirme meselesinin küresel bir dayatmaya, kutsala ve fıtrata karşı savaşa dönüştüğü bir çağda aile merkezli, temiz ve nitelikli içeriklerimizi

Etkinlikte, TRT Belgesel'de yayımlanan "Ailem - Candan Yakın Kalpler" in de gösterimi gerçekleşti

yalnızca milletimizle değil dünyanın dört bir yanından insanlarla buluşturmayı sorumluluğumuz olarak kabul ediyoruz. Çünkü inanıyoruz ki aileyi korumak toplumu ve insanlığı korumaktır. 2025 yılının sadece ilk beş ayında aile ve nüfus politikalarına yönelik 780'in üzerinde içerik üretmemiz, yalnızca koruyucu aile konusunda bile yirmiyi aşkın program bölümü ve haber içeriğini izleyicilerimizle buluşturmamız bu yöndeki samimi

çabalarımızın somut bir göstergesidir." sözleriyle de TRT adına bu doğrultuda yapılanları belirtti. Bu programlardan biri de; TRT Belgesel'de ekrana gelen "Ailem - Candan Yakın Kalpler" belgeseli.

Yüreklere dokunan hikâyeler

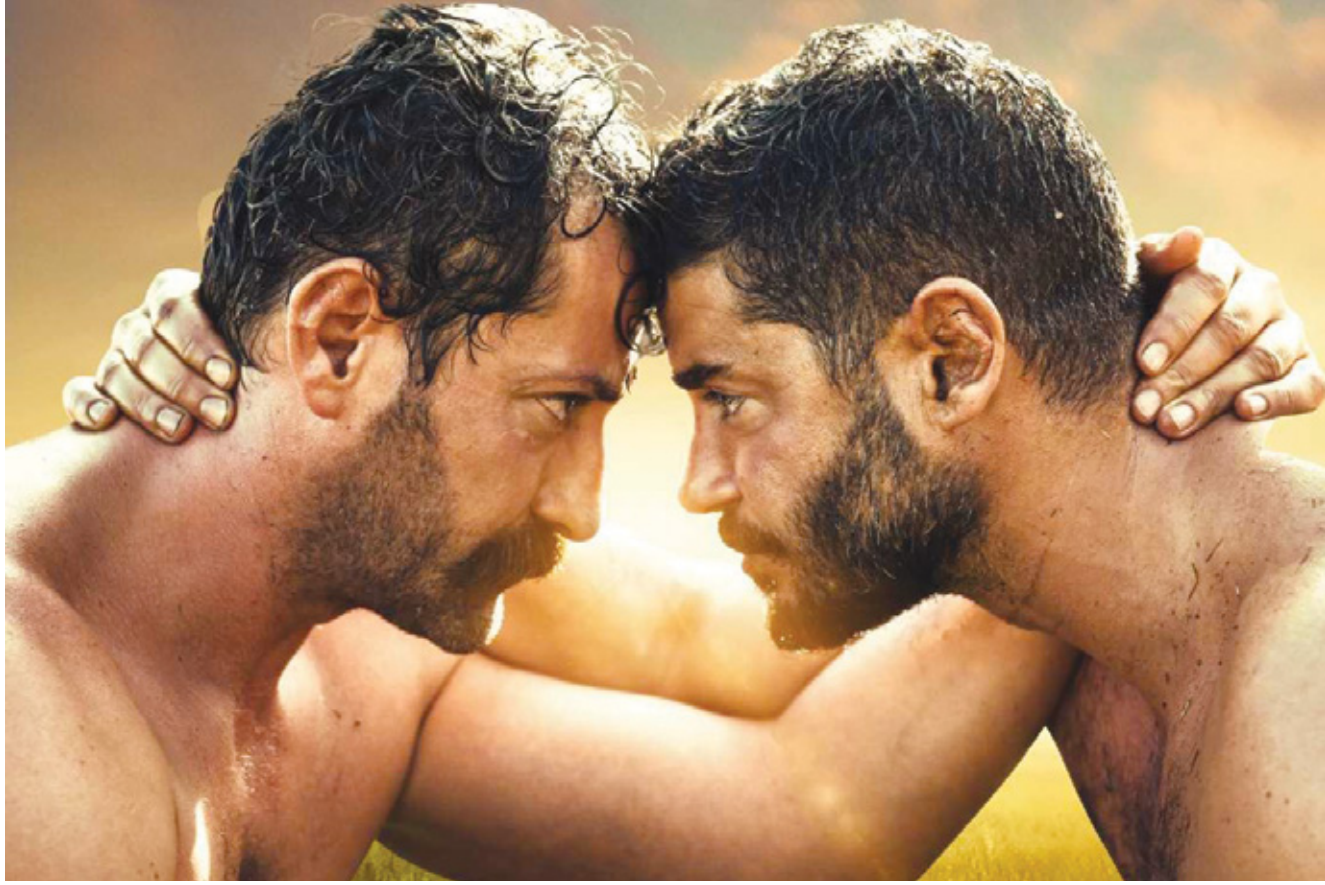
Yıl içinde gerçekleşen "Yenilik Mevsimi" temalı bir lansmanla otuzdan fazla yeni yapıyı seyircisiyle buluşturan TRT Belgesel de aile yılında özel ve anlamlı

bir projeyi hayata geçirdi. Bu toprakların mayasını oluşturan ana unsurlardan biri olan, millî ve manevi değerlerimizin temelinde yer alan aile kavramını, "TRT hem bellektir hem gelecek" şiarına da uygun olarak ön planda tutan TRT Belgesel, "Ailem - Candan Yakın Kalpler" belgesel serisiyle "Koruyucu Aile" hikâyelerini ekrana taşımaya başladı. Emine Erdoğan'ın öncülüğünde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı organizasyonu ile yürütülen koruyucu aile çalışmalarının anlamlı yansımaları, yüreklere dokunacak hikâyeleri, 10 bölümden oluşan "Ailem - Candan Yakın Kalpler" belgesel serisiyle ekrana gelmeye başladı. Yapımın her bölümü; anne - baba sevgisine muhtaç çocuklara kalplerini ve kucaklarını açan koruyucu anne babaların hikâyelerini ekrana taşıyor. Koruyucu aile konusunda toplumdaki bilinç düzeyinin artırılması, merak edilen soruların cevap bulması ve bir empati duygusunun oluşması hedefiyle yola çıkan yapımın ilk bölümü 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'nde izleyiciyle buluştu. Her bölümde, üç koruyucu ailenin hikâyesinin aktarılacağı yapım ile seyirciler, koruyucu anne - babalar ve kol kanat gerdikleri çocukların yaşamlarına tanıklık ederek bu anlamlı hikâyeleri kendilerinden dinleyecek ve duygularına ortak olacak.

tabii
2 yaşında!
Daha anlatacak çok hikâyemiz var.

Ata toprağına dönüş

Türkiye'nin ilk güreş dizisi "Harman Yeri", TRT'nin uluslararası dijital platformu 'tabii'de soluk buluyor. Sevdığı kadın uğruna güreşi ve baba evini bırakan Başpehlivan Hamza Bozbey, uzun yıllar sonra ata toprağına geri dönüyor; burada kökleriyle ve geçmişiyle yüzleşiyor.

Gelenek ve rekabetin buluştuğu, kardeşlik, centilmenlik ve yiğitlik düsturunun hâkim olduğu bir meydanı, er meydanını mesken tutan bir yapım, TRT'nin uluslararası dijital platformu 'tabii'de izleyicileriyle buluşmak için gün sayıyor. Türkiye'nin ilk güreş dizisi: "Harman Yeri", izleyiciler tarafından merakla bekleniyor. Her geçen gün yükselen başarı grafiğinin sahibi 'tabii', bir kez daha bir ilke imza atarak geleneksel Türk sporu yağlı güreşi merkezine alıyor. Kültürel mirasımıza güçlü bir saygı duruşu niteliğinde olan 'tabii'nin orijinal dizisi, ata sporumuzu güzel bir hikâye eşliğinde ekranlara taşıyor.

Bir başpehlivanın hikâyesi

Davul ve zurnayla başlar müsabaka seyri... Cazgırın salavatıyla can bulur; yer ve gök dualarla buluşur, maniyle süslenir... Güreşin simgesi kispetler giyilir ve kardeşçe yapılan bir mücadele başlar. Güç ve dayanıklılık ile bir kez daha tanışır o alan. Sporcuların sürdürdüğü, ritüelin bir parçası olan yağ, parlaklığı ile güneşe meydan okur âdetâ. Zaman mertçe yarışmanın, kuvvetin, taktiğin ve bükülemeyen bir bileğin göğ'e kalkışını seyretmenin zamanıdır. Yüzyıllardır bir gönül işi, bir nefes, bir aşktır yağlı güreş: Sadece bir mücadele değil, hem sevdıyla yoğrulmuş bir gelenek hem de sabırla yazılmış bir mektuptur. Biraz da hayat

gibidir aslında...

Peki, yağlı güreş sporuna gönülden bağlı olan bir başpehlivan bu tutkusundan nasıl vazgeçer? Ceddine, gelenekleriyle büyüdüğü topraklara veda edişinin ardından geri dönüşü nasıl olur? Sevdığı kadın uğruna güreşi ve baba evini bırakan eski bir başpehlivanın hikâyesini anlatan "Harman Yeri", bu soruların cevaplarını deneyimli kadrosu ve güçlü senaryosuyla izleyiciye aktarıyor.

Güreş tutkunları için ilgi çekici bir yapım

Başpehlivan Hamza Bozbey'in uzun yıllar sonra ata toprağına geri dönüşünü, burada kökleriyle ve geçmişiyle yüzleşmesini konu alan dizi "Harman Yeri", farklı bir

"Harman Yeri" yakında 'tabii'de

'tabii' ile yepyeni bir dizi ekrana geliyor. Ecdat yadigârı er meydanında hayatla yoğrulmuş bir yiğidin öyküsünü anlatan "Harman Yeri" dizisi, kültürel mirasa saygı duruşu niteliğinde.

Tutumluer ve İpek Tuzcuoğlu gibi değerli oyuncular yer alıyor. Dizide ayrıca Ali Gürbüz, Mustafa Taş, Feyzullah Aktürk gibi ünlü başpehlivanlar da oyunculara eşlik ediyor. Böylece ünlü sporcuların katkıları yapımın atmosferini daha da etkileyici kılıyor.

Toprakları ve itibarı koruma mücadelesi

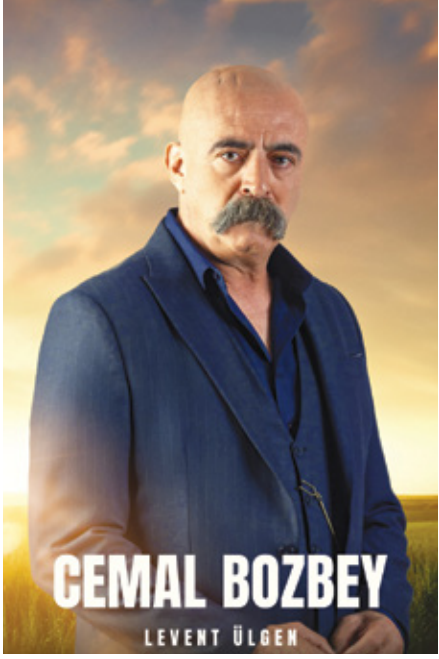
Bozbey ailesi Harman Yeri olarak bilinen kıymetli bir arazinin dört kuşaktır sahibi ve koruyucusudur. Aile geleneğini yaşatmaya

kararlı olan Cemal Bozbey, bu toprakları her yıl düzenlenen hasat törenlerinin yanı sıra güreş şenlikleri için adarken, ailenin büyük oğlu, bir dönemin ünlü başpehlivanı Hamza, düşman Kafkas ailesinin kızıyla evlenerek kasabayı terk etmiş ve yağlı güreşi bırakmıştır. Yıllar sonra doğup büyüdüğü topraklara geri dönen Hamza'nın aile itibarını ve Harman Yeri'ni koruma mücadelesi karmaşık bir dönemin başlangıcı olacaktır.

öyküye yönelen senaryosuyla dikkat çekici. Yönetmenliğini, bir pehlivanın doğuş hikâyesini anlattığı "Kıspet" adlı kısa filmiyle ulusal ve uluslararası festivallerden ödülleri kazanan Harun Korkmaz'ın üstlendiği dizinin senaryosu Harun Korkmaz ve Necip Güleçer imzası taşıyor. Dizi, hem yağlı güreş tutkunlarını ekran başına toplamayı hem de ata sporumuz olan yağlı güreşi daha geniş kitlelere tanıtmayı hedefliyor. Geçtiğimiz aylardaki çekimlerinden önce "Harman Yeri" için özel olarak güreş dersleri alan oyuncular, bir pehlivanın yaşam tarzına uygun hazırlık süreçlerinden geçmişti. Başpehlivan Hamza Bozbey karakterine Berk Oktay'ın, Cemre Bozbey'e ise Gülsim Ali'nin hayat verdiği yapımda Burç Kümbetlioğlu, Levent Ülgen, Serhat

"Harman Yeri" dizisinin başrol oyuncular hayranlarıyla buluştu

Yapımda, Yörük kültürü, gelenekler ve toprağa bağlılık gibi unsurlar evrensel bir anlatımla işlenirken dizinin hikâyesi aşk, eve dönüş ve onur mücadelesi gibi temalarla derinleşiyor.

İlk buluşma

Güçlü bir aile dramı sunarak, Bozbey ve Kafkas ailelerinin Harman Yeri olarak bilinen topraklar üzerindeki hak mücadelesi

ekseninde ilerleyecek olan yapımın oyuncularını, dizi ekrana gelmeden önce düzenlenen bir organizasyonda seyircisiyle ilk kez buluştu. 664. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde, yağlı güreşin Türkiye'deki en önemli merkezlerinden Edirne Kırkpınar Sarayı'nda kurulan stantta, "Harman Yeri" oyuncularıyla imza günü düzenlendi. TRT'nin uluslararası dijital platformu 'tabii'nin yeni dizisi, Kırkpınar'da güreş severlere tanıtıldı. Bu sırada dizi oyuncularını da yeni projeleri "Harman Yeri" hakkında yorumlarda bulundu. Dizinin başrol oyuncularından Berk Oktay, dramatik açıdan çok kuvvetli sahnelerle sahip dizinin

Yörüklerin hayatını anlattığını ifade ederek güreş çekimlerine hazırlanırken ciddi ve zor bir süreç geçirdiklerini belirtti. Diziyi izleyen herkesin kendinden bir şeyler bulacağını vurgulayan Oktay, "Gerçekten çok beğendiğim bir proje oldu. Güreş sahnelerine fiziki olarak da hazırlandık. Başpehlivanlarımızla çalıştık, onlar çok destek verdi, oynadılar da bu arada dizimizde. Ali Gürbüz'ün bir sahnesi var. O da bana, kendisine özgü birkaç hareketini öğretti sağ olsun. Çok kolay olmayan, zorlu ama sonucu keyifli bir iş oldu. Sadece güreş izlemeyecek seyircimiz. Dramatik açıdan da çok kuvvetli sahnelerle sahip dizimiz. Toprak kavgası

Dizi ekibi imza günü için Edirne'deydi

"Harman Yeri" dizisinin çekimlerinden bir kare

"Harman Yeri", yalnızca güreşi değil; sevgiyi, toprağı, bir insanın köklerini anlatan bir dram... Gelenek ve rekabetin bulunduğu bu destanı kaçırmayın!

var, aşk var, kavuşamama var, her şey var; açıkçası o yüzden kuvvetli bir iş geliyor." dedi.

"Sıcak, samimi, gelenek ve görenekleri yansıtan bir dizi" Etkinlikte yer alan diğer oyuncular da dizi ile ilgili değerli yorumlarda bulundu. Cemre karakterini canlandıran bir başka başrol oyuncusu Gülsim Ali, "Seyircimizin diziyi çok seveceğinden eminim. Farklı bir şey gösteriyoruz onlara. Zaten bize o kadar güzel yorumlar geldi ki... Erkek oyuncularımız içinde 18 - 20 kilo alan

oldu. Gerçekten güreştiler. Biz o sahneleri çekerken güreşçilerle yan yana geldikleri zaman onlar gibi, onların kilosunda ve boyundaydılar, onlardan hiçbir farkları yoktu." ifadelerini kullanarak sıcak, samimi, gelenekleri, görenekleri, coğrafyayı, ata sporunu yansıtan bir projede olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

"Güreşin böylesine ağır bir spor olduğunu bilmiyordum" Diziyi anlaştıktan sonra 2 ay çok sıkı bir antrenman yaptıklarını, yıllardır spor yapan biri olarak güreşin bu kadar ağır bir spor olduğunu bilmediğini anlatan Burç Kümbetlioğlu, "Ben diziden önce güreşin böylesine ağır bir spor olduğunu bilmiyordum. Bizim öyle canımızı çıkardılar ki vücudumda ağrıyan yerleri hissedince, benim vücudumda böyle yerler de varmış dedim yani yalan yok. Biz de bir yarı pehlivan sayılırız galiba. Hepsine, bütün güreşlere aşırı saygı duyuyorum. Çünkü 3 yaşında başlayan bir eğitim sürecinden

geçerek hayatlarını buna adıyorlar. Bu çok kıymetli bence." değerlendirmesinde bulundu. Yağlı güreşin çok emek isteyen, beslenmesinden uykusuna çok özen gösterilmesi gereken bir spor olduğunu vurgulayan Kümbetlioğlu, böylesine eğlenceli ve zor bir projede yer almaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek vatandaşların diziyi çok severek izleyeceğini sözlerine ekledi. Melis Kızılaslan ise dizide asi, dik, gururlu ve sevdikleri için bir sürü fedakârlık yapan, onları ön planda tutan bir karakteri canlandırdığını belirtti.

"Yiğitler çıktı meydana, hepsi birbirinden merdane..."

Yağlı güreş 1361 yılında Edirne'yi feth eden Murad Bey, verdiği emir ile aynı yılın yazında kırk yiğit akıncı anısına bir güreş düzenler. Bu düzenlenen güreş, "Kırkpınar Güreşleri" adıyla tarihe geçer. Kendine has ritüelleriyle ön plana çıkan, yüzyılların mirasını geleceğe taşıyan yağlı güreş sporumuz pehlivanları, kardeşlik şiarını kendine düstur edinen yapısı, kuralları, kullanılan özel kıyafet ve yöntemleriyle "geleneksel" kelimesini hakkıyla karşılar. Bu spor geçmişin emanetini geleceğe taşımanın gururuyla süregelir. Türk kültürünün bir simgesi hâline gelen yağlı güreş, 2010 yılında, UNESCO'nun "Somut Olmayan Kültürel Miras" listesine girmiştir. Yağlı güreşimiz 664 yıldır Edirne ilimizde Kırkpınar Yağlı Pehlivan Güreşleri adı altında devam eder.

250 yıllık miras

TRT tarafından hazırlanan “Çakı Cevizi” belgeseli, Deniz Harp Okulu’nun özelinde Türk Deniz Kuvvetlerinin köklü tarihini anlatıyor.

Her damlasında Türklüğün sarsılmaz iradesi, cesareti ve hürriyet aşkı saklı olan denizlerimiz, vatanın mavi sınırlarını koruyan kahramanların hikâyeleriyle dolu. 18. yüzyılın ortalarında Osmanlı’nın denizlerdeki gücünü yeniden tesis etmek amacıyla doğan Türk Deniz Kuvvetleri, ilk günlerinden itibaren sadece bir askerî güç değil, aynı zamanda bir milletin onur ve varoluş sembolü oldu. Türk donanması Akdeniz’den Ege’ye, Karadeniz’den Kızıldeniz’e kadar tarih boyunca vatan sevgisini, cesaretini ve Türklük ruhunu kuşanarak dalgalara meydan okudu. Birinci Dünya Savaşı’ndan Kurtuluş Savaşı’na, soğuk savaş yıllarından günümüze kadar Türk Deniz Kuvvetleri, varlığıyla her daim bir umut, her daim bir güven kaynağı oldu. İşte Türk Deniz Kuvvetlerinin çarpıcı öyküsü TRT’de bir belgesele dönüştü. Çok sayıda yeni yapımla ekranını

zenginleştiren ve yıl boyunca seyirciye güçlü içerikler sunmayı hedefleyen TRT, İç Yapımlar imzalı “Çakı Cevizi” belgeseli ile 2023 yılında 250. yılını kutlayan Deniz Harp Okulu’nun özelinde Türk Deniz Kuvvetleri’nin köklü tarihini anlatıyor. Bir Deniz Harp Okulu öğrencisi için ilk eğitim gemici bağı eğitimidir. Ve bu gemici bağının ilki ve en önemlisi “Çakı Cevizi”dir. Bağ yapmak zordur, yapan öğrenci ise artık aday deniz subayıdır. Bu nedenle her bir düğümde; 1773 yılında Kasımpaşa’da, Tersane-i Amire’de bir göz odada başlayan, Heybeliada’da devam eden, adıyla özdeşleşen ve Tuzla yarımadası modern tesislerinde yetişen seçkin subay mühendisleri ve Osmanlıdan Cumhuriyet’e, ambargolardan Türkiye yüzyılına Kurtuluş Savaşı’nda dahi kapanmayan okulun izleri var. Beş ayrı öğrenci profili üzerinden ilerleyen hikâye, 2024 yılında okulu birincilikle bitiren kadın deniz subayı Şeyda Yıldırım ile başlıyor; Türk Deniz Kuvvetleri Komutanı

Oramiral Ercüment Tatlıoğlu ile bitiyor. 250 yıllık tarih ve kadim uygulamalar ise Türk denizcilik tarihinde uzman akademisyenler ve şu anda çeşitli kademelerde bulunan amiraller tarafından anlatılıyor. Belgeselin çekimleri Heybeliada ve Tuzla Deniz Harp Okulu yerleşkeleri ile, Deniz Müzesi, TCG Gökova ve okul gemilerinde yapıldı. Deniz tarihimize ilişkin arşiv araştırması yapıldı ve yaklaşık 200’ün üzerinde fotoğraf yapay zekâ ile canlandırılarak ekrana taşındı. Aynı zamanda Türk denizcilik tarihinin en önemli ressamlarının oluşturduğu tarihi resimler 3D teknolojisi ile canlandırılarak anlatıldı. 23 Haziran Pazar günü, Deniz Müzesi’nde yapılan bir gala ile gösterime giren “Çakı Cevizi”nin yapımcı ve yönetmeni Hilal Yumuk ile Özlem Topçu Eralp. Aynı zamanda belgeselin senaristliğini de üstlenen ikili, Vizyon dergisi için sorularımızı yanıtladı.

Türk Deniz Kuvvetleri, sadece bir askerî güç değil, aynı zamanda bir milletin onur ve varoluş sembolü oldu. Türk donanması, tarih boyunca vatan sevgisini, cesaretini ve Türklük ruhunu kuşanarak dalgalara meydan okudu. Birinci Dünya Savaşı’ndan Kurtuluş Savaşı’na, soğuk savaş yıllarından günümüze kadar varlığıyla her daim bir umut, her daim bir güven kaynağı olarak görüldü.

Proje ne zaman ve nasıl ortaya çıktı?

Özlem Topçu Eralp: Aslında projenin öncesi var. Daha önce Millî Savunma Bakanlığının isteği üzerine “Ertesi Gün” adlı bir belgesel program hazırlamıştık. Belgesel, 15 Mayıs 1919’da Yunanistan’ın İzmir’i işgali ile başlayan zulmü ve yaşanan acıları yabancı temsilciler, gazeteciler ve sözlü tarihe vakıf yabancı konukların gözünden anlatıyordu. Yunanistan’ın bağımsızlık adı altında 1821 yılında Mora’da başlattığı katliam bu sürecin ilk halkasını oluşturuyordu.

Hilal Yumuk: Belgesel takdir topladı ve bunun üzerine Millî Savunma Bakanlığı, kuruluşu pek çok ülkenin tarihinden daha eskiye dayanan Deniz Harp Okulu’nu anlatan bir belgesel hazırlanmasını talep etti.

Deniz Harp Okulu, 2023 yılında 250. senesini kutladı

İç Yapımlar Daire Başkanımız Mesut Eker’in de teveccühü ile engin denizlere doğru yol almaya başladık.

Süreç nasıl işledi?

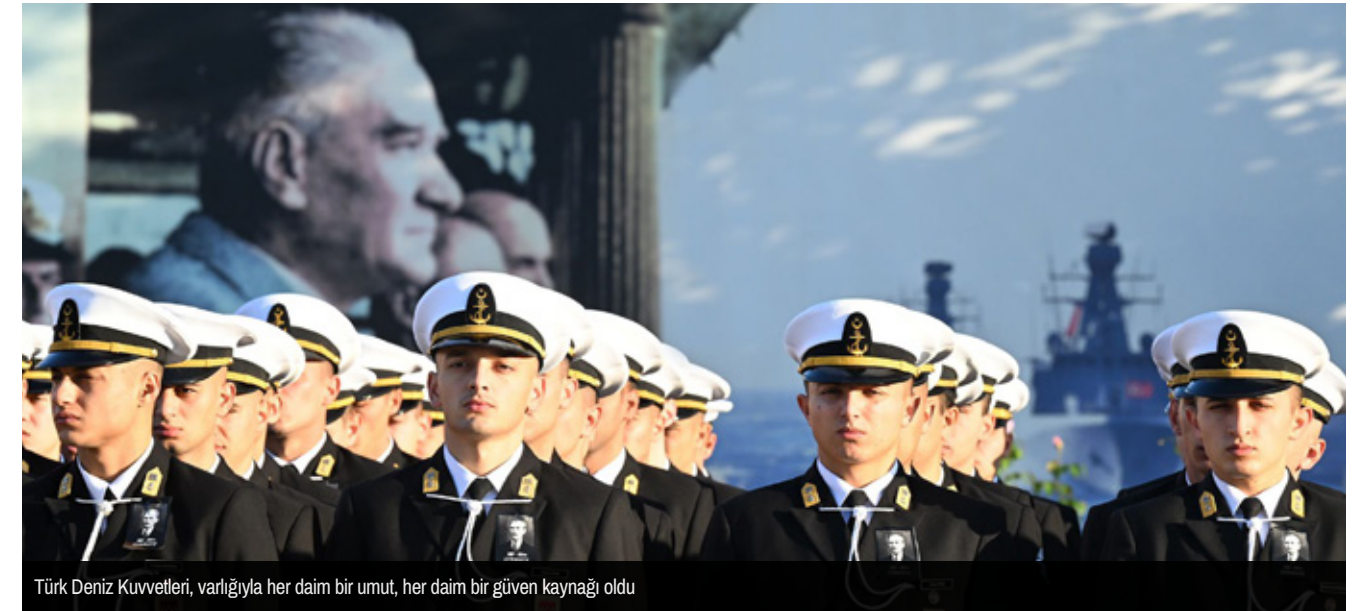
Ö.T.E.: Deniz Kuvvetleri Komutanlığında yaptığımız toplantı geliyor aklıma. Millî Savunma Bakanlığı, Millî Savunma Üniversitesi’nden temsilci ve yetkililerin de katıldığı bu toplantıda isterler belirtildi. İnanılmaz bir derinlik bekleniyor, 250 yıllık tarihe sahip olan bir askerî okulun, tek bölümlük bir belgeselde anlatılması isteniyordu.

H.Y.: Sadece bu da değil. Türk denizciliği çok eski bir tarihe ve çok modern bir yüze sahip evet, her daim yenilikler denizden gelmiş. Ancak her deniz subayı, gelenekleri ve ritüellerine son derece bağlı. Ve bu gelenekler, okulun tarihinden bile eski. Aslında belki de 5 - 6 bölümde anlatılabilecek bir okulu tek bir bölüme sığdırmak çok zor

olacaktı. Özlem bu anlamda önce kapandı ve araştırmaya başladı. Kaç kitaptı Özlem okuduğun?
Ö.T.E.: Çok fazla kitap ve bilimsel makale okumak gerekiyordu. 1773’te Cezayirli Gazi Hasan Paşa ile okul başlıyor ama öncesi de var. Çünkü Türk Denizciliği, bin yılı aşan bir tarihe sahip.

Belgeselin ismine nasıl karar verdiniz?

H.Y.: Özlem okumaları yaparken ben de diğer isterlere baktım. O sırada “Oyunbozan” belgeseli için “TCG Anadolu”yu çekiyorduk ve Aksaz Deniz Komutanlığındaydık. Sahada deniz subaylarını gözlemlene fırsatı buldum. Ve belgeselin ismi orada belirlendi: “Çakı Cevizi”
Ö.T.E.: “Çakı Cevizi” önemli bir sembol. “Ben deniz subayı adayıyım” demenin önemli bir rozeti. Aslında Türk Silahlı Kuvvetlerinde karacıların da havacıların da denizcilerin

Türk Deniz Kuvvetleri, varlığıyla her daim bir umut, her daim bir güven kaynağı oldu

Belgeselin çekimleri Heybeliada ve Tuzla Deniz Harp Okulu yerleşkeleri ile, Deniz Müzesi, TCG Gökova ve okul gemilerinde yapıldı. Deniz tarihimize ilişkin arşiv araştırması yapıldı ve yaklaşık 200'ün üzerinde fotoğraf yapay zekâ ile canlandırılarak ekrana taşındı.

de taşıdıkları meç (kılıç) öne çıkar. “Çakı Cevizi” ise sadece deniz subayı adaylarının boynunda taşıdığı bir bağ. Bir Deniz Harp Okulu öğrencisi okula başlayıp aday öğrenci olduğu andan mezuniyetine kadar bu gemici bağını boynunda taşır.

Hikâyeyi nasıl kurguladınız?

H.Y.: Okulla ilgili araştırmalar yaptığımızda ve danışmanlarımızla konuştuğumuzda anladık ki sahada pek çok aksiyon varken deniz subaylığını, denizciliği tam olarak duygusuyla verebilecek bir hikâye eksikliği mevcut. Evet. Deniz Kuvvetleri, Türkiye Yüzyılı'na yakışır bir şekilde bizi hem Mavi Vatan'da hem de okyanus ötesinde sadece korumuyor aynı zamanda çok da iyi temsil ediyor. Yetiştirdiği deniz subayları hem mühendis olarak gemi yapıyor, gemi dizayn ediyor hem yazılımını üstleniyor hem de o gemileri komuta ederek şanlı Türk bayrağını dünya denizlerinde dalgalandırıyor.

Ö. T. E.: Hilal, Gölçük donanmada büyümüş.

250 yıllık tarih, uzman akademisyenler ve şu anda çeşitli kademelerde bulunan amiraller tarafından anlatılıyor

Çok içindeydi ancak ben çok uzaktım. Dolayısıyla iş bölümü yaptık. Ben Türk denizcilik tarihini, okulun kuruluşunu, köşe taşlarını, okulun yüzyıllar içindeki değişimini, dönüşümünü ve bunları kimlerin konuşacağı konusunu üzerime aldım.

H. Y.: Ben de öğrencilerin senaryosu ve çekim teknikleri üzerinde durdum. 5 ayrı öğrenci profili oluşturarak okuldan yardım aldık. Pek çok öğrenci ile görüşme yaparak içinden profilimize uyan öğrencileri seçtik. Birinci profil; hayatında deniz görmemiş ve kendi imkânları ile okula girmeye hak kazanmış bir gençti. Şu anda 3. sınıfta ve çakı gibi bir subay olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. İkinci profil; iyi okullarda okumuş, bale, dans, spor, dil gibi pek çok donanımına sahip olan ve ilk tercihi deniz subaylığı olan bir kadın subay adayımızdı. Üçüncü ve dördüncü profil misafir öğrencilerdi. Biri Amavutluk'tan diğeri ise Azerbaycan'dan. Sonuncu profil ise okul birincisi de olan ve denk geldiği için çok mutlu olduğumuz, şimdi ülkesini okyanus ötesinde temsil eden kadın subayımızdı. Biz tüm iskeleti bu beş öğrenci üzerine kurduk.

Çekimleri nerede ve nasıl gerçekleştirdiniz?

H. Y.: En zor kısmı zaten ön araştırma ve senaryo yazımı idi, süreç sadece burada uzadı. Millî Savunma Bakanlığı ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile paralel yürüttüğümüz çalışmalar sonucunda ilk çekimleri Millî Savunma Üniversitesine bağlı Deniz Harp Okulu'nun Tuzla kampüsünde, Deniz Harp Okulu Heybeliada Yerleşkesi'nde, okul gemilerinde, Deniz Müzesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı komuta katında gerçekleştirdik. Ve tüm çekimleri, İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı İstanbul Müdürlüğü'nün kamera, ses, ışık şefikleri ile yaptık. Burada gerçekten büyük şükran borçluyuz. Çünkü İç Yapımlar Dairesi Başkanımız ve ekibi iki kişilik ordumuzun hep arkasındaydı.

Ö. T. E.: Öğrenciler ve okul çekimleri ardından röportaj çekimlerini Beşiktaş Deniz Müzesi Bahriye'de yaptık. Konusunda uzman akademisyenler ve Türk Deniz Kuvvetleri'nin seçkin subayları, komutanları ile tarihçileriyle, okulun tarihini ve geleneklerini konuştuk. Tabii bunları bir metin olmadan birbirine

Beş ayrı öğrenci profili üzerinden ilerleyen hikâye, 2024 yılında okulu birincilikle bitiren kadın deniz subayı Şeyda Yıldırım ile başlıyor; Türk Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Ercüment Tatlıoğlu ile bitiyor. 250 yıllık tarih ve kadim uygulamalar ise Türk Denizcilik tarihinde uzman akademisyenler ve şu anda çeşitli kademelerde bulunan amiraller tarafından anlatılıyor.

bağlamak ve izleyicinin ilgisini yüksek tutmak için ayrı bir çalışma yapmak gerekiyordu. Çünkü denizcilik tarihini anlatırken röportajlar dışında önemli bir kriter de belgeseli nasıl görselleştireceğimizdi. Benim çocukluğumda

bilmeden hep hayranlık duyduğum bir konu vardır. Denizciler aynı zamanda çok iyi ressam olabilir. Yazım ve çizimde yetenekleri büyüktür. Her gemide, her komutanlık binasında bu tablolara rastlarsınız. Özellikle deniz savaşlarını anlatan tablolardır bunlar. Türk resim tarihinde “bahriyeli ressamlar” kuşağı var. Bunu da röportajlar sırasında konuştuğumuz tarihçilerden öğrendik. Şöyle ki; her bahriyelilikte teknik resim çok önemli bir konu. Çünkü eski dönemlerde bugünkü gibi sonar, radar cihazları yok. Denizin ortasında karşınızdaki geminin dost mu, düşman gemisi mi anlayabilmeniz için, iyi bir göze sahip olmak zorundasınız. Bu da yetmez üç boyutlu görmek zorundasınız. Bu zorunluluk, bahriye mektebi mezunu pek çok subayın aynı zamanda iyi bir ressam olması sonucunu doğurmuş.

Sanıyorum yapay zekâ kullanıldı yapım için. Biraz bahseder misiniz?

H. Y.: Grafiker Tuna Başaran deniz sevdalısı bir arkadaşımız ve dalış sporu ile ilgileniyor aynı zamanda. Ne hayal ettiğimizi anladı ve bir gemi kamarasında bulunan tablolara yaklaştığımızda tabloların kendi içinde

canlanmasını sağladı. Aynı zamanda 3 boyutlu haritalarla gemilerin konumuna kadar tüm grafik sürecini yönetti. Diğer taraftan Tümay Yılmaz da Tuna Başaran'a destek vererek yapay zekâ kullandı. Ve biz 66 dakikalık bir belgeselde 200'ün üzerinde yapay zekâ kullanarak anlatımı hareketli ve derinlikli olarak görselleştirebilmiş olduk. **Ö. T. E.:** Tabii bu arada isterleri belirleyen komutanlarla da sürekli iletişim hâlinde olduk. Süreci birlikte yürüttük ve nasıl bir hayal kurduğumuzu, nasıl hikâyeleştireceğimizi anlattık. Sonuçta Millî Savunma Bakanımız ve Deniz Kuvvetleri Komutanımız izledi. Beğendiler ve TRT'nin gösterdiği başarıyı bir gala ile taçlandırmak istediler. Genel Sekreterliğimizin de büyük katkısı ile 23 Haziran 2025 tarihinde Beşiktaş Deniz Müzesi'nde belgesel gösterimi gerçekleşti. **H. Y.:** Büyük bir gurur ve mutluluk gecesiydi bizim için. Belgesel şimdi TRT'nin dijital platformu 'tabii'de yayınlanacak ve her genç istediği anda bu belgeseli izleyerek belki de hayalini kurduğu Deniz Harp Okulu'nda okumanın ne demek olduğunu ayrıntılarıyla görecek.

Galadan notlar

Millî Savunma Bakanlığı ve TRT Genel Müdürlüğü'nün üstün desteğiyle, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Millî Savunma Üniversitesi Rektörlüğü'nün güçlü iş birliğiyle hazırlanan “Çakı Cevizi” belgeselinin görkemli galası, İstanbul'un kalbinde, Beşiktaş Deniz Müzesi Komutanlığı'nda gerçekleştirildi. Anlamlı etkinlik, saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın coşkulu okunmasıyla başladı ve katılımcılara Türk denizcilik tarihinin derin izlerini hatırlattı. Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler, gönderdiği mesaj ile Deniz Harp Okulu'nun kuruluş yıl dönümünü kutladı ve Türk denizciliğinin güç kaynağı olan bu okula ve denizcilik tarihine olan bağlılığını dile getirdi. Mesajında, “Türk Deniz Kuvvetleri, tarih boyunca üstün vasıflarla yetişmiş denizcileriyle gurur kaynağımızdır.” ifadelerine yer verdi.

Gösterime, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Ercüment Tatlıoğlu da katıldı. Tatlıoğlu, belgeselin hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ederek, Türk Deniz Kuvvetleri'nin sahip olduğu eşsiz güç ve yetenekleri vurguladı. Tatlıoğlu, “Kendi millî fırkateynlerimizi, korvetlerimizi, mayın avlama gemilerimizi ve çıkarma birliklerimizi kendimiz yapıyoruz. Ayrıca, millî uçak gemisi ve denizaltı projeleriyle gurur duyuyoruz.” diyerek, savunmadaki bağımsızlık ve gelişmişlik seviyemizi anlattı.

Türk Deniz Kuvvetleri'nin tahminlerin ötesinde güçlü ve dinamik olduğunu vurgulayan Tatlıoğlu, “Dünyada ilk kez millî torpido ve mayın üretimi yapan bir ülkeyiz. Denizaltılarımızı ve platformlarımızı sürekli yeniliyor, modernize ediyoruz.” diye konuştu.

Belgeselin, denizcilik tarihimizin önemli anlarını ve başarılarını gelecek nesillere aktardığını belirten Tatlıoğlu, “Bu çalışma, Türk Deniz Kuvvetleri'nin sağladığı güvenlik ve millî gururun simgesi olarak büyük anlam taşıyor.” diyerek, emeği geçen herkese teşekkür etti. Ayrıca, belgeselin Türk denizcilik eğitimine ve savunma sanayisine yaptığı katkıları vurguladı.

Program, toplu fotoğraf çekimi ve plaket takdimleriyle sona erdi. Gala katılımcıları arasında Millî Savunma Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri Tuğamiral Zeki Aktürk, TRT Genel Sekreteri İbrahim Keleş, TRT İç Yapımlar Dairesi Başkanı Mesut Eker ve çeşitli amiraller ile Deniz Harp Okulu öğrencileri ve akademisyenler yer aldı. Katılımcılar, denizcilik tarihimizin gurur verici anlarını paylaşmanın mutluluğunu yaşadı.

Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Ercüment Tatlıoğlu, belgeselin galasında konuşma yaptı

Grafik: Rıdvan Varol

Tercihiniz ne?

Türkiye; kültürün, tarihin ve eğitimin buluşma noktası. Uluslararası öğrenciler için de yeni bir hayatın, yeni bir geleceğin kapısı. Dünyanın dört bir yanından gençler eğitim için yollarını ülkemize çeviriyor, tercihlerini Türkiye'den yana kullanıyor. "Tercih Atlası" programının her bölümünde bir üniversite, adaylarla buluşturuluyor.

Gençliğin hayalleri sınır tanımaz... Onlar dünyayı tanımak, eğitim alırken yeni olanaklara sahip olmak ve bambaşka kültürleri yaşamak konusunda eskisinden daha hevesli. İletişim olanaklarının artışıyla birlikte de hem kendi ülkelerinde hem de başka coğrafyalarda ne tür imkânlar var öğrenmeleri daha kolay. Hâl böyle olunca hem bizim gençlerimizin yurt dışında eğitimlerine devam etmeleri hem de yurt dışından gelecek gençlerin bizim ülkemizde eğitim almaları artık çok

daha olanak dahilinde. Yeni bir ülke, yeni arkadaşlıklar, farklı bir kültür ve yepyeni hayaller... Ülkemize gelmeyi ve köklü üniversitelerimizde eğitim almayı isteyen gençler için hayatlarının en heyecan verici yolculuklarından biri de böyle başlıyor. Türkiye, köklü üniversiteleri, zengin kültürü ve misafirperver insanlarıyla özellikle Türk devletlerinden gelen gençler için âdeta ikinci bir yuva oluyor. İşte tam bunun öncesinde TRT İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı'nca TRT Avaz için hazırlanan "Tercih Atlası" programı devreye giriyor. Bu programda, Türkiye'de

üniversite okumayı düşünen gençler için merak edilen her konu konuşuluyor. Başvuru süreçlerinden burs imkânlarına, şehir hayatından kampüs deneyimlerine kadar tüm detaylar ekrana taşınıyor. Ancak program sadece yurt dışından gelecek öğrencilere değil, ülkemizde üniversiteye hazırlanan gençlere de rehber olmaya çalışıyor.

Kültürler arası köprü

Bir eğitim yolculuğu olmanın yanında kültürler arası bir köprü de kuran bu serüvenin tam kalbine, stüdyoya konuk oluyoruz. Programın yapımcısı ve

Köklü tarihi, güçlü üniversiteleri, misafirperver insanları ve kültürel zenginliğiyle Türkiye, Türk Cumhuriyetleri'nden gelen gençler için bir eğitim ve gelişim merkezi olmaya devam ediyor.

sunucusu Burçak Ateş Güler ve yönetmeni Muharrem Kömeçoğlu'ndan programın diğer detaylarını öğreniyoruz. İlk sözü Burçak Ateş Güler'e veriyoruz: "Yeni bir gelecek için üniversiteye adım atmaya çalışan gençlerin yanında yer alabilmek, onlara destek verebilmek en büyük amacımız. 'Tercih Atlası' programını da zaten bu yüzden planladık. Üniversite adayı gençlere ve ebeveynlerine yönelik programımız 26 bölüm boyunca onlara rehberlik yapmayı planlıyor. Her bölümde farklı bir üniversiteye yolculuk edeceğimiz 'Tercih Atlası' programında konuk üniversitenin öne çıkan yönlerini, bulundukları şehir ile temaslarını, bölgeye katkılarını, sanayi iş birliklerini, proje desteklerini, akredite programlarını, öne çıkan fakültelerini ve benzeri pek çok merak edilen konuyu bizzat üniversite rektörünün anlatımı ile ekranlara taşıyoruz. Programda rektörün gözünden üniversiteyi dinlerken aynı zamanda konuk üniversitenin Türk devletlerinden gelen uluslararası öğrencilerinin röportajlarına da yer vererek öğrencilerin gözünden de üniversiteyi dinliyoruz."

Öğrenci hareketliliği

Türk devletlerinin sesi olan TRT Avaz'da 26 dakikalık bölümler hâlinde ekrana gelecek program hem ulusal hem de uluslararası üniversite adayı gençlere Türkiye'deki üniversiteleri öne çıkan yönleri ile tanıtıyor. Program, ülkemizdeki üniversitelerimizi Türk devletlerindeki gençlere tanıtarak, uluslararası öğrenci hareketliliğine de katkı sağlamayı ve Türk devletleri ile kültürel bağımızı güçlendirmeyi hedefliyor. Programın yapımcısı ve aynı zamanda etkili sunumuyla gençleri programa davet eden sunucusu Burçak Ateş Güler, bu hedefin altını şu cümlelerle bir kez daha

Programa üniversite rektörleri konuk oluyor

Tercih Atlası'nı Burçak Ateş Güler sunuyor

çiziyor: "Uluslararası öğrenci hareketliliği, eğitimin evrenselleştiği günümüzde ülkeler açısından bir rekabet alanı hâline dönüştü. Uluslararası eğitim ülke ekonomisine büyük katkı sağlamanın yanı sıra siyasi - diplomatik ilişkiler sosyal - kültürel etkileşim, akademik etkileşim - gelişim açısından da önem taşıyor. Programda Türkiye'deki yüksek öğretim kurumlarına uluslararası öğrenci çekmek ana amaç gibi görünse de program Türkiye'deki üniversite adayı gençlere de üniversitelerimizin tanıtımı açısından fayda sunacak ve Türk devletleri ile kurulan iş birlikleri konusunda

bilgilendirilmelerini sağlayacaktır. Bu açıdan program ulusal ve uluslararası öğrencilere rehberlik edecektir. 'Tercih Atlası' programı bu kapsamda kamusal hizmet bilinci ile ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının özellikle Türk devletleri tarafından görünürlüğünü artırarak, uluslararası öğrenci hareketliliğine katkı sağlayacaktır."

Akademik itibar

Güler, geçtiğimiz yılın verilerine göre ülkemizde 350 bine yakın uluslararası öğrenci olduğunu belirtiyor ve ekliyor: "Ülkemizdeki üniversitelerimiz, akademik

TRT İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve Türk devletlerinin sesi olan TRT Avaz kanalında yayımlanacak olan “Tercih Atlası”, 26 dakikalık 26 bölümden oluşuyor.

kadroları ve başarıları, sektör iş birlikleri, öğrencilere sağladıkları imkânlar ile rekabet gücünü artırarak hem ulusal hem de uluslararası öğrencilerin tercihlerinde üst sıralarda yer almaktadır. Türk üniversitelerinin akademik itibar açısından dünya sıralamasındaki yükselişi uluslararası öğrenci potansiyelini de artırmaktadır. YÖK’ün yayımladığı ‘Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi (2024 - 2028)’ne göre 2024 yılı itibarıyla ülkemizde yaklaşık 350 bin uluslararası öğrenci bulunmaktadır. Türkiye’de yükseköğretimlerine devam eden uluslararası öğrencilerin uyruklarına bakıldığında ise Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan ilk 10’da yer almaktadır. Program konusu bu açıdan Avaz coğrafyası açısından önem taşımaktadır.”

Programın yönetmeni Muharrem

Programın jeneriği Rıdvan Varol tarafından yapıldı

Kömeçoğlu da şehirlerin kalkınmasında önemli kurumlar olduğunun altını çiziyor ve sözlerini şöyle sürdürüyor: “Programda, sektör - üniversite iş birliği, şehir ile uyum, şehrin öğrencilere sağladığı avantajlar (güvenlik, ucuzluk, sağlık, turizm, staj ve benzeri), şehrin coğrafi önemi - potansiyeli gibi konular gündeme geliyor ve böylece üniversitenin yanı sıra üniversitenin yer aldığı şehrin de tanıtımı TRT Avaz

izleyicilerine yapıyor Gençler TRT Avaz ekranından hem akıllarındaki üniversiteyi görme ve tanıma imkânı buluyor, hem de Türkiye hakkında fikir sahibi oluyorlar. Bu bizim gençlerimiz için de geçerli. Belki başka bir şehirdeki üniversiteyi seçmek istiyorlar. Üstelik programımızda o şehri tanıma fırsatı da buluyorlar ve üniversitelerin imkânlarını da birinci ağızdan yani rektörlerden öğreniyorlar.

Tercih Atlası 26 bölümden oluşuyor

“Tercih Atlası” programının her bölümünde bir devlet üniversitesi tanıtılıyor. Program, ülkemizdeki üniversitelerin uluslararası öğrenci kapasitelerini, öğrenci hareketliliğini, başvuru şartlarını, yerleştirme puan türlerini, yurt - burs - staj imkânlarını, değişim programlarını, sektör iş birliklerini, akademik başarılarını ve iş birliklerini, uluslararası sıralamalardaki yerlerini ekrana getiriyor. Farklı dillerde eğitim avantajlarını, araştırma ve yayın faaliyetlerini, akademik kadrolarını, akredite bölümlerini bizzat rektörlerin anlatımları ile ekrana yansıtıyor.

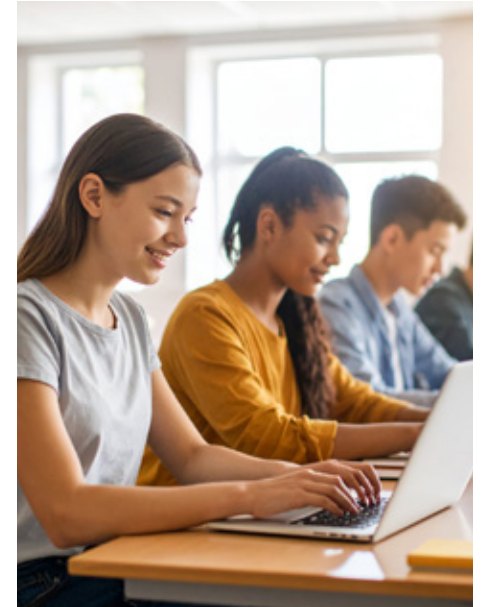
Ayrıca bu tercihleri geçtiğimiz yıllarda yapmış gençlere de programda görüşlerini paylaşma şansı tanıyoruz.”

Şimdiye dek programa konuk olan gençlerin çoğunun hem ülkemizi hem de öğrenim gördükleri üniversiteyi sevdiklerini, ülkemizin misafirperverliğinden duydukları memnuniyeti dile getirdiklerini de hem Kömeçoğlu hem de Güler’den öğreniyoruz.

Senin yolculuğun!

Program ekibinin gençlere ortak bir de mesajı var: “Hayatının en önemli kararlarından birini verirken yanında olsak, ne güzel olurdu değil mi? Yeni bir ülke,

yeni bir dil, yeni arkadaşlıklar... Kulağa biraz heyecanlı, belki biraz da göz korkutucu geliyor olabilir. Ama merak etme, Türkiye’de seni bekleyen kocaman bir aile ve bambaşka bir dünya var. ‘Tercih Atlası’nda Türkiye’ye eğitim için gelmek isteyen, özellikle de Türk Cumhuriyetleri’nden gelen genç kardeşlerimizle yol arkadaşlığı yapıyoruz. Kim, nasıl başvurur? Hangi şehirde ne var? Burs alabilir miyim? Yurt hayatı nasıl? Aklına takılan her şeyi beraber konuşacağız. Çünkü bu sadece bir üniversite hikâyesi değil... Bu senin kendi yolculuğun. Haydi gel! Türkiye ve üniversiteleri seni bekliyor.”

Evrenin pusulası

TRT Belgesel'de ekrana gelen “Bilimin Sultanları: Ali Kuşçu” adlı yapım, ilmi ile göklerin ve yıldızların sırrını çözmeye çalışan bir âlimin hayatını anlatıyor.

Doğu'nun bilgeliğinde, göklerin derinliğinde saklıydı onun düşünceleri. Yalnızca bir bilim insanı değil, bilginin kutsal nehrinde yüzen bir âlimdi aynı zamanda. Kalemi, sadece sayıları değil; evrenin dilini yazdı bir bakıma. Gerçeği, semanın sonsuzluğunda, yıldızlarda, gezegenlerde aradı. Hayatın anlamını matematikğin ritminde buldu. Gökyüzü bir kitap, yıldızlar ise onun harfleriydi Ali Kuşçu'ya göre. Semerkand'ın ilimle örülü sokaklarında, Uluğ Bey'in rasathanesinde başlamıştı yolculuğu. Henüz çok gençken öğrenmişti yıldızların dilini. Uluğ Bey, onu özenle yetiştirmişti; çünkü bilirdi ki göğü okuyabilen, yeryüzünü de anlayabilir. Semerkand'tan İstanbul'a uzanan yolculuğunda ardından gelen pek çok isme rehber oldu. Matematiğin bilinmezliklerinde gezindi, kelimeleri ilimle yonttu. Mantıkta,

felsefede, kelimada ustalaştı. Bilgiye olan aşkı ve merakı ile evrenin gizlerini çözmeye çalıştı. Batı'nın Rönesans'a hazırlandığı çağda, Doğu'da göğü aralayan bir anahtardı âdeta. Bilimle ördüğü köprüler, medeniyetleri birbirine bağladı; insanlık tarihine yeni ufuklar açtı. Bilgisi, zamanla sınırlı değildi zira; onun ilmi çağlar üstüydü. Aradan ne kadar zaman geçerse geçsin yüzyıllar öncesinden süzülen bir yıldız gibi parlamaya devam etti adı.

Göge sevdalı bir bilginin ayak sesleri

Yıl içinde gerçekleşen “Yenilik Mevsimi” temalı bir lansmanla 30'dan fazla yeni yapımı seyircisiyle buluşturan TRT Belgesel, bir özgün yapımını daha ekrana taşıyor. “TRT hem bellektir hem gelecek” mottosuna uygun olarak, medeniyetimize ait değerleri gün yüzüne çıkarma ve yeni nesillere aktarma hedefi taşıyan “Bilimin Sultanları: Ali Kuşçu”

belgeseli, 15. yüzyılda yaşamış çağının en önemli dehalarından biri olan Semerkandlı âlim Ali Kuşçu'nun yaşamından önemli bir süreci yansıtıyor. “Bilimin Sultanları: Ali Kuşçu”, Semerkand'ta doğup büyüyen Ali Kuşçu'nun, çocukluğundan itibaren bilime olan eşsiz merakını, Uluğ Bey'in himayesinde aldığı eğitimi ve mevcut bilgileri sorgulama cesaretini işliyor. Uluğ Bey, Kadızade-i Rumi ve Gıyaseddin Cemşid gibi dönemin önemli bilim insanlarından dersler alan Ali Kuşçu, gözlem ve teorinin sınırlarını zorlayarak evrenin işleyişine dair derinlemesine bir anlayış geliştirme peşinde koşuyor. Ancak, bilimsel ufkunun genişlemesi ve aradığı cevapları bulma arzusu onu farklı ilim merkezlerine doğru bir yolculuğa sürüklüyor. Bu yolculukta karşılaştığı zorluklar ve edindiği eşsiz bilgiler, Ali Kuşçu'nun bilime olan adanmışlığının da en büyük göstergesi oluyor.

Dönemi canlandırmak için özel dekorlar kuruldu

Aynı pusulanın peşinden

Ali Kuşçu, yıldızlara bakarken medeniyetin de pusulasını çiziyordu. Yüzyıllar sonra, Fuat Sezgin de aynı pusulanın peşine düştü. Gerçek nedir sorusunun cevabını Ali Kuşçu, yıldızlarda aramıştı. Fuat Sezgin ise cevabı arşivlerin içinde, unutulmuş ciltlerin arasında buldu. Onun yolculuğu göğe değil, unutturulmuş raflara, tozlu el yazmalarına, tarihin saklı arşivlerine doğruydı. Gözleri, Batı'nın kitaplıklarında kaybolmuş Doğu'nun parıltılarını aradı. İslam bilim tarihini âdeta yeniden inşa etti. Ali Kuşçu'nun adımlarını takip ederek sadece onun bıraktığı izleri değil, koca bir medeniyetin hafızasını ayağa kaldırdı. Ömrünü İslam bilim ve teknoloji tarihine adayan ve bu konuda sayısız eser vererek, güçlü bir külliyyat mirası bırakan merhum Prof. Dr. Fuat Sezgin'in gençliğinden bir kesit de belgeselin içeriğinde yer alıyor. Belgeselin ilk yayını da Prof. Dr. Fuat Sezgin'in vefat yıl dönümünde gerçekleşti ve 30 Haziran Pazartesi, saat 22.00'de TRT Belgesel'de ekrana geldi.

Fuat Sezgin ve Ali Kuşçu'yu genç oyuncular canlandırıyor

Ali Kuşçu, Batı'nın Rönesans'a hazırlandığı çağda, Doğu'da göğü aralayan bir anahtardı âdeta. Bilimle ördüğü köprüler, medeniyetleri birbirine bağladı; insanlık tarihine yeni ufuklar açtı. Bilgisi, zamanla sınırlı değildi zira; onun ilmi çağlar üstüydü.

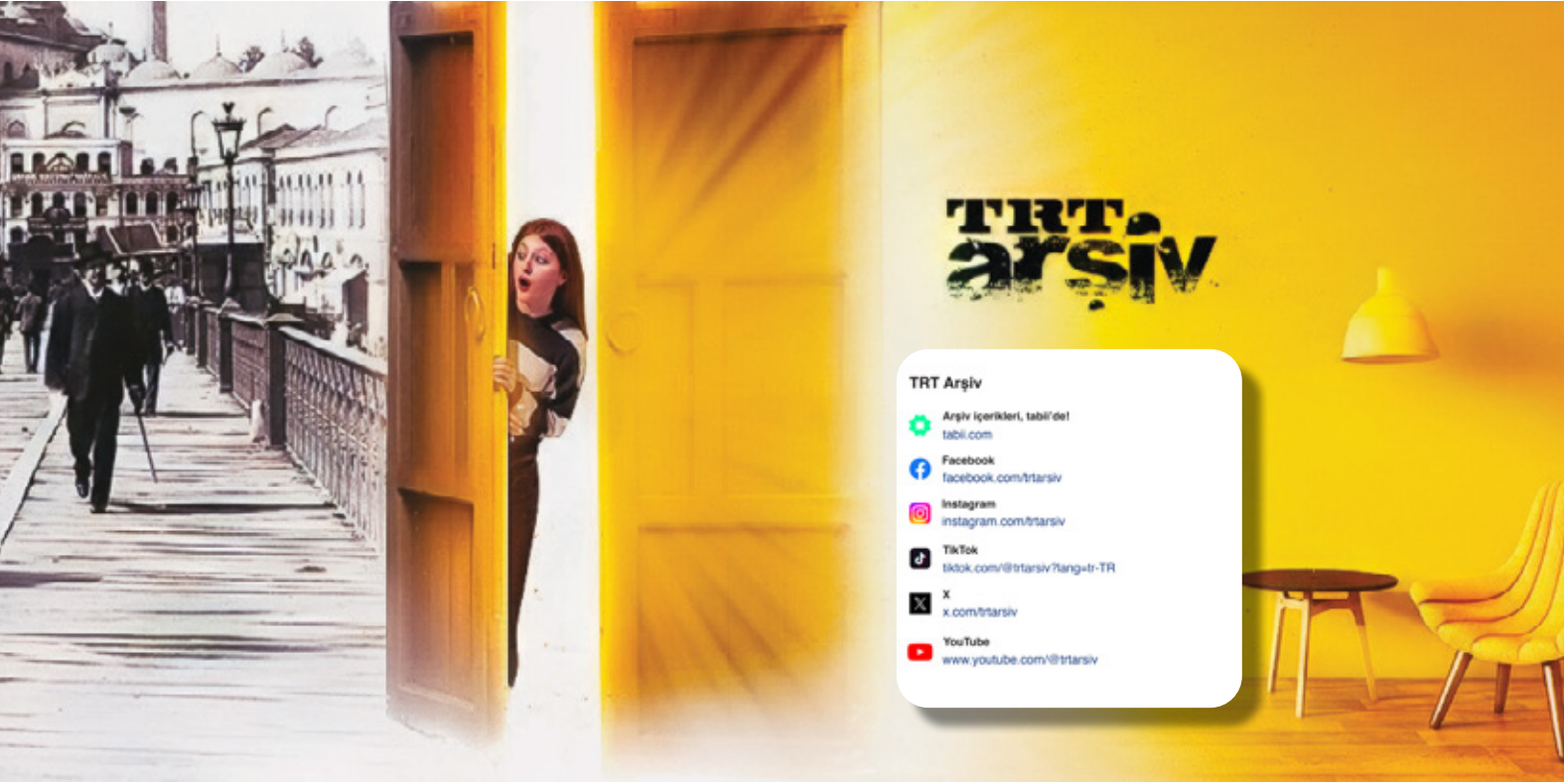
Tarihten notlar

Astronom Ali Kuşçu, 1403 yılında Semerkand'ta dünyaya geldi. Çocukluğundan beri matematik ve astronomi alanlarında ilgi sahibiydi. Semerkant ve Kirman'da bu ilgi alanlarında eğitim aldı ve ardından Timur imparatoru ve astronomu olan Uluğ Bey'in rasathanesinde çalışmaya başladı. İmparatorluğun dış ilişkilerine de katılarak Osmanlı ile barış görüşmeleri yapılmasında rol oynadı ve bunun üzerine Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı'ya davet edildi. Osmanlı'ya gelmesiyle birlikte astronominin ve matematiğin gelişmesine katkıda bulundu. Güneş saatleri ve gezegenlerin modellenmesi üzerine çalışmalar yaptı, yenilikçi astronomik yorumları dikkat çekti.

Ali Kuşçu, Aristoteles'in fiziksel görüşlerine ihtiyacı olmadığını söyleyerek reddetmiştir ve gök cisimlerinin düzgün dairesel yörüngelerde dönmek zorunda olmadıkları fikrini öne sürmüştür. Kuşçu'nun bu görüşleri Kopernik öncesi Avrupa'da kavramsal bir devrim olarak görülmüştür. Başta astronomi olmak üzere matematik, fıkıh, ilim, mekanik, dil bilimi üzerine çok fazla sayıda eser vermiştir. Çoğunluğunu Farsça olarak yazdığı eserlerinden günümüzde en bilineni Astronomi Risalesi'dir.

Ali Kuşçu, bilim dünyasında yüzyıllar sonra dahi kendinden bahsettirecek katkılarının ardından 1474 yılında İstanbul'da yaşama veda etmiştir.

Z kuşağının geçmişle buluşma noktası

Gençlik için geçmiş, bir zamanlar sadece büyüklerin anlattığı hikâyelerden ya da eski filmlerdeki sahnelerden ibaretti. Ama artık her şey değişti. Bugün geçmiş, bir dokunuş kadar yakın; bir sosyal medya kaydırmasında, bir videonun ilk karesinde karşımıza çıkıyor ve bizi, hiç yaşamadığımız ama bir şekilde tanıdık gelen o dünyaya davet ediyor. Bu yolculuğun kapısını aralayan mecra: TRT Arşiv.

Dünyayı ekranlardan öğrenen ilk nesil 2000 sonrası doğan gençler. Dijital evrende büyüyen bu kuşak için, geçmişle kurulacak bağ da doğal olarak dijital mecralardan geçiyor. İşte TRT Arşiv, bu dijital hafıza evreninde âdeta bir pusula işlevi görüyor. Z kuşağına geçmişini yalnızca anlatmıyor; onu yaşıyor, hissettiriyor ve bugüne taşıyor. TRT Arşiv'de gezinirken tanımadığınız bir sanatçının gençliğine ait bir görüntüye denk geliyorsunuz. Ama gördüğünüz kişi, yalnızca bir figür olmaktan çok öteye geçiyor, o sizi dönemin sokaklarına, müziklerine, hayallerine sürükleyen kişi oluveriyor.

Yaşadığı dönemin moda anlayışı, giyim tarzı, konuşma dili, şehirlerin dokusu birer birer canlanıyor gözünüzde. Sanki zamanda bir pencere açılmış gibi. Geçmiş, artık tozlu kitap sayfalarında değil ekranınızda, avucunuzda, anbean yanınızda. Bugünün gençliği, tıpkı dünyanın dört bir yanındaki yaşlıları gibi benzer içeriklerle büyüyor. Ancak bu hızlı akış içinde kendi kültürel izlerini sürmek her zaman kolay olmuyor. TRT Arşiv, işte bu yüzden önemli. Çünkü o, Z kuşağına geçmişini anlatıyor. Anadolu'nun dört bir yanından görüntüleri, Karadeniz'in halk eğlencelerinden Ege sokaklarına, Doğu'nun geleneklerinden şehir hayatına kadar pek çok ayrıntıyı gün yüzüne çıkıyor. Bu içerikler, gençlerin hem

geçmişini tanımasına hem de kendi kimliklerini daha derinlemesine anlamlandırmasına katkı sağlıyor. Artık "bizim zamanımızda" diye başlayan aile sohbetleri, sosyal medya videoları eşliğinde daha güçlü bir etkileşimle devam ediyor.

Kuşaklar arası köprü

TRT Arşiv'in dijital medyaya taşıdığı görseller, geçmiş ile bugün arasında güçlü bir bağ kuruyor. Kuşaklar arası iletişim güçleniyor, ortak hafıza yeniden inşa ediliyor. Gençler, yaşamadıkları yılların atmosferini hissedebiliyor; bir sokak röportajında yalnızca konuşan kişiyi değil, arka plandaki şehrin dokusunu, kıyafetleri, davranış biçimlerini

Geçmiş artık yalnızca anlatılan bir hikâye değil; ekranlarımızda canlanan bir deneyim. Z kuşağı, TRT Arşiv sayesinde geçmişin izini dijitalde sürüyor, kendi kültürel kökleriyle yeniden buluşuyor.

de gözlemleyebiliyor. Z kuşağı, yaşamadığı dönemleri anlamaya, o dönemin ruhunu, sanatını, toplumsal olaylarını keşfetmeye meraklı. Özel günlerde veya bir sanatçının ölüm yıl dönümünde paylaşılan nostaljik videolar, fotoğraflar ve röportajlar onlara hem tarih bilinci kazandırıyor hem de görsel hafızalarını besliyor. Ayrıca sosyal medyada bu içerikler bir nevi "kültürel hafıza akışı" oluşturuyor. Mesela bir sanatçının ölüm yıl dönümünde paylaşılan eski konser görüntüleri veya bir bayram sabahına ait TRT yayını, gençlerin o günle duygusal bağ kurmasını sağlıyor. Görsel ve içerik kalitesiyle gençlere geçmişi bugünün akımlarına uygun bir biçimde sunan TRT Arşiv görüntüleri; reels, story gibi dinamik formatlarla buluşturulunca gençler için erişilebilir ve paylaşılabılır hâle geliyor. Bu da hem geçmişe merak duyan hem de sosyal medyada farklı içerik arayan gençlerin dikkatini çekiyor.

Gençlik arşivde

TRT Arşiv'de yer alan 1983 tarihli "Genç ne demek?" başlıklı bir röportaj, dönemler arasındaki farklılıkları gözler önüne seriyor. Röportaj yapılan gençlerin 80'li yıllardaki giyim tarzı ve konuşma şekli ile bugünün gençlerinin dili ve görünümü arasında belirgin farklar var. Ancak yıllar değişse de kuşaklara dair kaygılar değişmiyor. Röportajda da görüldüğü gibi, "Nereye gidiyor bu gençlik?" gibi serzenişler o dönemin büyüklerinde de mevcut. Aslında bu sorgulama insanlık tarihi kadar eski; M.Ö. 400'lerde Sokrates bile "Bu gençlerle geleceğimizi hiç parlak görmüyorum." dememiş miydi?

Yine TRT Arşiv'in sunduğu nostaljik detaylardan biri de geçmiş yıllarda ekran başında sabırsızlıkla beklenen çocuk programları. Mesela 1981 yılında Adile Naşit'in ekran başındaki çocuklara "Kuzucuklarım" diye seslenerek masallar anlattığı programı, bu yayınların en sevilen örneklerinden biriydi.

Pop müzik sanatçısı Füsün Önal'ın, 1971'deki TRT canlı yayınından arşiv görüntüsü

Adile Naşit, ekran başındaki çocuklarına "Kuzucuklarım" diye seslenirdi

O zamanlar yetişkinlerin televizyondan masal anlattığı bu yayınlar, bugünün çocuklarına oldukça garip gelse de bir zamanlar, ailece ekran karşısında geçirilen bu anlar, toplumsal hafızanın renkli parçaları. TRT Arşiv'in sosyal medyasında "Seksenler" dizisinden paylaşılan bir kesitte de görüldüğü gibi, Walkman 1979 gençleri için gerçek bir yenilikti. Yürürken ya da gezerken kulaklıkla müzik dinlemek onlar için bambaşka bir deneyimdi. Günümüz gençleriye buna doğar doğmaz sahipti. Geçmişin ve bugünün gençleri arasında farklılıklar olsa da günümüz gençleri TRT Arşiv'in içerikleriyle geçmişe dönüp büyüklerini anlıyor, keşfediyor ve paylaşıyor.

Dijitalde geçmişten geleceğe

TRT Arşiv, bireysel meraktan çok daha fazlası; dijital çağın kolektif hafıza. Gençler için burası, tek boyutlu bir tarih anlatısının ötesinde bir keşif alanı. İzlenen her video yeni soruları beraberinde getiriyor: "O dönemde

insanlar neye gülerdi?", "Nasıl giyinirlerdi?", "Şehir hayatı nasıldı?" Bu merak, geçmişin bugünün süzgecinden geçirirken Z kuşağının kendi zamanını da daha iyi anlamasına katkı sağlıyor. Bugünün gençleri, geçmişle yalnızca bilgi yoluyla değil, duygusal bir bağ kurarak ilişki kurmak istiyor. Hafıza, gençler için bir yükten ziyade yön bulmalarına yardım eden bir harita. TRT Arşiv ise bu haritanın siyah - beyaz ama en renkli ve canlı sayfalarından biri. Görseller, sesler ve anılar bugünün gözüyle yeniden anlam kazanıyor. Geçmişin izlerini bugüne taşıyan, bugünden de geleceğe uzanan bu yolculukta TRT Arşiv, sosyal medya içeriklerini, Z kuşağının dijital hafıza yolculuğunun vazgeçilmez bir kaynağına dönüşüyor. Çünkü hafıza, geriye dönüp bakmak değil; geçmişin bugünün aynasında görmek ve geleceğe taşımaktır. TRT Arşiv ise bu aynayı gençlerin önüne koyuyor.

Sanatçı Banış Manço ve Selda Bağcan'ın TRT Stüdyosu'ndaki program çekimi

Bilgi ve strateji bir arada

TRT 1'in çiçeği burnunda yarışma programı "Kim Gitsin?", Ufuk Özkan'ın sunumuyla ekranlara yeni bir soluk getiriyor.

Sezon boyunca izleyiciyi ekran başına kilitleyen dizi ve programlar, yaz aylarının gelmesiyle birer birer sezon finali ya da final bölümleriyle ekrana veda etti. Merak uyandıran finallerin ardından, TRT'nin yaz sezonu yapımları da yayın hayatına başladı. Kışın ağırlığından uzak; mevsimin tazeliğini ve enerjisini taşıyan, her karesiyle ruhumuzu okşayan ve hafifleten o yapımlardan biri de geçtiğimiz günlerde ekranda yerini alan TRT 1'in yeni yarışma programı "Kim Gitsin?".

Yüzde yüz yerli formatlı bir program olan "Kim Gitsin?", bilgi kadar strateji de gerektiren bir yarışma. Ufuk Özkan'ın sunduğu programda, beş yarışmacı ortak bir kasada para biriktiriyor ve stratejik bir elemeye kimin gideceğine karar veriyor.

Üstelik beş farklı ve özgün etaptan oluşan programda, 200 bin lirayı bulan bir ödül de yarışmacıları bekliyor.

Yeni ve yerli bir soluk

Yıllardır eğitici, bilgilendirici ve eğlendirici programlarıyla izleyicilerin güvenini kazanmış olan TRT 1'de, "Kim Gitsin?" gibi yüzde yüz yerli bir formatın yer alması, hem Türk yapımçılığının gücünü ortaya koyuyor hem de TRT'nin yerel değerlere ve özgün projelere verdiği önemi gösteriyor. Bu tür projeler, izleyicinin kendi kültürüne ait içerikleri görme arzusunu tatmin ederken, aynı zamanda bilgi yarışması formatına yeni bir soluk getirme potansiyeli taşıyor.

Ufuk Özkan'ın eğlenceli ve tecrübeli sunumu, "Kim Gitsin?"'in izleyiciyle olan bağını güçlendiren en önemli unsurlardan birine dönüşüyor. Yıllardır birçok popüler yarışma

ve dizi projesinde yer alarak geniş bir hayran kitlesi edinen Özkan, kendine özgü mizah anlayışı ve samimi tavırlarıyla programa sıcak bir hava katıyor. Yarışmacılarla kurduğu doğal diyaloglar, doğru zamanda yaptığı espriler ve genel dinamik tavrı, izleyicilerin kendilerini programın bir parçası hissetmelerine olanak tanıyor. Bu sayede, "Kim Gitsin?" sadece bir bilgi yarışması olmaktan öteye geçerek, evdeki herkesin birlikte eğlenerek vakit geçirebileceği keyifli bir seyirlik sunuyor.

"Kim Gitsin?", içeriği ile fark oluşturuluyor

"Kim Gitsin?", farklı etaplarıyla bilgi yarışması formatına çeşitlilik ve dinamizm katıyor. "Doğru - Yanlış" gibi temel bilgi testlerinin yanı sıra, "İpucu" etabının gizemli yapısı ve ödülün düşmesiyle artan gerilim, "Bakış

TRT 1'de "Kim Gitsin?" gibi yüzde yüz yerli bir formatın yer alması, hem Türk yapımçılığının gücünü ortaya koyuyor hem de TRT'nin yerel değerlere ve özgün projelere verdiği önemi gösteriyor.

Açısı'nın görsel hafızaya dayalı soruları ve "Kafa Zehir" in matematiksel zekâ gerektiren hızlı tepkime ihtiyacı, yarışmayı tekdüzellikten çıkarıyor. Özellikle ortak kasa sistemi ve en çok bilen eleme yetkisi, programın sadece bilgiye değil, aynı zamanda yarışmacıların birbirleriyle olan etkileşimlerine ve stratejik zekâlarına odaklanmasını sağlıyor. Bu format, izleyicilerin yarışmacıların kararlarını tahmin etmeye çalıştığı, risk ve kazanç dengesini sorguladığı, âdeta bir satranç oyununu izler gibi programın içine çekilmesini sağlayarak, "Kim Gitsin?" i diğer bilgi yarışmalarından ayırıyor.

Yarışmacıların taktiksel zekâları da sınanıyor

"Kim Gitsin?"'in en dikkat çekici özelliklerinden biri, beş yarışmacının ortak bir kasada para biriktirmesi olarak görülüyor. Her doğru cevapla kasaya eklenen paralar, yarışmacıların kolektif başarısını

temsil ediyor. Ancak bu ortak kasa, eleme aşamasında stratejik bir dinamik kazanıyor. En çok doğru cevabı bilen yarışmacı, bir kişiyi eleme hakkına sahip oluyor. Bu eleme hakkı, yarışmacıya zorlu ve ironi dolu bir tercih süreci sunuyor. Kasaya en çok para ekleyen, yani kendisine en yakın doğru cevap sayısına sahip rakibini eleyerek, o yarışmacının kasaya kazandırdığı paranın da gitmesini sağlıyor. Bu durum da yarışmacıya kazanma ihtimalini artırma şansı yaratabiliyor. Bir diğer seçenek olarak en az doğru cevabı vererek, kasaya en az katkıda bulunan yarışmacıyı göndererek, riskten kaçınabiliyor ve kasadaki toplam parayı daha az etkileyebiliyor.

Bu stratejik eleme sistemi, yarışmanın seyrini her an değiştirebilecek sürprizlere açık hâle getiriyor ve izleyicilere sadece bilgi değil, aynı zamanda yarışmacıların taktiksel zekâlarını da izleme fırsatı sunuyor.

Ufuk Özkan'la bilgi ve strateji yarışı

"Kim Gitsin?", geleneksel bilgi yarışması anlayışına getirdiği yenilikçi yaklaşımlarla seyirciyi ekrana kilitlemeye aday bir yapım. Yarışmacıların sadece bilgileriyle değil, aynı zamanda stratejik düşünme becerileriyle de öne çıkacak olması formatı çok daha ilgi çekici hâle dönüştürüyor. Ortak kasa sistemi ve en çok soru bilen yarışmacının eleme

“Kim Gitsin?”, farklı etaplarıyla bilgi yarışması formatına çeşitlilik ve dinamizm katıyor. “Doğru - Yanlış” gibi temel bilgi testlerinin yanı sıra, “İpucu” etabının gizemli yapısı ve ödülün düşmesiyle artan gerilim, “Bakış Açısı”nın görsel hafızaya dayalı soruları ve “Kafa Zehir”in matematiksel zekâ gerektiren hızlı tepkime ihtiyacı, yarışmayı tekdüzeliğe çıkarıyor.

hakına sahip olması, her an değişebilecek dengeleri beraberinde getiriyor. İzleyicinin yarışmacılarla birlikte düşündüğü, onların hamlelerini tahmin etmeye çalıştığı ve bir sonraki kararı merakla beklediği eşi benzeri olmayan “Kim Gitsin?”, her gün, saat 17.45'te, TRT 1'de ekrana gelmeye devam ediyor. Program her bölümde izleyicilerine keyifli bir heyecan yaşatırken Ufuk Özkan da bizi kırmayıp kendisine ve yarışmaya dair sorularımızı yanıtladı.

Sanata ve tiyatroya olan ilginiz nasıl ve ne zaman ortaya çıktı? Sizi konservatuvara yönlendiren neydi?
Ben Almanya'da doğup büyüdüm. 12 yaşımda döndüm ve Türkçemin yetersizliği dolayısıyla arkadaşlarım tarafından biraz

dalga geçilen bir ergenlik yaşadım. Bu da benim biraz içine kapanık bir çocuk olmama sebep oldu. Fakat Samsun Belediye Konservatuvarı'nın genel sanat yönetmeni bizim akrabamızdı. Babam ve teyzemin yönlendirmesiyle “Bu çocuk gelsin, tiyatrodan belki açılır.” dediler. Açılmakla kalmadım, hayatımın aşkı oldu. Özgüvenim yerine geldi, alkışlar gelince “Aaa insanlar beni alkışlıyor.” diye düşündüm ve bir hayalim oldu; o da tiyatrocun olmak, konservatuvara gitmek. Hepsine şükürler olsun, başladım.

Çok yönlü ve derinlikli bir oyuncu olabilmenin sırrı nedir size göre?
Çok derinlikli bir oyuncu olduğumu düşünmüyorum. Bir konservatuvar mezunuyum. Yıldız Kenter'in öğrencisiydim. Rahmetli hocam, komediyi pek sevmeydi ama aynı okulda Haldun Dormen'in de

öğrencisiydim. Yaptığım işler çoğunlukla komedi ve sağ olsun sevenlerimiz de beni komedi tarzı yapımlarda görmeyi istiyor, bekliyorlar ama bu şu demek değildir ki ben başka hiçbir şey oynamadım. Hayır ciddi rollerde de oynadım, tiyatrodan da oynadım, dizilerde de oynadım. Bir ayırım yapmam gerekirse seçimimi komediden yana kullandım. Çünkü çok önemli insanlarla beraber çalıştım. Haldun Dormen, “Nöbetçi Tiyatro”da Ferhan Şensoy, Gazanfer Özcan ve Zihni Göktaş'la aynı kulisi paylaştım. Bütün oyunlarında bir defterim vardı kocaman, söyledikleri, doğaçladıkları her şeyi yazardım, çizerdim. Çok fazla şanslı hissediyordum kendimi, zaten istesem de komediden kaçamazdım yani, başarılı olduğumu da düşünüyordum o konuda mütevazı olamayacağım. Özgüveni ve ukalalığı birbirinden ayırarak söylüyordum bunu. Sağ olsunlar, var olsunlar sevenlerim.

Beş yarışmacı ortak bir kasada para biriktiriyor ve stratejik bir elemayla kimin gideceğine karar veriyor

“Ben doğaçlamayı çok seviyorum; gerçek anlamda yarışmacılar yarışırken seviniyorum ve üzüldüyorum. Yarışmada bu çok doğal oluyor. Ortaya bir şey söylüyorsunuz, biri bir şey diyor, arkasından biri bir şey diyor, bir anda konu bambaşka yerlere gidiyor, bunlar da işin doğallığını ve eğlencesini besliyor.”

“Ukalalıkla özgüveni birbirinden ayırarak” cümlesini biraz açar mısınız?
Çok basit. Çünkü ikisi üvey kardeş gibi... Tabiri caizse biraz kendinize güvenir gibi davranırsınız. Karşı taraf bunu ukalalık olarak algılar ya da tam tersi olur.

Bu yüzden de bunun ayırımı kesin çizgilerle yaparım. Beni televizyonda, sinemada, tiyatrodan insanlar nasıl görüyorsa sokakta da aynı Ufuk Özkan'ı görüyorlar. Ben yaptığım işi çok önemsiyorum, bu benim yaşama nedenim. İşimi çok seviyorum ve hayatta başka hiçbir şey yapamam. Kimseye fotoğraf çekirtmekte sorun çıkartmam. Tiyatro yapıyorum bir buçuk yıldır. Oyunumuz bir buçuk saat sürüyor ama inanın oyun bittikten sonra Anadolu'da, İstanbul'da ben bir saat daha tiyatrodan kalıyorum.

Daha önce de yarışma sunmuştunuz, oyunculuğa göre artıları, eksileri neler?
Bir kere dizide, karşı oyuncunun size hangi repliği söyleyeceğini siz biliyorsunuz, o oyuncu da kendisine ne söyleyeceğini biliyor. Bir sürü açıdan çekiliyor bu yani bir pilotun gözünden çekilmiyor. Her yerden çekiliyor ve özellikle bu iş komediyse ölüyor, tekrar tekrar oynadıkça ölüyor. Tiyatrodan interaktif doğaçlamalarım çok oluyor. O başka fakat diğerlerinde herkes biliyor hangi replik, ne gelecek? Ama yarışmada öyle bir şey yok. Yarışmada o gün tanıştığın insanlar ve yarışmacılar da aynı gün kendi aralarında tanışıyorlar. Bir top atıyorsunuz ortaya, o topa birisi vuruyor, o top gidiyor başka bir yere. Bir yandan ben doğaçlamayı çok seviyorum ve gerçek anlamda yarışmacılar yarışırken seviniyorum ve üzüldüyorum. Yarışmada bu çok doğal oluyor. Ortaya bir şey söylüyorsunuz, biri bir şey diyor, arkasından biri bir şey diyor bir anda konu bambaşka yerlere gidiyor, bunlar da işin doğallığını ve eğlencesini besliyor.

Az önce buna cevap vermiştiniz ama çok kısa üstünden geçelim isterseniz, komedi rolleri bir tercih mi yoksa tesadüf mü? Hiç farklı bir tarzda oynamak istemez misiniz?
Ben bir oyuncuyum, ben korku filminde de oynarım, bir dramada da oynarım ama tercihim soracak olursanız komedidir.

“Kim Gitsin?” yarışmasını bir de sizden duymak isteriz. Biraz bilgi verir misiniz? Çekimler nasıl gidiyor?
Çok güzel bir ekibimiz var her şeyden önce, çok iyi bir takımız. Herkes en iyisini ve en güzeli yapmaya çalışıyor, ben dahil. Hepimiz

dersimize çalışıp geliyoruz, işimizi çok seviyoruz, bu formatı çok seviyoruz. Bir Türk formatı; harala gürele, bağrıış çağrıış duyamazsınız bu sette. Başta Tuncer Bey sonra, Melis Hanım olmak üzere onların setleri lale bahçeleri gibi yani ben onu gördüm. Burayı, bu kadar kısa bir sürede çok ilginçtir izinli olduğumuz günlerde bile özlüyorum, arıyorum. Yapımcımı arıyorum, dün mesela Melis'i aradım yani ailem gibi görmeye başladım. Allah nazarlardan saklasın.

İzleyiciye ne vadediyorsunuz?
İzleyiciye bir para vadediyordum öyle az buz da değil, yeri geliyor 100 bin lira, yeri geliyor 90 bin lira, yeri geliyor 50 bin lira... Her gün, haftada bir gün değil kazandırma şansı. İkinci vadedtiğim şey rekabet. Çünkü burada yarışan beş kişi aslında kaderdaş. Amaçları ortak kasaya para toplamak, son etapta o paranın sahibini bulacak olan, kazanacak olan kişi kalacak. Mücadele, eğlence vadediyordum. Sürükleyicilik vadediyordum. İnsanların evde kendilerini yarıştıracaklarından yüzde yüz eminim. 7 Temmuz'da başladık yayına. Haberlerden önce 17.45'ten 19.00'a kadar ekrandayız.

Var mı yakın zamanda yeni projeler?
Yakın zamanda yeni projeler şöyle, var. Ben tiyatro yapıyorum, eylül - ekim gibi tiyatro sezonu açılıyor, iki tane oyunum var. Turnelerim olacak ama tabii ki geçen seneki gibi yoğun olmayacak. Çünkü aynı zamanda “Kim Gitsin?”i çekmeye devam edeceğiz. Bir tane dizi teklifi var, isim vermek doğru mu bilmiyorum da dijital platformda. Şimdilik bu kadar diyelim.

Renklerle gelen dönüşüm

TRT, 1980'lerde siyah - beyaz ekrana renkli bir uyanış getirdi. 1984'te başlayan bu yayın devrimi, sadece ekranları değil kültürel ve görsel hafızayı da renklendirdi. Renk geldi, görüntü canlandı; kamu yayıncılığı yeni bir boyut kazandı.

Televizyonun Türkiye'de hayatımıza girişi 1960'lı yıllara uzanır. Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun öncülüğünde başlayan bu yolculuk, 1980'li yılların başında önemli bir evreye girdi. Tam 41 yıl önce ülkemizin televizyon tarihi adına yeni bir adım atmak için yola çıkan TRT, 1 Temmuz 1984'te tüm yayınlarını renkli olarak yayınlamaya başladı. TRT'nin siyah - beyaz yayıncılıktan renkli yayıncılığa geçişi, sadece teknik bir ilerleme değil, aynı zamanda Türkiye'nin kültürel dönüşümünü etkileyen bir medya devrimiydi. Her büyük hayal, bir hayalperestle başlar. Kurulduğu günden bu yana attığı her adımla hayatımıza dokunan TRT, her birimizde kendinden bir iz bırakmıştır. Kimilerinin gençlik kimilerinin çocukluk anılarını süsleyen o yıllarda, eve gelen telesafirlerle birlikte heyecanla ve dört

gözle televizyon seyretmek bir gelenektir. Herkes daha o günden, ertesi gün gerçekleşecek yayını izlemeyi iple çekirdi. TRT, 31 Ocak 1968 tarihinde ilk deneme televizyon yayınına başladı. O dönemlerde televizyon izlemek, sadece bir eğlence değil; bir ritüel, bir aile etkinliği ve çoğu zaman da bilgiye ulaşmanın tek yolu olarak görülüyordu. Ekranlar, o yıllarda hâlâ siyah - beyazdı; görüntüler sınırlı, imkânlar dar, ancak etkisi büyüktü. TRT'nin tek kanal olması, verdiği mesajların toplum üzerinde belirleyici olmasına yol açıyordu. O dönemde yayınlanan televizyon ve haber programları, kitapların dışında toplumun bilgiye, eğitime ve kültürel içeriğe ulaşmasının tek yoluydu. Dünya televizyonculuğunda yaşanan hızlı gelişmeler, Türkiye'nin de bu akıma ayak uydurmasını kaçınılmaz hâle getiriyordu. Avrupa'da ve Amerika'da 1960'ların sonu ve 1970'lerin başında televizyonlar yavaş

yavaş renklenmeye başlamıştı. TRT de bu süreci yakalamak adına çalışmalarını başlattı. İlk renkli deneme yayınları 1970'li yılların sonunda yapıldı, düzenli yayın için gereken hazırlıklar birkaç yıl sürdü.

Ekranlar canlanıyor

Renkli yayınların başlaması sadece teknik bir gelişme değil, toplumsal bir olaydı. Artık evlerdeki ekranlar sadece bilgi ve haber taşıyan kutular olmaktan çıkıp, aynı zamanda renkli bir dünya sunan görsel bir deneyime dönüştü. Bu dönemin simgesel anlarından biri, 1984 Eurovision Şarkı Yarışması'nın renkli olarak yayınlanmasıydı. Türkiye'yi temsil eden "Beş Yıl Önce On Yıl Sonra" grubunun performansı, renkli yayında izlenen ilk büyük uluslararası etkinliklerden biri oldu. Milyonlarca izleyici için bu, renkli ekranın sihirli gücüyle ilk buluşmaydı. Takip eden yıllarda TRT'nin dizi, belgesel, haber ve

Televizyonun renkli hâle gelmesiyle, sevilen ses sanatçıları sahnedeki ışıltılarını ekrana da taşıdı

Avrupa'da ve Amerika'da 1960'ların sonu ve 1970'lerin başında televizyonlar yavaş yavaş renklenmeye başlamıştı. TRT de bu süreci yakalamak adına çalışmalarını başlattı. İlk renkli deneme yayınları 1970'li yılların sonunda yapıldı.

spor programları da kademeli olarak renkli hâle getirildi. Bu değişim, televizyon izleme alışkanlıklarını derinden etkiledi. Siyah - beyaz ekrana alışkın olan izleyici kitlesi, artık renkli televizyonların sunduğu yeni dünyaya geçmeye başladı. Renkli yayına geçişin arka planında ciddi bir teknik hazırlık ve altyapı çalışması vardı. TRT, bu süreçte stüdyolarını, kameralarını, ışık sistemlerini ve yayın merkezlerini renkli yayına uygun hâle getirdi. Ekipmanlar yenilendi, personel yeni sistemlere göre eğitildi. Bu süreç yalnızca televizyoncular için değil, kameramanlardan yapımcılara, grafikerlerden yönetmenlere kadar herkes için yeni bir çağın başlangıcıydı. Bu teknik

değişim, içerik üretimini de doğrudan etkiledi. Artık görselliğe daha çok önem veriliyor, sahne dekorları, kostümler, ışık kullanımı ve grafikler çok daha özenli hazırlanıyordu. TRT'nin yapımları daha estetik, daha canlı ve daha etkileyici bir formata dönüştü. "Uğurlugiller", "Yarışma 84", "Kökler", "Bir Başka Gece" gibi programlar, renkli yayımla birlikte efsaneye dönüşen yapımlardan bazılarıydı. Ayrıca bu değişim, TRT'nin kamu yayıncılığı

anlayışında da yeni bir pencere açtı. Sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda görsel olarak da zenginlik sunan bir yayıncılık hedeflenmeye başlandı. TRT'nin renkli yayınları, kültürel çeşitliliği, sanat eserlerini, belgeselleri ve uluslararası yapımları izleyiciyle buluşturarak televizyonu bir kültür taşıyıcısına dönüştürdü. Bu sırada evlerde de büyük bir değişim yaşanıyor. Siyah - beyaz televizyonlar

Renkli televizyonun yaygınlaştığı yıllarda "Eurovision gecesi" ekranlara ayn bir coşku kattı

1984’te yayımlanan TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği, televizyonun bir bilgi aracı olmaktan çıkıp aynı zamanda bir duygu taşıyıcısına dönüşmesinin de sembolüydü. İzleyici yalnızca bir gala izlememiş; renklerin içinde, çocukların neşesinde, melodilerin ritminde duygusal bir ortaklık kurmuştu. O yıl ilk kez renkli yayınla tanışan insanlar, yalnızca teknolojik bir ilerlemeye değil, aynı zamanda yepyeni bir görsel hafıza biçiminin doğuşuna tanıklık ediyordu.

yerini renkli modellere bırakmaya başladı. Elektronik mağazalar dolup taşıyor, televizyon alacak vatandaşlar taksitli satış kuyruklarına giriyordu. Renkli yayın, sadece bir teknoloji değil, aynı zamanda bir statü göstergesi olarak görülmeye başlanmıştı. TRT 1’in ardından TRT 2’nin 1986’da yayına başlamasıyla birlikte renkli yayıncılığın kapsama alanı genişledi. TRT 2, sanat, kültür, belgesel ve eğitim içerikleriyle hem farklı bir izleyici kitlesiyle buluştu hem de renkli yayıncılığın estetik sınırlarını genişletti.

Hafızalarda kalan renk

Renkli yayına geçiş, yalnızca görsel bir değişim değildi; sahne düzenlemeleri renk uyumuna göre planlanıyor, grafikler ve jenerikler profesyonelleşiyordu. Işık ve renk oyunlarıyla sahne atmosferi yaratılıyor, seyirci artık sadece izlemiyor deneyimliyordu. Bu yıllarda TRT, içeriklerini zenginleştirmek adına büyük adımlar attı. “Tele Kutu”, “Pazar Stüdyosu”, “TRT Çocuk Saati”, “Açık Öğretim TV”, “Arkası Yarın” gibi programlar hem içerik hem de görsel kalite açısından izleyicinin gönlünde yer etti. Dizi ve yarışma formatları da görsel çekiciliğin artmasıyla gelişmeye başladı. Renkli yayının sosyolojik etkileri de göz ardı edilemezdi. TRT’nin sunduğu renkli ekranlar sayesinde insanlar dünyayı daha canlı, daha bütünlüklü algılamaya başladı.

1988’de yayınlanan “Osmancık” dizisinden bir görüntü

Kırsal bölgelerde, daha önce televizyonu sadece siyah - beyaz pencereden gören insanlar, ilk kez gerçek renklerle temas etti. Bu durum; algıyı, beğeni düzeyini ve kültürel farkındalığı doğrudan etkiledi. Daha önce silik yüzlerle, soluk kostümlerle izlenen bayramlar bile 1984’te bambaşka bir kimliğe büründü. O yıl TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği her yıl olduğundan çok daha fazla ses getirdi. TRT ekranına yansıyan kırmızı bayrak, mavi önlükler, beyaz yakalar, sarı saçlar ve rengârenk süslemeler... Her detay, izleyenlerin zihninde ve kalbinde canlı bir tabloya dönüştü. Renkli yayınla birlikte yalnızca görüntüler değil, duygular da belirginleşti. Çocukların gözlerindeki ışıltı artık görülebilir, kurdelelerin dansı fark edilebilir, halk oyunlarındaki coşku hissedilebilir hâle geldi. TRT’nin sunduğu bu yeni görsel gerçeklik, bayram coşkusunu ekrandan taşıyıp evlerin içine kadar ulaştırdı. İzleyici yalnızca bir gala izlememiş; renklerin içinde, çocukların neşesinde, melodilerin ritminde duygusal bir ortaklık kurmuştu. O yıl ilk kez televizyon başındaki insanlar, yalnızca

teknolojik bir ilerlemeye değil, aynı zamanda yepyeni bir görsel hafıza biçiminin doğuşuna tanıklık ediyordu.

Yeni bir çağın başlangıcı

Renkli yayın, aynı zamanda Türkiye’de reklamcılığın evrimini de etkiledi. Reklamlar artık daha çekici, renkli, estetik açıdan daha planlı bir anlam kazandı. Markalar, görselliği ön plana alan kampanyalarla izleyiciye ulaşmaya başladı. Bu süreçte TRT sayesinde başladı televizyon, hem kamu hizmeti sunan bir araç, hem de güçlü bir kültürel vitrin özelliği kazandı. Bugün; dijital yayıncılık, 4K çözünürlükler ve yapay zekâ destekli alt yazılar konuşulurken TRT’nin 1984’teki renkli yayın adımı hâlâ akıllarda. Bu adım, sadece bir teknolojik gelişme değil; Türkiye’nin görsel kültüründe, televizyon izleme alışkanlıklarında ve medya anlayışında kalıcı bir dönüşüm yaratmıştı. TRT, bu hamlesiyle yalnızca bir yayın politikası uygulamadı, Türkiye’nin renkli hafızasını da inşa etti.

Televizyonun “renkli” karakteri “Milyarder Memnune” de izleyiciyle renkli yayınlar aracılığıyla buluştu

TRT2 KİTAPLIĞI

Fotoğraflar: Meral Ünsal

Sekiz asırlık miras

Ankara'nın asırlar boyunca süregelen çok katmanlı tarihsel yapısından izleri bulabileceğiniz bir ibadethane... Yüzyıllar öncesinden seslenen, Selçuklu sanatının başyapıtlarından... Türkiye'nin UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne giren 21 değerinden biri... Ahi Şerafettin Camisi'ni birlikte geziyoruz.

Yaşadığınız şehrin katmanlarına yolculuk yapmayı sever misiniz? Başka bir kenti ziyaret ettiğinizde bunu yapmak daha kolaydır. Belli bir süreyle oraya gitmişsinizdir ve kısıtlı sürede ne kadar yer görebilerseniz görmeye çalışırsınız. Oysa yaşadığınız şehirde bunu yapmak biraz zordur. Sorumluluklarınız veya gezmek istediğiniz yerlerin “elinizin

altında” olduğu duygusu buna hep ket vurur. İşte Ahi Şerafettin Camisi'nin bizim için böyle bir duraktı. Her fırsatta Ankara Kalesi civarına yaptığımız ziyaretlerde camiye dışarıdan bakıp, bir dahaki gelişte caminin içine gireceğimizi düşünüyor ancak her gidişte bir sonrakine, daha geniş bir zamana erteliyorduk. Nihayetinde bir gün bu kısır döngüyü kırdık ve caminin kapısından giriverdik.

İşte o andan itibaren Selçuklu camilerinde gördüğümüz sadelikten olağanüstülüğe dönüşen bir güzellikle bir kez daha karşılaşmış olduk. Ama bu kez baş döndürücü bir güzellikti bu...

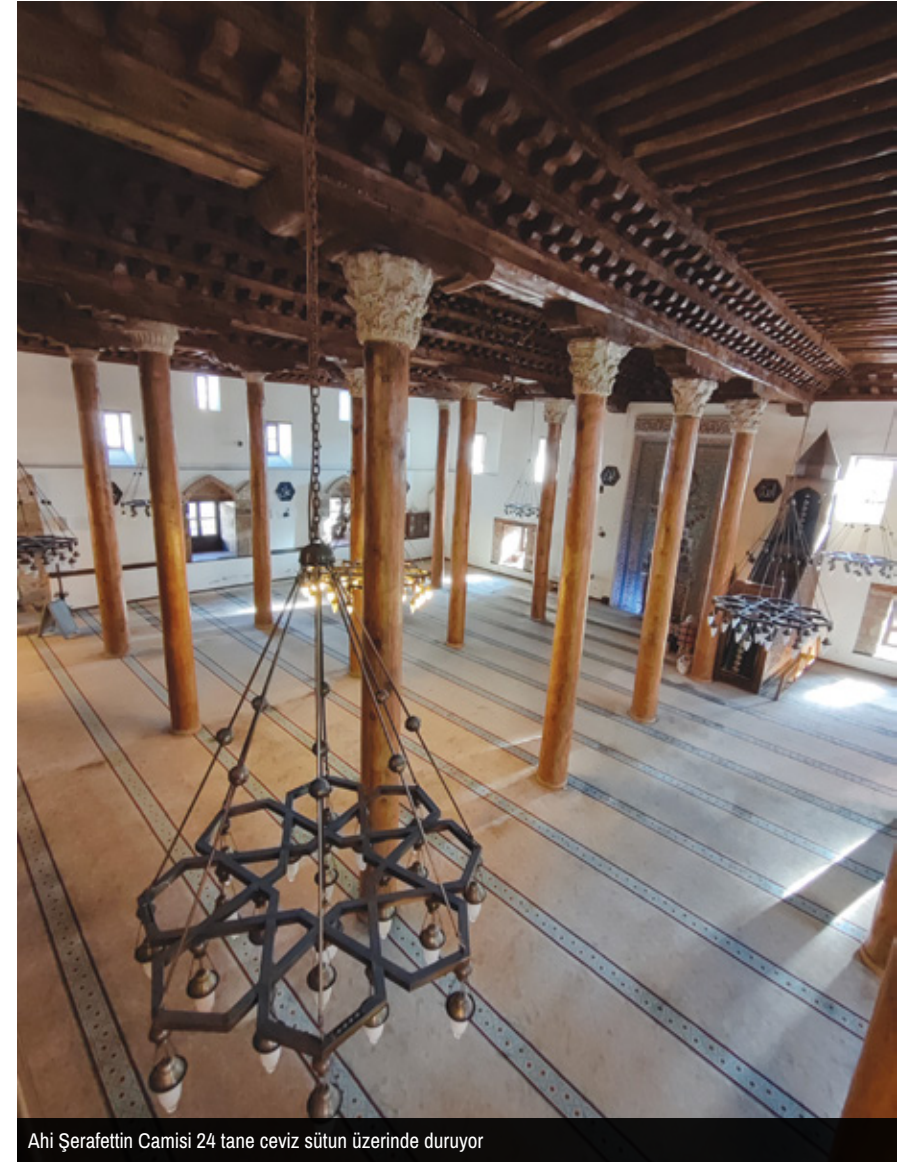
Yegâne ipucu

Ahi Şerafettin veya diğer adıyla Arslanhane Camisi'nin yekpare sütunları sanki asırlardır yerlerinde durmuyor da daha dün yapılmış kadar zinde ve genç görünüyor.

Onların yaşını ele veren yegâne ipucu, tavanla aralarına yerleştirilmiş mermer sütun kaideleri. Cami, yapıldığı dönemde, Anadolu'nun kadim kültürlerinden ödünç almış bu kaideleri belli ki... 24 ahşap sütunun ceviz ağacından yapıldığını, devşirme mermer sütun başlıklarının da Roma - Bizans döneminden olduğunu okumalarımızda öğreniyoruz. Kayıtlara Ankara'daki Selçuklu eserlerinin en ihtişamlısı olarak geçen Ahi Şerafettin Camisi'nin yapıldığı tarih, kesin olarak

Ahi Şerafettin Camisi'nin kapısından girdiğiniz anda sizi saran manevi huzur ve beşerî hayranlık tüm hücrelerinizi kaplıyor. Hatta öyle ki, elinizi ceviz sütunlardan birinin üzerine koyduğunuzda yüzlerce yıldır bu camiden yankılanan ayetleri, duaları, ezanları duyar gibi oluyorsunuz.

bilinemese de 13. yüzyılın başlarına tarihleniyor. Bu görüşü destekleyen düşünceye göre; “Arslanhane Camisi, Ahilerin Ankara'ya gelmelerinden çok daha önce, 1200'lerin başında, Selçuklular tarafından Emir Seyfeddin adına bir ulu cami olarak inşa edilmiş ve 1289 - 90 yıllarında Ahi Hüsameddin ve kardeşi tarafından onanılarak ulu cami hâlini almış olabilir. Ahi Hüsameddin'in oğlu Ahi Şerafeddin tarafından, 1331 yılında onartılarak büyütüldüğü için cami, bugün, onun ismiyle anılmaktadır.” Caminin yapılış kitabesi yok ama başka ipuçları sonraki dönemleri aydınlatıyor. Bu konuda cami minberindeki kitabeye de kulak vermeliyiz. Kitabenin onarım sırasında yerleştirildiği biliniyor: “Bu mübarek cami ulu sultan din ve dünyanın yardımcısı, memleketler fetheden II. Keykâvus -Allah sultanlığını ebedi kılsın- zamanında mahlûkatın Allah'ı yüce Tanrı'nın yardımı ile fütüvvet ve mürüvvet sahibi kardeşler tarafından -Allah ömürlerini uzun eylesin- 689 (1289 - 90) yılı aylarında Allah için hulûs-i

Ahi Şerafettin Camisi 24 tane ceviz sütun üzerinde duruyor

niyyetle ve onun rızasını isteyerek yapıldı. Allah onların işlerini kabul buyursun, günahlardan geçsin.”

Aslanların beklediği cami

Gelelim caminin diğer adının neden “Arslanhane” olduğuna. Yazının başında da belirttiğimiz gibi Ankara'nın asırlar boyunca süregelen çok katmanlı tarihsel yapısından izleri bu camide ve çevresinde gözlemlemek mümkün. Nasıl sütun başları Roma ve Bizans döneminden devşirme ise, caminin doğusunda bulunan türbe külliyesinin duvarlarında da bu türden izlere rastlanıyor. Bu binanın duvarına gömülü antik aslan heykeli yüzünden caminin adı bu şekilde de kullanılıyor. (Bazı kaynaklarda ise caminin taç kapısındaki aslan heykelinden ötürü bu ismin kullanıldığı yer alıyor. Ancak biz, heykeli kapıda değil yan binada görebildik.

Hangi ismi kullanırsanız kullanın sonuç değişmiyor. Caminin kapısından girdiğiniz anda sizi saran manevi huzur ve beşerî hayranlık tüm hücrelerinizi kaplıyor. Hatta öyle ki, elinizi ceviz sütunlardan birinin üzerine koyduğunuzda yüzlerce yıldır bu camiden yankılanan ayetleri, duaları, ezanları duyar gibi oluyorsunuz. Mihrabın üzerinde yazan ayet de bunlardan biri: “Allah, melekler ve ilim sahipleri O'ndan başka ilah olmadığına adaletle şahitlik ettiler. O'ndan başka ilah yoktur, O mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Âli İmran suresi 18. Ayet)

Turkuaz mihrap

Caminin gerçek bir sanat eseri olan mihrabı ilk bakışta turkuaz rengiyle dikkat çekiyor. Okuduğumuz kaynaklara göre, alçı kabartmalar ve çini mozaik işçiliğiyle göz kamaştıran mihrap, büyük Selçuklu

Dönemi'nin alçı işçiliği özelliklerini yansıtan mihraplarının Anadolu'daki ilk örneği olarak kabul görüyormuş. Mihrapta baskın renk turkuaz olsa da siyah, krem ve açık kahve tonları ile çalışılmış desenler göze çarpıyor. Mihrabı çevreleyen üçüncü nişte ise Ayet-el Kürsî'nin yazdığını öğreniyoruz. Dilerseniz yeri gelmişken, Elmalılı Hamdi Yazır tefsirinden bu ayeti birlikte okuyalım: “Allah'tan başka tanrı yoktur. O daima diridir, her şeyin varlığı O'na bağlı ve dayalıdır. O'nu ne gaflet basar ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. O'nun izni olmadıkça katında hiçbir kimse şefa'at edemez. O kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise, O'nun dilediğinden başka ilminden hiçbir şeyi kavrayamazlar. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kaplamıştır; onları korumak kendisine zor gelmez. O çok yücedir, çok büyüktür.”

Ejder motifi

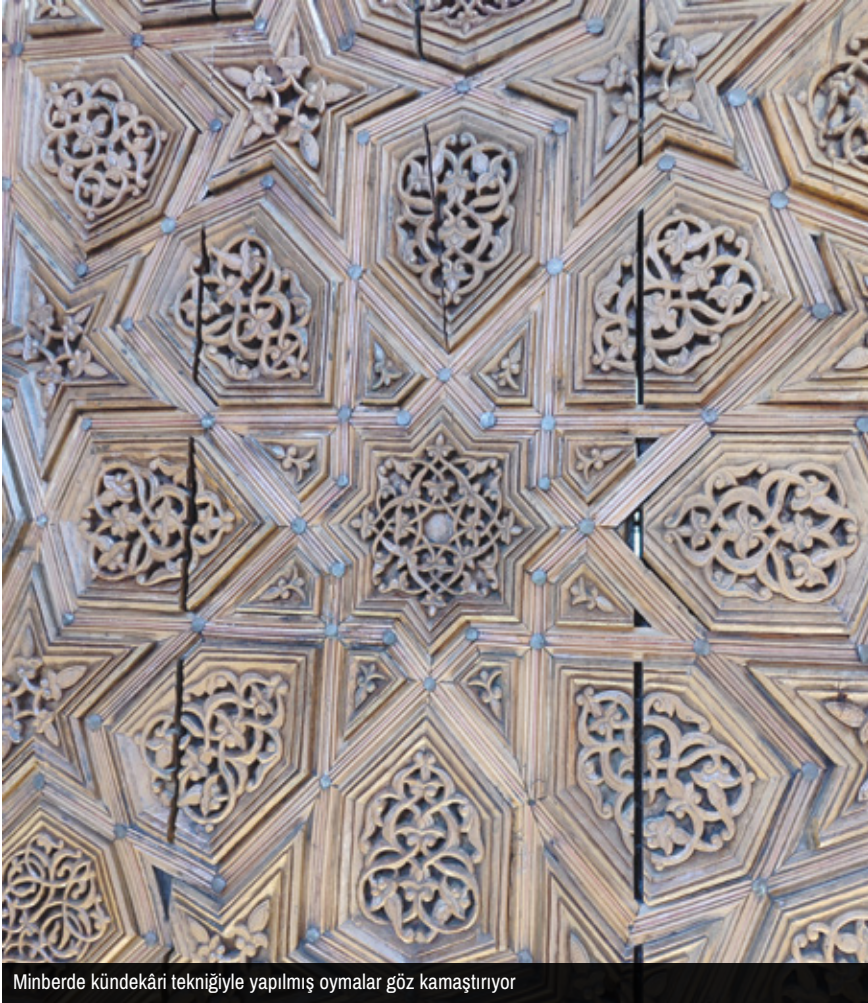
Mihrabın iki yanını âdeta onu ayakta tutmak istercesine çevreleyen iki oyma sütun ve mihrabın en üstünde ejder motifli tepelik yer alıyor. Ejder motifinin Selçuklu eserlerinde görülen çift başlı kartal kadar yaygın olduğunu biz de bu yazıyı hazırlarken öğreniyoruz.

Mihraptan gözümüzü alamasak da hemen yanında aynı ihtişamla duran minbere geçiyoruz. Birgi'nin sembol yapılarından Aydınoğlu Mehmet Bey Camisi ve Bursa Ulu Camisi minberlerini görmüşseniz Ahi Şerafettin Camisi'nin minberi size tanıdık gelecektir. Bu camilerin minberlerinde geometrik desenlerin hâkim olduğu ahşap oymaların uyandırdığı hayranlığı kelimelerle ifade etmek mümkün değil. Hele de Bursa Ulu Camisi'nin minberindeki güneş sistemi... Atalarımızın bilgeliği ve incelikli sanat anlayışları önünde saygıyla eğiliyoruz. Ahi Şerafettin Camisi'nin künde-kâri tekniğiyle ceviz ağacından yapılmış minberinin Ankara'daki Alâeddin Camisi, Ahi Elvan Camisi ile en güzel üç minberden biri olduğunu da belirtelim. Caminin tavanını ayakta tutan 24 adet ceviz ağacından yapılmış sütundan ve mermer başlıklardan yazının başında bahsetmiştik. Doğrusu camiye gezerken boynunuzun ağrması mümkün. Çünkü çantı tekniğiyle yani çivi kullanmadan ahşap parçalar birbirine geçirilerek yapılan tavan bambaşka bir görsel şölen sunuyor. Bundan tam sekiz asır önce böylesine

Caminin minberi ve mihrabı hayranlık uyandırıyor

Caminin gerçek bir sanat eseri olan mihrabı, ilk bakışta turkuaz rengiyle dikkat çekiyor. Okuduğumuz kaynaklara göre, alçı kabartmalar ve çini mozaik işçiliğiyle göz kamaştıran mihrap, büyük Selçuklu Dönemi'nin alçı işçiliği özelliklerini yansıtan mihraplarının Anadolu'daki ilk örneği olarak kabul görüyormuş.

Minberde künde-kâri tekniğiyle yapılmış oymalar göz kamaştırıyor

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde

16 - 20 Eylül 2023 tarihlerindeki 45. UNESCO Dünya Miras Komitesi toplantısında, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından “Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Direkli ve Kirişli Camileri” olarak sunulan beş cami, Dünya Mirası Listesi'ne alındı. Beyşehir Eşrefoğlu Camisi (Konya), Sivrihisar Ulu Camisi (Eskişehir), Mahmut Bey Camisi (Kastamonu), Ahi Şerafettin (Arslanhane) Camisi (Ankara) ve Afyonkarahisar Ulu Camisi, bu kapsamda Türkiye'nin Dünya Mirası Listesi'ndeki ilk seri kültürel varlıkları oldu. Konuyla ilgili bir haber dergimizde de yer almıştı. Böylece Türkiye'den bu listeye giren eserlerin sayısı 21 olmuştu.

bir ustalık eseri ortaya koyan ecdadımızın tümünün ruhuna bir Fatıha okumak da camiden çıkmadan âdeta farz oluyor.

Üç Kapı

Doğu, batı ve kuzeyde üç kapısı bulunan Ahi Şerafettin Camisi'nin girişi şimdilerde tek kapıdan yapılıyor. Caminin minaresine bitişik olan kuzey kapısı da taç kapı özelliğiyle göz dolduruyor. Bu kapı doğrudan kadınlar mahfiline açılıyor. Aslında belki tam yeri gelmişken çok önemli bir konuya da bir kez daha değinmek gerekiyor. Camilerimiz çok önemli birer kültür varlığı. Ancak daha önemlisi onlar birer ibadethane. Camileri gezerken, fotoğraf çekerken bunu hiç akıldan çıkarmamak en doğrusu. Çünkü namaz vakti olmasa bile içeride ibadet eden, sessizce dua edenlerin huzurunu ve hiç kimse yoksa bile caminin manevi huzur iklimini bozmamak en güzeli.

Firuze sır

Caminin minaresine gelince. Başlı başına o da bir sanat eseri gibi gökyüzüne doğru yükseliyor. Camiye dışardan bakıldığında içerideki ihtişama dair tek ipucunu minare ve taç kapı veriyor. Caminin kuzeydoğu duvarına bitişik bu güzel minare tek şerefeli olma özelliğini taşıyor. Minarenin taş kare kaidesi üzerinde yükselen silindirik gövdesi ilk bakışta “Ben Selçuklu eseriyim.” diyor âdeta. Devşirme taşlarla başlayan yapıda, yükseldikçe tuğlalar hâkim. Klasik toprak rengi tuğlaların arasındaki firuze renkli sırlı tuğlalar ise gerçekten de minareye benzersiz bir estetik görünüm sağlıyor.

Mihrap hem renkleriyle hem de hat sanatının incelikleriyle özenle süslenmiş

Caminin minaresi ve taç kapısı

Mihraptan gözümüzü alamasak da hemen yanında aynı ihtişamla duran minbere geçiyoruz. Birgi'nin sembol yapılarından Aydınoğlu Mehmet Bey Camisi ve Bursa Ulu Camisi minberlerini görmüşseniz Ahi Şerafettin Camisi minberi size tanıdık gelecektir. Bu camilerin minberlerinde geometrik desenlerin hâkim olduğu ahşap oymaların uyandırdığı hayranlığı kelimelerle ifade etmek mümkün değil.

Kültür mirası

Arslanhane Camisi, Ankara Kalesi içindeki Alaeddin Camisi'nden sonra Ankara'nın en eski ikinci camisi olarak kayıtlarda yer alıyor. Cami bir ulu cami olarak yapılmış. Ulu camiler bulundukları şehrin veya banilerinin adıyla anıldığı gibi “cuma camisi” ve “câmi-i kebîr” gibi isimlerle de tanınıyor. Selçuklu Dönemi'nde minarenin, yalnızca kentin tek ulu camisinde yer aldığı, cuma ile bayram namazının da yalnızca bu camide kılındığı ve diğer ibadethanelerin mescit olarak adlandırıldığı kaynaklarda yer alıyor. Arslanhane'nin de aralarında bulunduğu ahşap direkli beş cami, 2023 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştı. Diğer camilerin adını da anmadan geçmeyelim: Konya Beyşehir Eşrefoğlu Camisi, Eskişehir Sivrihisar Ulu Camisi, Kastamonu Kasaba Köy Mahmut Bey Camisi.

Ve musalla taşı

Caminin en ilgi çekici detaylarından biri de musalla taşı. Minarenin hemen önünde duran musalla taşı, iki antik sütun başlığı üzerine konulmuş bir lahit kapağından oluşuyor. Bu kültürel mozaik, biz fanilerin aksine ardımızda bırakacağımız eserlerin ölümsüzlüğünden mi dem vuruyor bilinmez.

Caminin musalla taşı devşirme mermerden yapılmış

Camiye adını verdiği söylenen aslan heykeli

Caminin yakınındaki Ahi Şerafettin Türbesi

Kündekâri

Ahi Şerafettin Camisi minberini ve yazıda bahsi geçen diğer camilerin minberlerini anlatırken onların kündekâri tekniğiyle yapıldığından bahsettik. Peki nedir bu teknik? Türk- İslâm sanatlarında, yer bulan bu tekniğe biraz daha yakından bakmak istedik ve TDV İslâm Ansiklopedisi'nden yardım alarak tekniği sizler için özetleyerek anlatmaya çalıştık.

Kündekâri sekizgen, beşgen, yıldız gibi geometrik şekillerde kesilmiş küçük ahşap parçalarının çivi ve tutkal yardımı olmaksızın yalnızca birbirlerine geçirilmeleriyle düz yüzeyler elde etmeyi amaçlayan bir tekniktir. Böylece nem ve ısı değişikliği sebebiyle yekpâre ağaç levhalarda görülen eğrilme ve çarpılmalar önlenir. Tercih edilen ağaç türleri öncelikle ceviz, meşe, şimşir, armut, abanoz ve gül ağacıdır. Tekniğin temeli küçük ağaç parçalarının damarları, dolayısıyla eğrilme yönleri birbirine zıt gelecek şekilde yivler ve girinti-çıkıntılarla birleştirilmesi esasına dayanır. Genellikle parçaları çerçeveye alan çitalarla kenar tahtaları ve göbekler oyma- kabartma arabesk motiflerle, bazen de sedef kakmalarla süslenmiştir.

Anadolu'daki erken örnekler arasında da Konya Alâeddin Camisi (1155-1156), Aksaray Ulu Camisi (XII. yüzyıl), Harput Sâre Hatun Camisi (XII. yüzyıl), Siirt Ulu Camisi (XIII. yüzyıl), Birgi Ulu Camisi (1322), Malatya Ulu Camisi (1376-1377), Bursa Ulu Camisi (1399), Manisa İvaz Paşa Camisi (1484) ve Niğde Sungur Bey Camisi (XVI. yüzyıl) minberleri yer almaktadır.

Kündekârinin yine aynı zaman sürecinde ve daha çok Anadolu'da uygulanan üç taklit tarzı bulunmaktadır. Ancak bunların yapılışı gerçek kündekâriden daha kolay değildir; taklit denmesinin sebebi sadece ona benzetilmiş olmalarıdır.

1. Çakma- kabartma kündekâri: Bu teknikte ahşap levhalar üzerine içleri yine genelde arabesk motiflerle doldurulan geometrik şekiller kabartma olarak ve birbirinden ayrı biçimde işlenmiş, aralarına ayrıca hazırlanan çerçeve çitaları çivilerle çakılmıştır. Bu tekniğin başlıca örnekleri Ankara Alâeddin Camisi (1197-1198), Kayseri Ulu Camisi (1205), Kayseri Huand Hatun Camisi (1237), Ankara Kızılbaş Camisi (XIII. yüzyıl), Divriği Ulu Camisi (1228-1229) ve Ankara Arslanhane Camisi (1289-1290) minberleriyle Kastamonu Candaroğlu Mahmud Bey Camisi'nin (1366) kapısıdır.

2. Çakma- yapıştırma kündekâri: Kündekâri görünümü veren bütün parçalar ayrı ayrı hazırlanıp ahşap levha üzerine tutkal ve çivi yardımıyla tesbit edilmiştir. Başlıca örnekler Ankara Ahî Elvan Camisi'nin minberi (1382), Merzifon Çelebi Sultan Medresesi'nin dış kapısı (XV. yüzyıl) ve Amasya Mehmed Paşa Camisi'nin (1495) kapısıdır.

3. Kabartma kündekâri: Ahşap levha kündekâri izlenimi verecek şekilde kabartmalarla süslenmiştir. Aslında teknik açıdan kündekâri ile en küçük bir ilişkisi bulunmadığı halde bu adla anılmasının sebebi sadece görünüm itibarıyla ona benzemesidir. Bu tarzda kabartmaların yüksekliği diğerlerine oranla daha düşük seviyededir. Kayseri Ulu Camisi (1205), Ankara Hoca Paşa Camisi (XIII. yüzyıl), Karamanoğlu İbrâhim Bey İmareti (XIII. yüzyıl), Ermenek Akmesicid (1300) ve Beyhekim Mescidi (XIII. yüzyıl) kapıları bu teknikte yapılmış eserler arasındadır. Taklit kündekâri tekniklerinin her üçünde de yekpâre levha kullanıldığı için zamanla çatlama ve yarılmalar meydana gelmiştir.

Sosyal münzevilik

Dijital çağın sunduğu sınırsız etkileşim, insanı kendine bile yabancılaştıran bir illüzyona mı dönüşüyor? We Are Social'ın Dijital 2025 Raporu, bu yeni sosyal münzevilik haritasını önümüze seriyor.

Sonsuz bilgi akışı, parmak uçlarımızda taşıdığımız dünyalar ve dijital kodlara dönüşen insan ilişkileri... 21'inci yüzyılın ikinci çeyreğinde, insanlık tarihinin en büyük dönüşümlerinden birinin tam ortasındayız. We Are Social'ın birkaç hafta önce yayınladığı Dijital 2025 Raporu, Türkiye'nin bu dönüşümdeki konumunu anlamamızı sağladığı gibi teknolojinin hayatlarımızı nasıl yeniden şekillendirdiğine dair çarpıcı veriler sunuyor aynı zamanda. Eğer rakamlara sadece istatistik veriler gibi bakmazsak göreceğimiz

şey ruh hâlimizin, tercihlerimizin ve geleceğimizin ipuçlarını veren bir harita olacak. Buyurun bakalım...

Vaktin evlatlığı

Filmi biraz geriye saralım... Aslında her şey, 18'inci yüzyılda Sanayi Devrimi'yle başladı. Buharı sıkıştırdık, çarkları çevirdik... Sonra buhar yerini dumana bıraktı. Ürettikçe tükettik, tükettikçe tükettik. Nihayet el emeği, seri üretim katiline kurban gitti. Türkiye, Osmanlı'nın son dönemlerinde bu dalgaya tanıklık etti; demiryolları ve telgraf, modernleşmenin ilk habercileriydi. Ancak asıl kırılma, 20'nci yüzyılın sonlarında dijital

devrimle geldi. Bundan 30 yıl önce, internet memlekette yaygınlaşmaya başladığında önce sokaklarda kahvehanelerin yerini internet kafeler aldı. Arapça "qahwa" kelimesinin İngilizce aktarmayla bize geldiği bu sözcük aslında "doyurmak" anlamına geliyor. Peki bu yeni kahve hangi açlığı doyurmak için vardı? Hayalî'nin, "Ki bunlar ibn-i vakt oldu gam-ı ferdâyı bilmezler" dediği, saatle yaşayanlar gelirdi buralara... Bu kahvelerde haz vardı ama en çok da hız vardı. O bilgisayarın başına geçince yelkovan akrepi nasıl da kovalardı öyle! Sosyal münzevilik, yeni bir derviş modeli doğmuştu. Bu derviş tipi, "İbn-i vakt" yani vaktin "evladı" değil; evlatlığıydı!

We Are Social raporuna göre, sosyal medya haber edinilen kaynaklar arasında ilk sırayı aldı

Yüzmek ve boğulmak

Rapora göre Türkiye'de internet kullanıcıları günde ortalama 7 saat "online". Bir insanın uyanık kaldığı sürenin neredeyse yarısı... Bu süre uykuya sayılsa dinlendirici değil, yok uyanık dense şuur ne derece açık o da meçhul! Arafta geçen tam 7 saat! Bu kadar zamanı ekran ışığı altında geçiriyoruz. Bu süre, bir dönemin "öcüsü" televizyonun izlenme süresinin 3 katına denk geliyor. Burada durup düşünmemiz gereken şu: Zamanımızı tükettiğimiz bu dijital nehirde gerçekten yüzüyor muyuz? Yoksa akıntıya kapıldık da sürükleniyor muyuz?

Dez / empresyonizm

Sosyal medya aslanların kırbaçlanarak ateşten bir çemberden atladığı, fillerin iki ayağı üzerinde dikildiği, palyaçoların havada şişe çevirdiği; bakan için eğlenceli, gören için korkunç bir sirk! Resimde "empresyonizm" isimli bir akım vardır. Sanatçı öznesine bir defaya mahsus bakar, tuvaline eğildiğinde aklında ne kalmışsa onu çizer. "Shorts" ve "reels" içeriklerini icat edenler de muhtemelen bu sanatı şeytani bir formda tahayyül ettiler. Nitekim 15 ila 30 saniyelik bu videolar; dikkat süremizi, detaycılığımızı, odaklanmamızı, tahammülümüzü darmadağın etti. Bir kere

bakıyor, hüküm veriyoruz. 15 saniyede aklımızda her ne kaldıysa artık!

Gösteri toplumuna doğru

Fransız yazar Paul Virilio, "Her yerde gözler var. Kör nokta kalmadı. Her şey görünür olduğunda neyi hayal edeceğiz? Kör olmayı hayal edeceğiz." diyordu. Yine rapordaki verilerden anlaşılıyor ki en çok "kurgu" içerikleri tüketiyoruz. Kültürel yıkım kelimesinin tam anlamıyla "göstere göstere" geliyor. Bakalım gösterecek bir şeyimiz kalmadığında bu "gösteri" nasıl sonlanacak? Yoksa kör mü olacağız?

Çarşı karışıyor mu?

Osmanlı'nın kapalı çarşısından Antik Yunan'ın agorasına alışveriş yapmak her zaman sosyal bir aktivite olmuştu insanlar için. Bugün Türkiye'de internet kullanıcılarının yüzde 69,8'i online alışveriş yapıyor. Bu oran, dünya ortalaması olan yüzde 58,3'ün oldukça üzerinde. Artık alışveriş, yalnızlığın içinden yapılan, ekranlarla çerçevelenmiş bir deneyime dönüşmüş durumda. Ayrıca artık nesneleri değil, imajları tüketiyoruz. Orada neyi satın aldığımız da bir muamma.

Akrep, yelkovan ve GPS

Değişim ihtiyaç, dönüşüm korkutucu... Hepimiz yarı insan yarı robot birer "cyborg"a dönüşüyoruz. Rapora göre Türkiye'deki her üç tüketicinin birinde artık "akıllı saat" var. Bu saatlerin çoğu konum takibi, mikrofon, kamera gibi sıradan kullanıcının neredeyse hiçbir zaman kullanmayacağı özellikler barındırıyor.

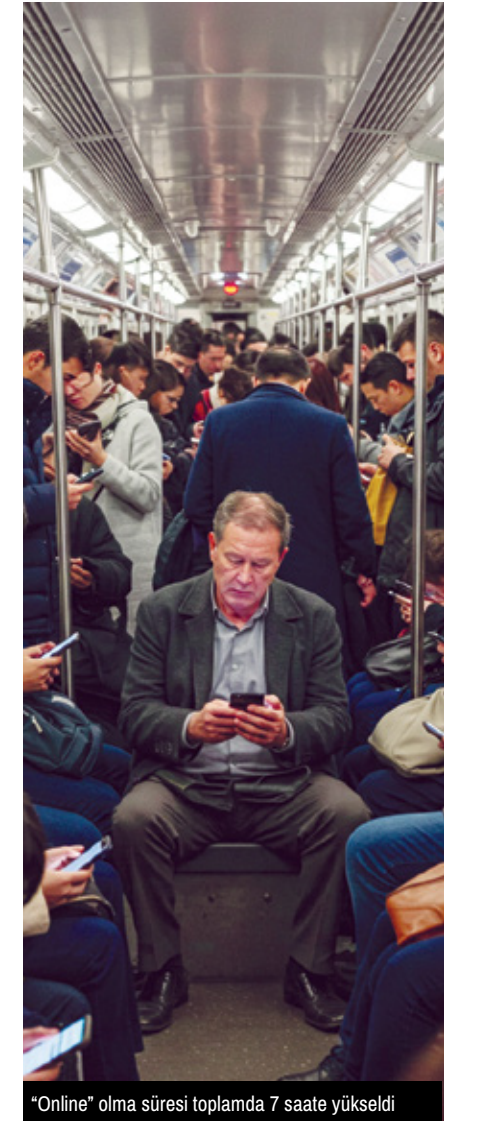

Birçok kullanıcı, uygulamaların kişisel veri ihlalini fark etmiyor

Ne zaman uyandınız? Kalbiniz kaç kere attı? Yürüdüğünüz mü? Heyecanlı mısınız? Kolumuzdaki akıllı saatler işte bu soruların yanıtını verebiliyor. Fakat bu yanıtı kime veriyor? Size mi yoksa soran herkese mi?

Dijital panoptikon

İşte şimdi karşımızda, Michel Foucault'nun "panoptikon" kavramının dijital versiyonu öylece duruyor: Her an izlenen, ölçülen, kategorize edilen ve tüketime kodlanan bir insan tipolojisi... Sonsuz bilgi akışının içinde özgürleşiyoruz sanırken aslında görünmez zincirlerle kendi ellerimizle hürriyetimizi teslim ediyoruz. Bilinçsizce tüketilen teknoloji, insanlığın kurtuluş hayalini taşıırken, aynı zamanda en büyük tahakküm mekanizmasını inşa ediyor. Akıllı saatlerimiz, sosyal medya hesaplarımız, tüketim alışkanlıklarımız hepsi birer dijital parmak izi, birer gözetim aracı. Artık çok açık: Ya teknolojiyi evcilleştireceğiz ya da teknoloji bizi evcilleştirecek. Seçim bizim.

"Online" olma süresi toplamda 7 saate yükseldi

Beyaz perdeden

Farklı dünyalara kapı açan, duyguları harekete geçiren, kimi zaman düşündürten kimi zaman eğlendiren bazen de hüznülendiren sinema filmleri, TRT 2 kanalı aracılığı ile seyirciyi beyaz perdenin büyüleyici dünyasına davet ediyor.

Toplumsal gerçeklikleri yansıtan, kültürel değerleri aktaran ve duygu dünyalarını derinlemesine keşfetme imkânı sunan sinema, yalnızca bir eğlence aracı olmanın ötesinde eşsiz bir sanat dalı. Film yapımları, görsel ve işitsel öğelerin ustaca birleşimiyle izleyiciyi farklı perspektiflere taşıyarak, düşünsel ve duygusal bir yolculuğa çıkarıyor.

Bu bağlamda, seçkin film örnekleriyle TRT, sinemanın büyüleyici dünyasına dikkat çekmek, sanatın bu önemli alanını daha geniş kitlelere tanıtmak ve ön plana çıkan yapımları seyircisine ulaştırmak için içeriklerini sinema dünyasının güzide örnekleriyle çeşitlendiriyor. TRT 2 pek çok sinema programının yanı sıra her ay için belirlenen ve her hafta yayınlanan birbirinden değerli filmleri sinemaseverler için ekrana getiriyor. Ağustos ayında yayınlanacak yapımlardan hazırladığımız seçkiyi sizler için derledik.

Kuduz "Beshestvo" TV'de ilk

Tür: Korku, Gerilim
Yönetmen: Dmitriy Dyachenko
Senaryo: Aleksey Kazakov
Oyuncular: Aleksey Serebryakov, Vsevolod Volodin, Evgeniy Tkachuk

2019 yılında Amur Oblastı'nda yaşanan kuduz salgınının gerçek hikâyesine dayanan 2023 yapımı Rus gerilim filmi Kuduz "Beşenstvo", seyircisini gerilim yüklü sahneleri ile ekrana kilitliyor. Yapım, kuduz salgınının yerel kurtları enfekte ettiği ve vahşi doğayı ölümcül bir manzaraya dönüştürdüğü Rus taygasında geçiyor.

Taygada bu zamana kadar benzeri görülmemiş bir kuduz salgını patlak vermiştir. Hastalığa yakalanan kurtlar giderek daha da vahşileşmekte ve en ufak bir ısıklık bile ölümlü sonuçlanmaktadır. Bu sırada bir baba, oğlunu bağımlılıktan kurtarmaya çalışmaktadır. Igor, uyuşturucu bağımlısı oğlu Vovka'yı uzak bir av kulübesine getirir; onu alışkanlığından izole etmek ve temizlemek için bir duvara zincirler. Ancak çok geçmeden o ve bölgede yaşayan sakinler bir yandan kuduz salgını bir yandan da ormandaki tehlikeli yırtıcılarla savaşmak zorunda kalır. Kuduz bir kurt kulübeye girdikten sonra Igor onu savuşturur ancak yerel yetkililer, oğlunu isteği dışında tuttuğundan şüphelenmeye başlar. Gerilim arttıkça, Igor, Vovka ve polis memuru Abyzov tayganın daha derinlerine kaçmak zorunda kalır ve şafak vakti kuduz bir ayıyla karşılaşır.

Toprak Uğruna "The Promised Land" TV'de ilk

Tür: Biyografi, Dram
Yönetmen: Nikolaj Arcel
Senaryo: Nikolaj Arcel, Anders Thomas Jensen, Ida Jessen
Oyuncular: Mads Mikkelsen, Amanda Collin, Simon Bennebjerg

Çeşitli uluslararası film festivallerinde 22 ödül alan, ilgi çekici ve güçlü Avrupa filmlerinden biri olarak gösterilen Toprak Uğruna "The Promised Land", hayatı boyunca sahip olduğu bir düşün peşinden koşan Ludvig Kahlen'in öyküsünü konu ediyor. 1700'lerde Danimarka'da geçen hikâyesiyle yapım anlatım, oyunculuk, yönetmenlik, görüntü yönetmenliği, sanat yönetimi, kostümler ve makyaj açısından dikkat çekici öğeler barındırıyor. Filmin içeriğinde öne çıkan ise geniş manzaralar eşliğindeki açgözlülük, adaletsizlik ve zulüm oluyor. Danimarka Kralı V. Frederik, Jutland'ın vahşi fundalığının evcilleştirilmesi, ekilmesi ve kolonileştirilmesi gerektiğini ilan eder. Bu sayede uygarlık yayılabilecektir. Ayrıca bu istek yerine geldiğinde kraliyet ailesi için yeni vergiler alınabilecektir. Ancak, hiç kimse kralın buyruğuna uymaya cesaret edemez. Her şeye rağmen, 1755 yazının sonlarında, Ludvig von Kahlen adlı yalnız bir asker, hayalinin peşinden koşmaya, kendisine zenginlik ve onur getirmesini umarak fundalığa gitmeye karar verir.

Sorgu "Reality" TV'de ilk

Tür: Gerilim, Dram
Yönetmen: Tina Satter
Senaryo: Tina Satter, James Paul Dallas
Oyuncular: Sydney Sweeney, Josh Hamilton, Marchánt Davis

Diyalogları FBI tutanaklarına dayanan bu sürükleyici gerilim, resmî sırlar yasası, kullanılan yöntemler ve sorgulama teknikleriyle ön plana çıkıyor. Eski bir Amerikalı istihbarat

uzmanı, 2016 ABD seçimlerine Rus müdahalesi hakkında hükümet bilgilerinin e-posta yoluyla, izinsiz olarak medyaya sızdırılması nedeniyle tutuklanıyor. Amerikalı eski istihbarat uzmanı Reality Winner'in tutuklanma ve sorgulanma sürecini neredeyse gerçek zamanlı olarak ekrana taşıyan Sorgu "Reality" filmi, Sydney Sweeney'nin olağanüstü performansı ile, hakikatin bedeli ve güç dengelerine dair derin bir inceleme sunuyor. Film, izleyicilerini nefes kesici bir gerilime sürüklüyor. Reality Winner, market alışverişinden eve döndüğünde, iki FBI ajanının bir arama emriyle evini, arabasını ve kendisini aramak için gelmesiyle karşı karşıya kalıyor. Winner'in sızıntıya karıştığı konusundaki gerçekler ortaya çıktıkça, inkâr hızla bir itirafa dönüşüyor. Böylece o, hayatının sonsuza dek değişeceği anları yaşamaya başlıyor.

Şeflerin Aşkı "The Taste of Things" TV'de ilk

Tür: Romantik, Dram
Yönetmen: Tran Anh Hung
Senaryo: Tran Anh Hung
Oyuncular: Juliette Binoche, Benoît Magimel, Emmanuel Salinger

Vietnam asıllı Fransız yönetmen Tran Anh Hung'a 2023 yılında Cannes Film Festivali'nde "En İyi Yönetmen" ödülünü kazandıran Şeflerin Aşkı "The Taste of Things"de, deneyimli aşçı Eugénie ile gurme Dodin, ünlü şefleri bile hayran bırakan yeni tarifler yaratıyor. Film, izleyicisini birbirinden nefis yemeklerin hazırlanma sürecine tanık kılarken birine yemek pişirmeyi onu sevmek arasında bir fark olmadığını kanıtlıyor. Ünlü Fransız şef Dodin ve onun sadık aşçısı Eugénie arasındaki emeğe, hazzı ve sevgiye dayalı ilişkiyi merkezine alan yapım, seyircisini dört duvarla sınırlanmış bir mutfak içinde duygusal bir yolculuğa çıkarıyor. Olağanüstü bir aşçı olan Eugénie 20 yıldır ünlü gastronom Dodin için çalışmaktadır. Mutfakta birlikte vakit geçiren bu iki insan arasında, gastronomi pratiğiyle yakından bağlantılı olan sevgi dolu bir tutku inşa edilir. Bu birliktelikten, bu dünyanın en büyüklerini şaşırtacak kadar ileri giden, diğerlerinden daha lezzetli ve özel yemekler doğar. Ancak özgürlüğe can atan Eugénie, Dodin ile evlenmek istemez.

Uluslararası Aile Fuarı'na yoğun ilgi

2025 yılının "Aile Yılı" ilan edilmesinin ardından "aile" temalı pek çok faaliyet hız kazandı. Aile konusunda büyük bir titizlikle çalışmalar yürüten, Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ve Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) tarafından 27 - 29 Haziran 2025 tarihleri arasında Ankara ATO Congressium Kongre ve Sergi Merkezi'nde "Aile ve İyilik" temasıyla Uluslararası Aile Fuarı düzenlendi.

TRT'nin medya sponsoru olduğu fuarda, yurt içinde ve yurt dışında aileye dair çalışmalar yürüten pek çok sivil toplum kuruluşu bir araya gelerek aile ve iyiliğe dair güçlü bir etkileşim ve farkındalık oluşturulmaya çalıştı. TRT'nin de standının yer aldığı fuarda, bu yıl içerisinde yapımları gerçekleştirilen aile temalı program içerikleri tanıtıldı.

Fuar kapsamındaki söyleşi, panel ve konferanslarda aileyi kurma, koruma ve yaşatma süreçleri çok yönlü ele alınırken, gelen ziyaretçilere çeşitli hediyeler verildi.

Fuarda ayrıca, geleneksel Türk-İslam sanatları, el sanatları, sulu boya ve "Hayata Köprü Sanat" projeleri gibi sergiler ile "Ailemde İyilik Var", "Aile ve Baba" temalı fotoğraf sergileri düzenlendi. Deri, mum, ebru, örgü ve müzik gibi çeşitli atölyeler ise katılımcıların geleneksel sanatlarla buluşmasını sağladı.

"Kaptan Pengu ve Arkadaşları" vizyona hazır!

TRT Çocuk'un sevilen çizgi filmi "Kaptan Pengu ve Arkadaşları", beşinci animasyon filmiyle vizyona girmeye hazırlanıyor. 8 Ağustos'ta meraklı izleyicilerini sinemalarda karşılayacak olan TRT ortak yapımı bu defa aksiyon ve macera dozunu biraz daha artırıyor.

Kaptan Pengu ve ekibi bu kez 90 milyon yıllık dostları Yozo ile birlikte şehirde unutulmaz bir kurtarma operasyonuna girişiyor.

Macera boyunca doğayı tanıyan Yozo, bir bilim insanı olan Profesör Alfa tarafından kaçırılınca olaylar bambaşka bir boyut kazanıyor.

Kahramanlarımız hem Yozo'yu kurtarmak hem de doğanın dengesini korumak için büyük bir mücadele veriyor.

Yapımcılığını Nurullah Yenihan, Kerem Tülün, Kemal Şengün Kaplanoğlu'nun birlikte üstlendiği filmin senaryosunu Arzu Yurtseven kaleme aldı. Ali Karaçam'ın yönetmenliğinde tamamlanan filmin müziklerini ise Burak Çambel hazırladı. 3D olarak hazırlanan animasyon film, şehirde geçen yeni sahneleri, aksiyon dozu yüksek olay örgüsü ve çevre bilinci aşılayan yapısıyla izleyicilere hem eğlenceli hem de düşündürücü bir deneyim sunacak.

TRT Antalya Radyosu 63 yaşında!

Radyo deyince akla gelen ilk isim olan TRT Radyolarının 63 yıllık geleneği, "TRT Antalya Radyosu" yeni yaşını kutladı. 27 Haziran 1962 yılında kurulan TRT Antalya Radyosu, sadece yurt içi değil yurt dışına da uzanan frekansı ile uzakları yakın etmeye devam ediyor.

Antalya Radyosu; başta Antalya, Burdur, Isparta ve Afyon- Karahisar bölgeleri olmak üzere Kıbrıs, Suriye, Girit, Rodos ve Libya'ya kadar uzanan yayın ağı ile bölgenin tarih, kültür, turizm, ekonomi, tarım gibi sosyal ve ekonomik yaşamının da nabzını tutuyor. TRT'nin köklü radyo yayıncılığının gelişmesine 63 yıllık geçmişiyle büyük bir katkı sunan radyomuzun yeni yaşını kutluyoruz.

Radyo yayıncılığında yeni bir soluk; "Akustik Performans"

Türkiye'nin en çok dinlenen radyo kanalı TRT FM, bambaşka bir format ile açık hava yaz konserleri serisine başladı. Ücretsiz ve halka açık olan konserler, akustik performansların sergilenmesi açısından farklı bir müzik keyfi sunuyor.

"Akustik Performans" adı atında lanse edilen konserleriyle izleyici ve dinleyicilerine interaktif deneyim odaklı bir müzik akşamı sunan TRT FM, sahnede izleyicileriyle, radyoda dinleyicileriyle buluşarak hem göze hem de kulağa hitap ediyor. Her hafta çarşamba günleri saat 21.00- 22.00 saatleri arasında Ankara'da Başkent Millet Bahçesi'nde gerçekleşen konser, aynı zamanda TRT FM'in sosyal medya hesapları üzerinden canlı yayınla müzikseverlerle buluşuyor.

Türk pop müziğinin değişmeyen adresi TRT FM, türünün en beğenilen, en çok dinlenen ve hafızalardan silinmeyen örneklerini akustik icralarla halkla buluşturuyor. TRT FM'in deneyimli ekibi tarafından hazırlanan konser programında, pop müziğin en sevilen şarkıları açık havada dinleyicilerle buluşuyor. Halka açık ve ücretsiz düzenlenen "Akustik Performans" konserleri ile katılımcılar sevdikleri sanatçıları sahnede canlı izleme fırsatı buluyor.

Türkiye’de bir ilk, yayıncılıkta yeni bir dönem!

TRT yayıncılıkta yeni bir dönem başlatarak, kendi enerjisini üreten devrim niteliğinde bir proje başlattı. Enerji alanında örnek teşkil edecek olan “TRT Van Güneş Enerjisi Santrali” isimli bu proje ile yılda 18 milyon kilovatsaat enerji üretilecek.

Van’da 127 bin metrekaarelik alanda kurulu santralde, toplam 16 bin 992 adet yüksek verimli güneş paneli bulunuyor. TRT Van Enerjisi Santrali (GES) yıllık yaklaşık 18 milyon kilovatsaat elektrik üretimiyle, TRT’nin toplam tüketiminin yüzde 20’sini karşılayacak. Yayıncılık dünyasında bu ölçekte bir yenilenebilir enerji yatırımı Türkiye’de ilk kez hayata geçirilmiş oldu.

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, projeyi şu sözlerle değerlendirdi: “Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde enerji alanında güçlü bir dönüşüm yaşayan ülkemizin ‘2053 Net Sıfır Emisyon’ vizyonuna, Türkiye’nin kamu yayıncısı olarak katkı sunuyoruz. Yayıncılık faaliyetlerimizin sürdürülebilirliğini çevreye duyarlı bir yaklaşımla güvence altına alacak bu yatırımı kurmanın memnuniyetini yaşıyoruz.”

Sobacı, benzer yatırımların devam edeceğini de vurguladı: “Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını esas alan bu çevreci adım, TRT’nin enerji üretiminde bağımsızlaşma hedefinde atılan ilk stratejik adımdır. Önümüzdeki süreçte, diğer uygun alanlarımızda da benzer projeleri hayata geçirerek TRT’yi kendi enerjisini üretebilen bir yayıncı yapıya kavuşturacağız.”

Çevre dostu yayıncılık

TRT’nin Van’daki bu yatırımı; yalnızca çevre dostu niteliğiyle değil aynı zamanda teknolojik altyapısı, üretim kapasitesi ve hızlı uygulanabilirliğiyle de öne çıkıyor. Güneşlenme süresi ve açıları bakımından stratejik olarak seçilen bölgede kurulan santral, yayıncılık sektöründe sürdürülebilir enerji kullanımının da önünü açacak. TRT, bu yatırımıyla yalnızca kendi enerji ihtiyacını karşılamakla kalmayacak; aynı zamanda yayıncılık dünyasında sürdürülebilirlik eksenli dönüşüm için güçlü bir örnek oluşturacak.

Kural, “Gassal” karakteriyle İtalya’dan ödül aldı

TRT’nin uluslararası dijital platformu ‘tabii’nin orijinal serilerinden olan “Gassal”, ilk iki sezonu ile gündemdeki popülerliğini korurken, dizinin başrol karakteri olan Baki rolüyle Ahmet Kural da dizideki etkili oyunculuk performansı ile adından sıkça söz ettiriyor.

Daha çok komedi yapımlarındaki başarısıyla bilinen oyuncu, dram ve kara komedi türündeki yeteneğini de “Gassal”daki zorlu sahnelerle ilk kez sergilemiş oldu.

Kimi eleştirmenlerce komedi mi yoksa dram türündeki oyunculğunun mu daha etkili olduğu tartışılırken Kural, ünü sınırları aşan “Gassal” dizisi ile İtalya’dan bir ödül aldı. İtalya’nın, Riccione ve Rimini bölgelerinde gerçekleşen Italian Global Series Festival’da, Kural’ın canlandığı “Baki” karakteri izleyiciler ve jüri üyeleri tarafından övgüyle karşılandı. Kural’ın kara mizah ve dramı bir araya getiren performansı, festivalin “Uluslararası Yarışma” kategorisinin “Maximo En İyi Erkek Oyuncu Ödülü”ne layık görüldü. Kural, ödül töreninde yaptığı açıklamada, “Gassal” dizisinin ölüm gibi evrensel ama konuşulmaktan kaçınılan bir temayı kara mizah diliyle anlattığını belirterek, dizinin yüreğe dokunan bir hikâye sunduğunu vurguladı. Ödülünü bu hikâyeye emek veren herkes adına aldığını ifade eden Kural, “Bu hikâyeyi milyonlarla tanıştıran TRT’ye, ‘tabii’ platformuna, yapımcımla, senaristimize ve yönetmenlerimize teşekkür ediyorum. Bu ödülü beni destekleyen aileme ithaf ediyorum.” dedi.

Gassal’ın 3. sezon çekimleri başladı

İlk iki sezonuyla çok beğenilen yeni sezonu ise merakla beklenen Gassal, kara komedi türünün başarılı örneklerinden biri olarak dijital platformların vazgeçilmez serileri arasındaki yerini aldı. İkinci sezonunda sürpriz isimlerin diziyeye katılmasıyla daha da renklenerek hikâye, Baki’nin aldığı sorumluluklarla yeni hesaplaşmaları ortaya çıkarmıştı. Geçtiğimiz günlerde dizinin merakla beklenen üçüncü sezonunun çekimlerine başlandığının haberi geldi. Setten ilk kareler ise TRT Haber ile paylaşıldı. TRT Haber’e yeni sezon hakkında bilgi veren Ahmet Kural; birinci ve ikinci sezon kadar etkili bir hikâyede hem Baki’yi hem de seyircilerini yeni sürprizlerin beklediğini söyledi. “Yine inişli çıkışlı, dramı kadar komedisi de olan bir serinin içinde Baki’nin yolculuğu devam edecek” diyen Kural; Baki’nin yeni gerçeklerle karşılaşacağını ipuçlarını verdi. Dizinin senaristi Sümeyye Karaaslan ise; yeni sezonda Nihan ve Baki’nin hikâyesinin farklı bir yöne doğru evrileceğini, müzik türünün ve sanatçısının da tamamen değişeceğini söyledi.

TRT Türkü yeni yaşını kutladı

Türk halk müziğinin en seçkin eserlerini nesilden nesile aktaran TRT Türkü, 1 Temmuz 2009’da Ankara Radyosu bünyesinde kuruldu. Bugün 16 yaşını kutlayan kanal, TRT’nin zengin türkü arşivini 16 yıldır kesintisiz olarak çeşitli özgün içeriklerle dinleyicileriyle paylaşırken, canlı yayınlar ve güncel müzik haberleriyle de sektörün nabzı tutuyor.

Her yaşta dinleyiciye ulaşan TRT Türkü, genç yeteneklere fırsat veren yapımlarıyla alanda yeni isimlerin yetişmesine de katkı sunuyor. 1 Temmuz’da, çeşitli içeriklerle, gün boyu yeni yaşını kutlayan kanalımıza nice başarılı yeni yaşlar dileriz.

Yeni dünya düzeni

Eserleri ile birçok ödüle layık görülen divan edebiyatı profesörü İskender Pala, geçmiş zaman, şimdiki zaman ve gelecek arasında şekillenmiş konusu ile sürükleyici bir bilim kurgu roman sunuyor okuyuculara... Yazar, bilim kurgunun hayal gücünü zorlayan tarafı ile birlikte, gerçek dünyanın siyasi, kültürel, global sorunlarına da gerçekçi bir yaklaşımla dikkat çekmeyi başarıyor.

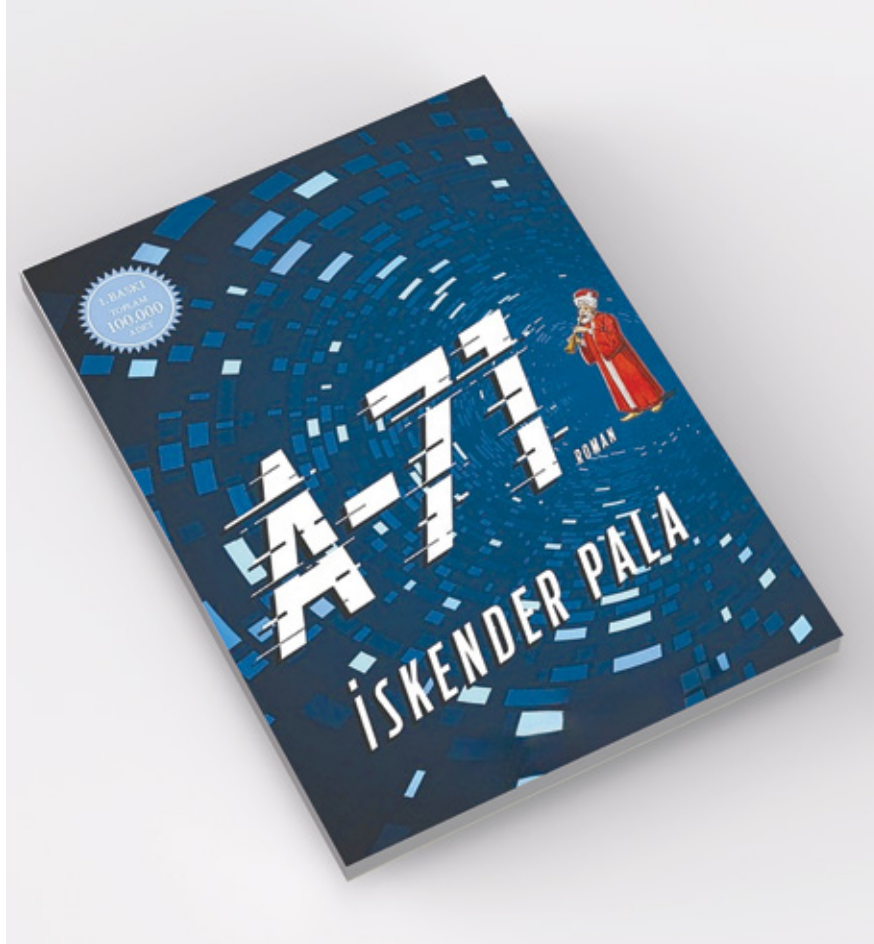
Cemil Meriç'in "Mağaradakiler" kitabından alıntılanan Platon'un Mağara Alegorisi'nin yer aldığı bir kesitle başlıyor eser...Var olduklarından beri, girişi gün ışığına açılan bir mağarada sadece karşılına bakacak şekilde zincire vurulmuş esirler, ışıktan duvara yansıyan gölgeleri görebilmektedir yalnızca. Esirlerden biri dışarı çıkmayı başarıp ışığı gördüğünde, gölgeleri nasıl yorumlayacaktır? Özgür kişi, tekrar mağaraya geri dönüp gördüklerini anlatsa, oradakiler kendisine inanabilecekler midir? Bu felsefi tasviri, "A-71" romanının kurgusuna göre de yorumlamak mümkün...

A-71'e ne oldu?

2023 yılında, Mısır'dan Türkiye'ye uçuşu olan Airbus A-321 uçağı, Sina Çölü'ne düşer. Yolcular arasında kod adı A-71 olan Yusuf, gizli teknolojik planları ilgili yerlere iletmek üzere görevlendirilmiş bir denektir. Uçak kazasından sonra A-71'in izinin kaybolması küresel güçleri telaşlandırmıştır. Düşen uçakta, resmî kayıtlarda olmayan 400 kiloluk sodyum iyon bataryaları bulunmaktadır. Olay sonrası kamuya açıklanacak bilgiler ise komplo teorilerini tetikleyecek niteliktedir. Devletler üstü oluşumlar, felaket senaryoları ile enkazı bulmaya çalışan yetkilileri ve insanları oyalarken, denek A-71 ve diğer ipuçlarına herkesten önce ulaşacaklardır...

Akl oyunları

Tüm insanlığı belirli bir gücün çıkarları doğrultusunda yönetebilmek adına teknoloji, zihin algılarına hükmetmek için kullanılmaktadır. Nano teknoloji, yapay zekâ, siber insan modelleri ile; tek bir akla hizmet edecek insanlar bir araya getirilmeye çalışılmaktadır. Hatta öyle ki zamanla her bir kişinin metaverse sureti var olacaktır. İstenmezse savaşlar olmayacak; küresel ısınma, iklim değişiklikleri, siyasi

olayların kontrolü bu sistemin elinde olacaktır. A-71'in bir üst modeli, halefi A- 72'yi temin etme çalışmaları devam etmektedir. Bu modelin astral seyahat etme özelliği dahi bulunacaktır. İnsan aklına hükmedebilmenin en etkili yolu kalbi aklıdan ayırmak olacaktır. Akıl oyunları bu yüzden de önem arz etmektedir. Ancak akla giden yolun kalpten de geçebileceği hesaba katılmamıştır.

Zaman ve mekân

Zamansız ve mekânsız bir çöl düzleminden; Kahire, Antalya, Diyarbakır,

Kaliforniya, Kudüs, Viyana, Şam güzergâhlarına uzanan, farklı yüzyıllarda geçen olayların örgüsü, romanda alıntılanan "bast-ı zaman / tayy-i mekân" kavramları ile örtüşmektedir âdeta. Son olarak günümüze denk gelen zaman diliminde, bir haberle çalkalanır dünya... Ve romanımız bu haberi duyuran birçok ülkenin kendi politik yorumları ile şekillenmiş gazetelerinden manşet örnekleri ile son bulur. Gözlemlenen olaylar ve olgular, Mağara Alegorisi misali sanki küresel patronların istedikleri formatta, dünya vatandaşlarına aksettiriliyor gibidir.

EVET, ŞİMDİ sende

**Bu seslendirmeyi
sen yapabilirsin.**

TRT
Akademi
Hayallerin tecrübeyle buluştuğu yer

tabii orijinal dizisi

GASSAL

İKİNCİ SEZON